

Eso Osuse mi abo mgbi iMatiu

Eto mgbi iYesu

¹ Odze eto mgbi iYesu iKrestu Ongwe iDevedi, ongwe Abraham.

² Abraham li otso Adziki, Adziki li otso iJeko, iJeko li otso iJuda beyi emi ongwunon,

³ iJuda li otso iPeredzi beyi iDzera, onon ma li iTama, iPeredzi li otso iHezron, iHerizon li otso iRama,

⁴ iRama li otso Aminada, Aminada li otso iNashon; iNashon li otso iSamon,

⁵ iSamon li otso iBoadzi, ongwu onon li iRaha, iBoadzi li otso Obedi, ongwu onon li iRutu, Obedi li otso ijese;

⁶ ijese li otso Uto iDevedi; iDevedi li otso iSolomu ongwu onon li owa Uria,

⁷ iSolomu li otso iRehobuan, iRehobuan li otso Abyija, Abyija li otso Asa,

⁸ Asa li otso iJehoshafa, iJehoshafa li otso iJoran, iJoran li otso Udzia;

⁹ Udzia li otso iJotan, iJotan li otso Ahadzi, Ahadzi li otso iHedzekia;

¹⁰ iHedzekia li otso iManase, iManase li otso Amon, Amon li otso iJosia,

¹¹ iJosia li otso iJekonia beyi emi ongwunon. Taman a kwu ma ofyee lu ese iBabylon.

¹² Ngwi egbe mgbi ama mi iBabylon wa ngye ne; iJekonia mba iShetie, iShetie mba iDzerubabe,

¹³ iDzerubabe mba Abyidu, Abyidu mba Eliakin, Eliakin mba Azɔ;

¹⁴ Azɔ na di mba iDzadɔku, iDzadɔku mba Akin, Akin mba Elidu,

¹⁵ Elidu mba Eliadza, Eliadza mba iMatan, iMatan mba iJeko;

¹⁶ iJeko mba iJose oba iMeri; li iMeri ongwu nmba iYesu ongwu a li kwun di iKrestu nani.

¹⁷ Eto nwita mbi Abrahan nghataa ke mbi iDevedi li iwyodenɛ; Wita mbi iDevedi nghataa ke onɔ ngwi a gbe ma lu iBabyilon li eto iwyodenɛ yi onɔ ngwi a tɔ abɔ ofyɛɛ mi iBabyilon nghataa ba onɔ mgbi iMedzaya na kpaa li eto iwyodenɛ.

Ombaamba mgbi iYesu iKrestu

¹⁸ Nene li ngha ngwi ombaamba mgbi iYesu iKrestu dze aani: Onɔn iMeri, ngwu iJose tsikwɔn dze ese, kpaa duuse no kyon yɔ, a din yi ifewo mi mfyɛ mgbi Onodzi Osaan.

¹⁹ Nghaduu iJose oban li inggise osuse, i minan onun ayiwi mi ododa ba nɛ, o kye weka gbɛɛ ongwu ka gha yan fyɛɛ.

²⁰ Dafi o le tɛwodzi nɛ ngha nɛ, ongyeso mgbi Otɛ wa tsetun mi elela, nyan gbɛɛ, <<IJose ongwɛ iDevedi, ka mio okyi kyelu iMeri lu ude abu gbɛɛ no li owa abu ba, ikyesine ifu ngwi o byi na li mi Onodzi Osaan.

²¹ O ka wa mba ongwongyulo, ta abu ka kwun iyi gbɛɛ iYesu, lubana o ka dulu emidan tɔ mi ali ibwubwe mgbi ama.>>

²² Ungwɔ ntonɛ duu kyo ikye ombwo ondu odzɛɛdze mgbi Otɛ ongwɛ o gbo nye mbi oyegbo gbɛɛ,

23 <<Ongwongyaa ibidrua ka wa byifu mba ongwongyulo, a ka kwun iyi di Imanue,>> itan gbɛɛ, <<Imgbasho dze yi eyi nani.>>

24 Ngwi iJose kye una neta, o kyo dafi ongyeso mgbi Otse nyan mani, o kyi kyelu iMeri lu ude mgban yee owan.

25 Kpaa o gbewo yan ba nghataa iMeri wa mba ongwongyulo, o si kwun iyi gbɛɛ iYesu.

2

Ama oyodze mi onosa

1 Ngwi a mba iYesu mi iBetlehen mi iJudia duu neta, iHerude li uto mi ono nani, inggise ama oyodze mi onosa wa kaka iJerosalin,

2 le byita gbɛɛ, <<Ongwe ongwu a mba nli Uto mgbi emi iJudia ne, a kyon ladze ole? Lubana eyi di mce mgban mi onosa, ngwi eyi ba owa sunun aani.>>

3 Ngwi uto iHerude fwo odze ne ngha ne, i kakan ewo beyi emi iJerosalin duu.

4 O kwu engyukwo ama ofife mgbi Imgbasho beyi ama otso ola duu kwakye, o byi ma gbɛɛ li mi ole ngwi a ka mba iMedzaya ma?

5 A nyan gbɛɛ: <<Li mi iBetlehen mi iJudia, Lubana li ungwɔ ngwi oyegbo tsekise lo gbɛɛ:

6 << Kpaa abu, iBetlehen,
mi ikpese mgbi iJudia,
o ka yama li igeli oyeyikpa mi iJudia ba;
lubana li mbi abu ngwi inggise
ogbe inggise teyi ka to
nka ngyo emidani Israi.> >>

⁷ Ta iHerude kwu ama oyodze ntona ela daada di byi ma ita klekle ni ongwu ye onɔ ngwi mce na tsetu ma mani.

⁸ O si nu ma ofe lu iBetlehen di nya ma gbɛɛ, <<Lu ka pitan saan na. Ni ema ka din taman ye wa nya ani, adzi ni ani kpaa ka su nun.>>

⁹ Ngwi a fwo odze ngwi utɔ gbɔ ne, a tase lu ta mce ongwu a di mi onosa ma gbe ma teyi nghataa ka kwulese mi imbe ngwi ongwe na ladze mani.

¹⁰ Onɔ ngwi a di mce na ma, a dze yi atsa kwuba.

¹¹ Ta ama oyodze kaka ozu di ongwe yi onɔn iMeri, a kwese su nun, ne a kwulu igbe mgbi ama dulu abashi, engyie ogbungbe yi iMire* gbe ghan umba.

¹² Ne ama oyodze ntona ye nye ofe oka lu ese ude ma, lubana Imgbasho tsekise woma elela kwo ma ado gbɛɛ nu ma ka ye nye mbi iHerude wuba.

A tsinya lu Igyibiti

¹³ Onɔ ngwi ama oyodze lu dzita emi iMeri ne, ongyeso mgbi Otse wa tsetu iJose mi elela owoowo nyan gbɛɛ: <<IHerude ka wa pita ongwe ne gbɛɛ ni ongwu ngwɔn. Nghane kyato, kyelu ongwe yi onɔn tsinya lu Igyibiti, to ele na nghataa ni ani wa nya ema gbɛɛ ni ema kyee ye se.>>

¹⁴ IJose kyato una mi otu na, kyi kyelu ongwe yi onɔn, lu Igyibiti.

¹⁵ O dze ele nghataa ba onɔ ngwi iHerude wa kwulu. Ungwone kyo ikye onu odze ngwi Otse Imgbasho gbɔ nye mbi oyegbɔ gbɛɛ, <<Ani kwu Ongwani ela tase mi Igyibiti,>> ma yee otsitsi.

* **2:11 2:11** IMire li otse onu ungwɔ bwa ba.

Engbe ongwɔɔngwɔ

¹⁶ Onɔ ngwi iHerude difwi dafi ama oyodze ntona kyɔn ikwangha ewo ne, eka kplɔkɔ lon. O noola gbɛɛ nu ma kye ngwɔlu ali ongwongyulo ama mme onova efa yeyikpa sini mi iBetlehen beyi agwɔ ama nwatse don duu. O gbɔdze ne mi ikye odze ngwi ongwu fwo mbi ama oyodze ntonani.

¹⁷ Ta odze ngwi oyegbo iJeremia teyi gbɔ ma yeɛ otsitsi gbɛɛ:

¹⁸ <<A fwo ela akwɔ mi iRama,
akwɔ ikwu otsetse kpakpa
iRace le makwɔ ikye engbe mgbɔn,
o fwa onu ma gyilan,
ikyesine a kwulu.>>

Oye lu iNadzareti

¹⁹ Ngwi iHerude kwulu nye ne, ongyeso mgbi Otse ke mbi iJose mi elela owoowo mi Igyibiti

²⁰ ka gbɛɛ, <<kyato, kyelu ongwe yi onon, ye lu ese Israi, ikyesine ama nle fya ongwɔ ongwɛ ne ma kwulu wa.>>

²¹ Man iJose kyato, kyi kyelu ongwe yi onon ye luba Israi.

²² Nghaduu ngwi iJose fwo gbɛɛ Acelusi gyuto gbikye otson iHerude mi iJudia ne, o wimio oka kaka ele, a di won elela kwon ado neman, o ye lu ayese iGalalia

²³ ka dze igeli ngwi a kwun di iNadzareti nani. Ne odze ngwi oyegbo tsekise gbɔgbɛɛ: <<A ka kwun di inggise iNadzareti,>> na mbwumbwo.

3*Eso ogbɔɔgbɔ mgbi iJon okyo iBatisima*

¹ Mi onɔ na iʒɔn okyɔ iBatisima badze okwɛsɛ mi iJudia le gbeesɔ.

² O gbɛɛ, <<Kyata mi ali ibwubwe mgbi ema na ikyekye Esuto ongwɛ esho dze kwɛkwɛ.>>

³ Iʒɔn li ongwu oyegbɔ Adzaya tsekise gbɔdzan mi onɔ ngwi o gbɛɛ:

<<Inggise le kweela mi okwɛsɛ gbɛɛ,
<melu ofɛ ikye Otɛ,
no byi yeye na.> >>

⁴ A mɛ angwuto mgbi iʒɔn mi andu ilakwumyi; o kye okpa bwa oshi, ungwogyɛ mgban li okpa yi enewo.

⁵ Inggise tɔkyɛ iJerosalin tole ba mbon beyi ali agwɔ mgbi iJudia yi ayɛsɛ nto kwɛkwɛ yi ekyoo mgbi iJodan duu.

⁶ A fwi ali ibwubwe mgbi ama man iʒɔn kyo ma iBatisima mi ekyoo iJodan.

⁷ Ngwi iʒɔn di emi iFarasi yi emi iSadusi kwuba le ba mbon owa kyo iBatisima nɛ, o nya ma gbɛɛ: <<Ema engwɛ ogidzi ntonɛ! Li emɛ wɛ ema odze gbɛɛ ni ema tsɛnya itingga mgbi Imgbasho nka wa ba na?

⁸ Wa owaawa ntso ambe itukwu okyata-kyata mani.

⁹ Dika tsɛwɛ gbɛɛ ema ka gbɔ yi ewema gbɛɛ, <Abrahan li otseyi ba.> Ani le nya ema gbɛɛ Imgbasho ka yagba kyata akwutɛ ntonɛ nu ma yɛɛ etɔ mgbi Abrahan!

¹⁰ Onɛnɛ kpaa Imgbasho kye ika ladze akpekwo le fɛ odzɛɛdze, ali ekwo nwa owaawa osuse ba duu a ka kye dzɛlu ngwuta di kye woke ola.

¹¹ <<Ani le kyo ema iBatisima yi eni otso ambe itukwu okyata-kyata. Kpaa ongwu nka wa ba

mi iyikpa ani ma shewo ngha ani, ani me ogben okpafɔ ba. O ka kyo ema iBatisima mi Onodzi Osaan beyi ola.

¹² Okwuga mgban ofo ungwɔ byidze abɔ, o ka folu etɔ mgban kyi gbelu osuse duu woke oba, ikpaflo yɔ, o ka gbe toola mi ola nka myunu ba mani.>>

Ijɔn kyo iYesu iBatisima

¹³ Mi onɔ na iYesu kye mi iGalalia wa kaka si ba mbi ijɔn mi ekyoo ijodan owa kyo iBatisima mbon.

¹⁴ Kpaa ijɔn fwa yan gbɛɛ, <<Li ani ngwu abu kika kyo ani iBatisima, ma kyɔnɛ ngwi abu ba mbi ani?>>

¹⁵ Nghaduu iYesu nun uka gbɛɛ, <<Onɛnɛ yɔ no dze ngha; lubana li kyɛmɛ ngwi eyi ka kyo oweka mgbi Imgbasho.>> Man ijɔn gbela.

¹⁶ Ntunto ngwi iYesu kyo iBatisima di kyɛɛ mi eni neta, esho kwulu. Ta o di Onodzi Imgbasho kye le ba dafi anyama wa donke ewo.

¹⁷ Ta ela tɔ mi esho gbɛɛ, <<Nɛnɛ li Ongwani, ongwi itukwu-itukwu; li mbon ngwi ani dze yi atsa.>>

4

Igyila mgbi iYesu

¹ Ta Onodzi Osaan kye iYesu lu okwese ni iSatan ka mbadin.

² Dafi iYesu tukwondɔ egbe ngwusefa yi otu ngwusefa nye nɛ, enbwa dɔn.

³ Ta iSatan ba mbon wa nyan gbɛɛ, <<Kini abu li ongwe Imgbasho yɔ, wo akwutse ntonɛ ola nu ma kyata yɛɛ ibredi.>>

⁴ Kpaa iYesu nun uka gbɛɛ: <<Afe lo gbɛɛ, inggise ka dze oshishe mi ibredi ta ba, kpaa li mi ali elodze nto mi ondu mgbi Imgbasho mani.>>

⁵ Ta iSatan di kyon lu ogalu osaan, kyon ka dɔke ikyikye ozu osunu Imgbasho, ⁶ o nyan gbɛɛ, <<Ni abu li ongwɛ Imgbasho yɔ, bulu lu esɛ. Lubana Afe lo gbɛɛ,

<<Imgbasho ka wo engyeso mgban ola ikye abu, a ka kye gbɛlu abu mi abo mgbi ama, ikyegbɛɛ ni abu ka kye

afɔ tse akwutse ba.>>

⁷ IYesu nyan gbɛɛ, <<Afe di lo gbɛɛ, <ka mbadi Otse Imgbasho mgbi abu ba.> >>

⁸ ISatan di kyon lu ka tɔke unggwo nshigbo kpakpa di tson esuto mgbi esɛ duu beyi okwɔkwɔ mgbi esɛ. O nyan gbɛɛ:

⁹ <<Kini abu kwesɛ sunu ani yɔ, unggwo ntonɛ duu n ka gbe nu abu.>>

¹⁰ Nghaduu iYesu nyan gbɛɛ, <<Ye enggenga iSatan! Lubana Afe lo gbɛɛ: <Sunu Otse Imgbasho mgbi abu, di li ongwu ta kyon idɔ.> >>

¹¹ Ta iSatan lu dzanta, man engyeso mgbi Imgbasho ba wa tobyun.

IYesu wita ogbeeso

¹² Ngwi iYesu fwo gbɛɛ a kye iJon woke obawi nɛ, o ye lu iGalalia.

¹³ O dzata iNadzareti si lu ka dze iKapenahun ndze mi ewuuto iGalalia mi aye mgbi iDzebulun beyi iNaftali

¹⁴ ikye ombwumbwo odze ngwi oyegbo Adzaya tsekise gbo mani gbɛɛ:

¹⁵ <<Esɛ iDzebulun yi iNaftali,

ofe olu ekyoo okwukwo,
mi olu iJodan,
iGalalia mgbi emi agwese

¹⁶ inggise ama nlato iifu
a di osa okwukwo;

ama nlato iwulu ikwongye osa gbosa tu ma.>>

¹⁷ Wita mi onɔ na nghataa lu iyayi iYesu wita
ogbeeso gbɛɛ <<kyata mi ali ibwubwe mgbi ema
na, lubana esuto ongwɛ esho dze kwɛkwɛ.>>

IYesu kwu engwafɔn emi ababo ela

¹⁸ Dafi iYesu le kyikye nye ewekyoo okwukwo
mgbi iGalalia nɛ, o di engwuneka nghi efa,
iSaimon nli iPyita nani beyi ongwunon Andru.
A tole ngwi uke mi uto lubana a li ama okwu
mmbweni.

¹⁹ IYesu nya ma gbɛɛ, <<Ba, wa kyedɔ ani na, ta
ani ka kyata ema yɛɛ ama okwu inggise.>>

²⁰ A byakpa dzata uke mgbi ama kyedon.

²¹ O gble kiyayi nɛ, o di engwuno angbeka efa,
iJensi beyi ongwunon iJon emi ongwɛ iDzebedi. A
woto uwaa yi otsoma, le mɛ akɛ. IYesu kwu ma
ela,

²² ple neta a dzita otsoma beyi uwaa si kyedon.

IYesu ngyɛlu emi ootse ootse

²³ IYesu kyikye kpatse iGalalia, le tso mi ozu
okwakye mgbi emi iJuda, le gbo Eso Osuse mgbi
esuto, dile ngyɛlu inggise ootse idzidza-dzidza.

²⁴ Odze mgban si gbɔfwɛ kpatse ali imbe mi
iSiria, ta inggise gbe ama ndotse ita idzidza-
dzidza ba mbon, ama nle gyadze yi owulu-wulu,
yi ama ngwu ese dɔ ma ikye, ama odzekwulu yi

ama ogbyikye tukwu ese, kpaa iYesu ngyelu ma ele duu.

²⁵ Ijiji inggise mi iGalalia yi iDekapoli yi iJeros-alin yi iJudia beyi ayese nto oyombo ekyoo ijodan duu kyedon.

5

Eso atsa

¹ Mi onɔ ngwi iYesu di ibyi inggise ne, o tɔke ewunggwɔ ka sɔke ese. Engwafɔɔn ba mbon,

² o si wita otso ma gbɛɛ:

³ <<Atsa dze yi ama ndze adze mi onodzi, lubana esuto ongwi esho li mgbi ama.

⁴ Atsa dze yi ama ndze yi etse ine oneneni, lubana Imgbasho ka gyila ma!

⁵ Atsa dze yi ama nsulu itukwu iyu, lubana a ka gyokwude ese.

⁶ Atsa dze yi ama enbwa do ma ngwi ekweni di kwu ma ikye osaan mani, lubana Imgbasho ka nu ma tolo.

⁷ Atsa dze yi ama odi elela, lubana Imgbasho ka di ma elela.

⁸ Atsa dze yi ama itukwu gbosa mi ifun, lubana a ka di Imgbasho.

⁹ Atsa dze yi ama oba yi iyu, lubana a ka kwu ma di engwe Imgbasho.

¹⁰ Atsa dze yi ama nli gbiiso ikye osaan mani, lubana esuto ongwi esho li mgbi ama.

¹¹ <<Atsa dze yi ema ngwu a fya ema ito di nu ema iso di mwonya ibwubwe be ema ewo mi ikye ani mani.

¹² Dze yi atsa kpakpa na, ikyekye umba mgbi ema shewo mi esho, bana li ngha ngwi a nu ama ogbæese ama nteyi ema ma kpaa iso aali.

Mmwaa yi osa

¹³ <<Ema li mmwaa mgbi ese. Kpaa kini mmwaa fyumfya wuba ma, a ka kyosinese non ye fyumfya? Ungwo ntishi ngwi a ka kyo yan yo, se li okye yangwuta ni inggise kye afo dzin.

¹⁴ <<Ema li osa mgbi ese. Ogalu okwukwo ndodze undo ka yagba dze daada ba.

¹⁵ Naadi inggise ka kye ipitila do di yile mgboko tukwun ba. Kpaa a ka kye dake mi ododa, no nu osa mbi ali inggise duu mi ifoozu.

¹⁶ Mi ito ofe ne yeye, ni osa mgbi ema gbosa mbi inggise, ikye nu ma di okyockyo mgbi ema osuse diye tse Otsema ongwi esho.

Ola mbwumbwo

¹⁷ <<Ka tsewe gbæ ani ba owa ndelu Ola naadi elodze mgbi emi Oyegbo ba; ani ba owa ndelu ma ba kpaa li owa nu ma mbwumbwo.

¹⁸ Ani nya ema otsitsi, esho yi ese ka nye, kpaa ambe olo ungwo nnghao shanye hona nghao yeyikpa ngwi a lo mi Ola onyi kpaa ka byulu ba. Nghataa alungwo duu ka wa mbwumbwo.

¹⁹ Ali inggise nfoola onyi nnghao shanye mi ola ntonɛ diye tso angbeka okyo ngha yo, a ka kwun di olele mi esuto ongwi esho, kpaa ali inggise nkyo mi ola diye tso ola ntonɛ, a ka kwun di ogbagbadzidzi mi esuto ongwi esho.

²⁰ Lubana ani nya ema gbæ sede osaan mgbi ema ka ngha mgbi emi iFarasi beyi etsetse mgbi

ola mgbi iMose bayo, ema kpaa ka kaka esuto ongwí esho na ba.

Inggise ongwawngwa

²¹ <<Ema teyi fwo a gbo yi inggise tugbe gbée, <Ka ngwa inggise ba, ma ali inggise nngwa inggise tayo a ka gbón ikwa.>

²² Nghaduu ani le nya ema gbée inggise nkyit-ingga yi ongwunon yo, me ogbón ikwa. Ali inggise ndi kwu ongwunon gbée, <Imbuu,> ka nu uka mi opiikwa okwukwo. Kpaa inggise ta nkwa ongwunon gbée, <Abu ikwangha inggise yo!> ka dze inoola mgbi udola.

²³ <<Nghane, ni abu le nu umba mi iwashi wa we gbée ongwunabu dze yi okakewo yi abu yo,

²⁴ dzita umba na mi iwashi. Teyi lu ka yile ide gye yi ongwunabu; ta ye wa nu umba mgbi abu.

²⁵ <<Yile ide gye ple yi ongyikyili mgbi abu ongwu nkye abu le ke opiikwa. Kyo ngha yan ngwi abu ka kye yan mi ofe mani, bana o ka kye abu wo inggise ogbiikwa abo, inggise ogbiikwa na dika kye abu wo adruba abo, man o ka kye abu woke obawi.

²⁶ N nya abu otsitsi, abu ka to ba sede abu ka kpa mkpa ngwi abu dze yan ma klekle olifo onyi kpaa ka sisi ba.

Amah

²⁷ <<Ema teyi fwo a gbogbée, <Ka kyo amah ba.>

²⁸ Kpaa n nya ema gbée inggise ta ndi ongyaa ine mbe anggwaw yo, tsekise kyo amah yan mi itukwu mgbán.

²⁹ Kini ine mgbi abu abugye nu abu kyungwa obube, kyi todulu ngwuta. I tatase ni alewo mgbi

abu onyi nyanya ngha onu ma kye ewo mgbi abu ololo ngwuta woke udola.

³⁰ Ni abo abugye mgbi abu di nu abu kyungwo obube yo, kye dzelu ngwuta. Bana ka tatase ni alewo mgbi abu onyi nyanya ngha onu ma kye ewo mgbi abu ololo ngwuta woke udola.

Eba oghaagha

³¹ <<A tsekise gbogbe, <Ali inggise nlo owan onya yo, li kyeme ngwi o ka nun afe ogheeba.>

³² Nghaduu ani nya ema gbe inggise ta nlo owan onya, ni li mi itodze mgbi amah bayo, o non yee ongyaa amah, inggise ndi kye ongyaa ngwu a lon onya kyo amah.

Ofaafa

³³ <<Ema di fwo a nya inggise tugbe gbe, <Ka ndelu ofaafa mgbi ema ba, kpaa ngyo ondu odzedze ngwi ema dze yi Otse mani.>

³⁴ Kpaa n nya ema, ka fa ba duudu: ni li mi esho kpaa, lubana li itsuuto mgbi Imgbasho;

³⁵ hona mi ikpese, lubana li imbe okye atafu mgban do ele; naadi mi iJerosalin, lubana li ogalu okwukwo mgbi Uto Ogbagbadzidzi.

³⁶ Dika fa mi ikye mgbi abu ba, lubana abu ka yagba onu alotu onyi mi ikye mgbi abu kpaa yee onzundze hona onbyinbyi ba.

³⁷ Ungwo nli adze bayo, <Een> mgbi ema no li <Een,> <Ei,> mgbi ema no li <Ei>; ungwo nnghaabo ne duu kye mbi owape olodu.

Ine yi ine

³⁸ <<Ema teyi fwo a gbogbe, <Ine yi ine, aba yi aba.>

³⁹ Kpaa n nya ema, ka kpumkpa obube mi ikye obube ba. Kini inggise ta abu afe mi atado abugye, kyata agya oka na kpaa nun.

⁴⁰ Ni inggise di mina okwu abu elikwo kye gbelu angwuto mgbi abu owoowo ongwi ifun ya, kye angwuto mgbi abu ongwi ese kpaa bankɛ ele.

⁴¹ Kini inggise si abu gbɛɛ ni abu kɛ afokyɛɛ onyi yan ya, kɛ yan afokyɛɛ efa.

⁴² Inggise nbo abu ungwo nun, dika fashi iyikpa tse inggise nmina ogbɛ mkpa mbi abu ba.

Odi engyikyili kpitukwu

⁴³ <<Ema teyi fwo a gbogbɛɛ, <Di inggise nwot-suude do abu kpa abu itukwu ye di ongyikyili mgbi abu lanyɪ.>

⁴⁴ Nghaduu n nya ema: engyikyili mgbi ema nu ma kpa ema itukwu di bibo mi ikye ama nle nu ema iso,

⁴⁵ adzi ni ema li engwe mgbi Otsema ongwi esho. O li nu onɔ mgban tse emi obube yi emi osuse, di li kya mmbwo mbi emi osaan beyi emi ibwubwe kpaa.

⁴⁶ Kini ema tso okpitukwu mbi ama nkpa ema itukwu ta ma, li ali oyabo ema ka tu? Li ali ngwi ama ogbɛ udza ifyɛɛ kpaa li kyo daabaa?

⁴⁷ Ni ema di ta engwunema ta angba ma, idzidza mgbi ema yi inggise angbeka li ekyɛ? Li ngha ngwi ama o sunu Imgbasho ba kpaa li kyo daabawe?

⁴⁸ Wane, dze yeye na, dafi Otsema ongwi esho kpaa le yeye neni.

6

Onu emi abubo

¹ <<Gbewebyi ka kyo ali osuse mgbi ema mi ine inggise ikyegbæ nu ma di ema ba. Ni ema kyo ngha, ema ka tu umba mbi Otsema ndze esho na ba.

² <<Nghane ni abu gha inggise abubo umba yo, ka fo agba mi ele dafi emi ikpala li kyo mi ozu okwakye mgbi emi iJuda beyi ingofe ikye ni inggise nu ma mmwe na ba. N nya ema otsitsi, a kyi gbelu umba mgbi ama ngye wa.

³ Ni abu gha inggise abubo umba yo, ka nu abo abube mgbi abu ye ungwo ngwi abugye le kyo ma ba.

⁴ Ikye ni umba mgbi abu oghaagha no dze mi odaada. Ta Otsabu, ongwu nli di mi odaada na, ka yilen kpa abu.

Ibo obwobo

⁵ <<Ni ema di bibo yo, ka kyo dafi emi ikpala ba, lubana li kpa ma obibo kwuzunto mi ozu okwakye mgbi emi iJuda beyi mi okwokyii kwokyi mgbi ingofe ikye ni inggise di ma. Ani nya ema otsitsi, a kyi gbelu umba mgbi ama ngye wa.

⁶ Yeba ni abu ka bibo yo, lu ifoozu mgbi abu, kye ofe tukwu man bibo mbi Otsabu, ngwu a li din ba nani. Ta Otsabu, nli di mi odaada na, ka nu abu umba.

⁷ Nghaduu ni ema le bibo, ka kwondukwo dafi ama oye Imgbasho ba li kyo na ba, lubana a tsewe gbæ li mi odze mgbi ama ogbwogbo kwuba ma ngwi a ka fwo ma aali.

⁸ Ka dze dafi ama ba na, lubana Otsema teyi ye ungwo ama ngwi ema mina duuse ema wa bon.

- 9 <<Nε, ka li ofε ngwi ema kale bibo aani:
<< <Otseyi ndze esho,
nu ma nu mmwε mi iyi mgbi abu,
10 esuto mgbi abu no ba,
nu ma kyo owitukwu mgbi abu
mi εε nε dafi a li kyo mi esho mani.
11 Nu eyi ungwogye mgbi
eyi inε ongwi alegbe-alegbe.
12 Dze eyi ta yi obube mgbi eyi,
dafi eyi kpaa li dzita ama
nkyc eyi obube mani.
13 Dika kye eyi kaka imbadi ba,
kpaa dulu eyi to mi abo inggise obube*.>
14 Lubana ni ema dzata inggise nkyc ema obube
yo, Otsema ongwi esho kpaa ka dzata ema.
15 Kpaa ni ema dzata inggise yi obube bayo,
Otsema kpaa ka dzata ema yi obube mgbi ema
ba.

Ondu otukwu-tukwu

- 16 <<Alono ngwi ema tukwondu yo, ka mbiine
ikye dafi emi ikpala li kyo na ba, bana a li mbiine
ikye otso inggise gbεε ama le tukwondu. N nya
ema otsitsi a kyi gbelu umba mgbi ama ngye wa.
17 Nghaduu ni abu tukwondu yo, ngwune di kye
engye juwo ikye.
18 Ikye ni inggise ka difwi gbεε abu le tukwondu
ba, kpaa no li mbi Otsabu kyoon, ongwu a li din
ba; Otsabu nli di mi odaada na, ka kpa abu mkpa.

Aludu mi esho

* **6:13 6:13** Lubana esuto li mgbi abu yi mfyε beyi okwεkwε
gyegwu. No dze ngha.

19 <<Ka kye aludu mgbi ema da mi ɛsɛ nɛ ba! Mi ɛsɛ nɛ ewa yi mnkpe ka mbelu ma, emumyi dika gbobu kaka kye yili.

20 Kpaa kye aludu mgbi ema da mi esho, imbe ngwi ewa bɛyi mnkpe ka yagba mbe ba, ngwi emumyi kpaa ka yagba gbobu kaka kye yili ba nani.

21 Bana li imbe ngwi aludu mgbi abu dɛɛ ma ngwi itukwu mgbi abu kpaa li dɛɛ aali.

Osa mgbi ewo

22 <<Inɛ li osa mgbi ewo. Ni inɛ mgbi abu tishi, ewo mgbi abu duu ka mbwo yi osa.

23 Kpaa ni inɛ mgbi abu tishi bayɔ, ewo mgbi abu duu ka mbwo yi iifu. Kini osa nwodɛ mbi abu yifu yɔ, iifu na ka she saan!

24 <<Inggisɛ onyi ka kyɔ engyukwo efa idɔ ba. Kyayina o ka di oka lanyi, diyɛ di oka kpan itukwu, hona o ka nghao sunu oka di kwu oka shanyɛ. O ka yagba sunu Imgbasho yi awuya onɔ onyi ba.

Ka dɛɛ yi okakewo ba

25 <<Nghanɛ n nya ema, ka dɛɛ yi okakewo mi oshishe mgbi ema mi ungwɔ ngwi ema ka gye hona wa naadi ewo mgbi ema mi ungwɔ ngwi ema ka wo ba. Oshishe dɛɛ yi oyabɔ ngha ungwogyɛ, ewo di dɛɛ yi oyabɔ ngha angwuto baa?

26 Di mbi ingwunɔ emi esho, a li kya naadi she hona gbe da mi oba ba, nghaduu kpaa Otsema mi esho li nu ma ungwogyɛ. Ema dɛɛ yi oyabɔ ngha ma bana?

²⁷ Li eme mbi ema mi itukwu ofeesho ka yagba ombwo ewon obyi onyi mi oshishe?

²⁸ <<Ne kysine ngwi ema dze yi okakewo mi odze angwuto? Di onngaanga mgbi afutse dafi li she mani. A li kyido naadi gbo angwuto ba.

²⁹ Nghaduu n nya ema gbɛɛ iSolomu yi okwɔkwɔ mgban duu kpaa wo angwuto kwɔ dafi onyi mbi afutse ntonɛ ba.

³⁰ Ni li ngha ngwi Imgbasho li to afutse nkwoɔɔ mmene ine ekeka a ka kye dzelu ngwuta woke ola angwuto ma, kysinese ngwi o ka nghao to ema angwuto ba? Ema ama oyeye sheema anye ne?

³¹ Nghane ka dze yi itukwu ofeesho gbɛɛ, <Li alungwɔ ngwi eyi ka gye?> Naadi <Li alungwɔ ngwi eyi ka wa?> Hona <Li alungwɔ ngwi eyi ka wo?> Ba.

³² Lubana ama oye Imgbasho ba kpaa li le kyedo ungwɔ ntoneni, kpaa Otsema ongwi esho ye gbɛɛ i wo ema yi ungwɔ ntoneni.

³³ Tatase teyi pita esuto mgbi Imgbasho yi osaan mgban, ta ungwɔ ntonɛ duu a ka gbe be ema ke ele.

³⁴ Dududu yɔ ka kye itukwu feesho mi ungwɔ ongwi ekeka ba, ni ekeka kye ine byi ewon. Alegbe dze yi okakewo ngyɔ mi ikye ewon.

7

Ofwo angbeka ikwɔ

¹ <<Ka fwikwɔ ba na, di ema kpaa a wa fwo ema ikwɔ.

² Lubana li mi ito ofe ngwi ema fwo angbeka ikwɔ ma, ngwi ema kpaa a ka fwo ema ikwɔ, di

li ito ofe ngwi ema kye ofwo angbeka ikwo ma, ngwi a ka kye fwo ema ikwo aali.

³ <<Kysine ngwi abu di ofufu ekwo mi ine mbi ongwunabu kpaa ngwi abu gbewebyi otsokpla nwodze ine mbi abu na ba?

⁴ Ka kysinese abu ka nya ongwunabu gbɛɛ, <Detse nin dulu abu ofufu ekwo mi ine,> ngwi along duu otsokpla wodze ine mbi abu?

⁵ Ema emi ikpala, ababo kyi dulu otsokpla nwodze ine mbi abu, ta abu ka dine saan odulu ofufu ekwo nwodze ine mbi ongwunabu nani.

⁶ <<Ka kye ungwɔ nle saan nu obwe ba na, dika kye itagwude mgbi ema ngwuta la obya ba, kini ema kyo ngha yo, a ka kye atafɔ tɔdɔ ma, di kyata kye ema kye nghalu ambulu-ambulu.

Bɔ, pita, tsaabo

⁷ <<Bɔ ta a ka kye nu ema, pita ta ema ka tu, tsaabo ta a ka kwulu ema ofe.

⁸ Bana ali inggise nbo duu li gbɛ, inggise npita li tu, inggise ndi tsaabo, ofe ka kwulu mi ikye mgban.

⁹ <<Li emɛ mbi ema, kini ongwɔn bɔn ibredi, se o ka kye ikwutse nun?

¹⁰ Naadi kini o bɔn mmbweni, ngwi o ka kye ifa nun?

¹¹ Kini ema, ama nli obube, kpaa ye okye umba osuse nu engwe ema ma, ka kysinese ngwi Otsema ongwɔ esho ka kye umba osuse nu ama nbɔn ba!

¹² Nghane mi alungwo duu, kyo yi inggise angbeka dafi ema mina gbɛɛ a ki kyo yi ema mani, bana li mi ungwɔn ngwi Ola beyi emi Oyegbo kwulu ngwuo aani.

Ofe okpenge yi ogbada

¹³ <<Kaka onufe ogalu okpenge. Lubana onufe ogalu otsɛɛ yi ofe ogbada-gbada li ofe olu imbe odzili-dzili, inggise kwuba le nye ele.

¹⁴ Kpaa onufe ogalu ogyengye yi ofe okpenge na le lu imbe oshishe, ma li inggise gwee ta kpatse ofe nani.

Ekwo yi owawan

¹⁵ <<Gbewebyi oyegbo emi atsika. A li ba mbi ema kye okpa mmala tukwu ewo, kpaa mi idzidze a li emi idukwlebe obube.

¹⁶ Mi owawa mgbi ama ema ka difwi ma. Inggise ka yagba she mntsa mi olumu, naadi she olumu mi ato gbɛɛ?

¹⁷ Li ngha ngwi ekwo osuse duu li wa owawa osuse aali, kpaa ekwo obube yo li wa owawa obube.

¹⁸ Ekwo osuse ka yagba wa owawa obube ba, ekwo obube dika wa owawa osuse gbe ba.

¹⁹ Ali ekwo ta nwa owawa osuse bayo, a ka kye dzelu di kye ngwuta woke ola.

²⁰ Nghane, li mi owawa mgbi ama ngwi ema ka difwi ma.

²¹ <<Li ali inggise nkwi ani gbɛɛ, <Otse, Otse,> ta ka kaka esuto mgbi Imgbasho ba, kpaa sede li ongwu nkyo mi itukwu mgbi Otsani ongwu ndze esho nani.

²² Inggise kwuba ka nya ani mi egbe na gbɛɛ, <Otse, Otse, eyi yegbo mi iyi mgbi abu, di lo onodzi emese onya to di kyungwo ama okwulewo angbeka kwuba mi iyi mgbi abu baa?>

23 Ta ani ka nya ma mi ododa gbɛɛ, <Ani ye ema ba. Lu enggengga na, ema emi ali ibwubwe ntoneni!>

Inggise efa ama ombɛ ozu

24 <<Nghane ali inggise nfwo elodze mgbi ani ntonɛ di kɔɔ mi ele dze dafi inggise okwiine ngwu mbɛ ozu mgban mi ikye ikwutse mani.

25 Mmbwo kya, akpeni kyɛɛ, awo di fa tsɛkɛ ozu nani, nghaduu i yagba gbobu ba, ikyesine a wo itan mi ikye ikwutse.

26 Nghaduu ali inggise nfwo odze mgbi ani ntonɛ di kɔɔ mi ele bayɔ, o dze dafi ikwangha inggise ngwu mbɛ ozu mgban mi ikye mfyɛn mani.

27 Mmbwo kya, akpeni kyɛɛ, awo di fa tsɛkɛ ozu nani, i yulu tukwu esɛ.>>

28 Onɔ ngwi iYesu ngyɛlu ogbo ungwɔ ntonɛ nɛ, i kwulu ibyi inggise ntona ewo mi otsootso mgban,

29 ikyesine o tsungwɔ dafi inggise ndze yi mfyɛ, li dafi mgbi etsetse mgbi ama, ama otso ola ba.

8

Inggise otsoma

1 Onɔ ngwi o tashulu mi ewunggwɔ nɛ, ibyi inggise kyɛdɔn.

2 Ongyulo ndze yi otsoma ba wa kwonkɛ iyayi si nyan gbɛɛ, <<Otse, ni abu gbela yɔ, o ka nu ani yɛɛ saan.>>

3 IYesu naabo gbon ewo nyan gbɛɛ, <<Ani gbela, yɛɛ saan.>> Plɛ neta otsoma mgban gbosa.

4 Ta iYesu nyan gbɛɛ, <<Di gbɛɛ abu nya inggise onyi kpaa ungwɔnɛ ba. Kpaa lu, ka kye ewabu tso

mbi ama ofife mgbi Imgbasho di nu umba ngwi
iMose wo ema ola mani, otso obwende mboma.>>

*Oyeye onuunu mgbi ongyukwo
oblakwutse*

⁵ Ono ngwi iYesu kaka iKapenahun ne,
ongyukwo oblakwutse ba mbon, wa mina oyabo.

⁶ O gbɛɛ, <<Otse, ongbido mgbi ani kwulu afɔ yi
abo ladze ude le gyadze kpakpa.>>

⁷ IYesu nyan gbɛɛ, <<N ka ke ka ngyelun
ootse.>>

⁸ Ta ongyukwo oblakwutse na si gbɛɛ, <<Otse,
ani me abu ka kaka iwulu endu mgbi ani ba.
Gbɔɔgbɔ odze ta, ewo mgbi ongbido mgbi ani sika
ngye.

⁹ Lubana ani abuen li ongyulo nbyidze abo
mfye, yi ama oblakwutse byito abo ani. Nin nya
ongwune gbɛɛ, <Lu>, O li lu, nin nya oka na gbɛɛ,
<kwa!> O di li ba. Ani li gbo yi ongbido mgbi ani
gbɛɛ, <Kyungwɔneni!> O di li kyɔn.>>

¹⁰ Ono ngwi iYesu fwo odze ne ne, i kwulun ewo
man o si gbo yi ama nkyedɔn ntona gbɛɛ, <<N nya
ema otsitsi, ani tu inggise onyi kpaa mi Israi yi ito
oyeye onuunu okɔtɔndzi ne ye ba.

¹¹ N nya ema gbɛɛ inggise kwuba ka kye mi
onosa yi onode ba, dika kwu imbe mgbi ama mi
oga yi Abraham, Adziki beyi iJeko mi esuto ongyi
esho.

¹² Kpaa a ka lo ama esuto dze ikye ma tase lu
iyifu, mi imbe ngwi ikwu otseetse yi aba ogyeegye
ka dze mani.>>

¹³ Ne iYesu nya ongyukwo oblakwutse na gbɛɛ,
<<Lu! Ka dze yeye dafi abu noyeye nani.>> Ta
ootse ngye lo ongbido mgban na mi ono na yeye.

IYesu ngyelu ibyi inggise ootse

14 Ngwi iYesu kaka ude iPyita ne, o di awo bwa onowa iPyita ladze akwulo.

15 O kye abo gbon ta awo ngye lon, o si kyato wita ogbe ungwogye to ma.

16 Mi ononode ne, a gbe inggise kwuba ama ese do ma ikye ba mbon, ne o lo onodzi ntona to mi elodze onyi ta di nu emi ootse duu yee saan.

17 Nene li ombwumbwo odze ngwi oyegbo Adzaya tsekise gbon mani gbeye:

<<O kyi kyelu okakewo mgbi eyi
di kyi kyelu ootse mgbi eyi duu.>>

Ama nka me okyedo iYesu

18 Ngwi iYesu di ibyi inggise ntona to yan ne, o nondu gbeye nu ma foye uto lu agya oka.

19 Ta otsetse mgbi ola mgbi iMose oka ba mbon wa gbeye, <<Otsetse, ani ka kyedo abu mi ali imbe ngwi abu le ke duu.>>

20 IYesu nyan gbeye, <<Ogbalinya gbeka to yi ishe ingwuno emi esho kpaa to yi ude, nghaduu Ongwe Inggise dze yi imbe okye ikye da ba.>>

21 Ongwafu oka nyan gbeye, <<Otse, ungwu ongwi ababo yo, detse nin ka kye Otsani ndzi se.>>

22 Nghaduu iYesu nyan gbeye, <<Kyedo ani, dzata emi ikwukwu nu ma ndzi ewoma.>>

IYesu nu akpeni kwulu

23 IYesu si kaka uwaa man emi ongwafuon kyedon.

24 Vla neta, onikyo awo gbokye mi uto nani, nghane akpeni le kadu yaoke uwaa. Nghaduu iYesu le nuna.

25 Emi ongwafoɔn kɛ ka kyilen, nyan gbɛɛ, <<Otse, dulu eyi tɔ! Di eyi le dzili!>>

26 O nya ma gbɛɛ, <<Ema ngwu oyeyɛ onuunu mgbi ema shanyɛ nɛ, i kyɔsine ema dze yi imio kpakpa ngha?>> Ta o si kyato kyɔkyɔ yi awo bɛyi akpeni nani, i si kwulu tsiin.

27 I kwulu inggise ntona ewo man a byita gbɛɛ, <<Nɛnɛ li ali ito inggise dɛn? Ngwi awo yi akpeni kpaa li fwon!>>

Engyulo efa ama ndze yi ese ikye

28 Ngwi iYesu foye dɔkɛ ayɛsɛ iGadarene nɛ, engyulo efa ama nto yi ese ikye tɔkyɛ imbe endzi wa tun. A sulu imoga ewo nghanɛ inggise onyi kpaa li nye ofɛ na ba.

29 A kweela gbɛɛ, <<Li alungwɔ wo abu yi eyi, Ongwɛ Imgbasho? Abu ba owa nu eyi iso duuse ni onɔ ma wa gyɔɔ?>>

30 Ibyi obya kwuto le gye ungwɔ, fyata yi ama gwee.

31 Emɛsɛ ntona tɛkyɛ yi iYesu gbɛɛ, <<Kini abu lolu eyi tɔ yɔ, nu eyi ofɛ ni eyi ka kaka ibyi obya ntonani.>>

32 IYesu nya ma gbɛɛ, <<Lu!>> Ta a si tɔ lu ka kaka ibyi obya ntonani, man obya ntona duu tsinya ka ngwuta mi agobo yaoke uto si kwulu mi eni.

33 Ama ongyo obya ntona si tsinya lu ka kaka igeli kye odze nɛ gbɔfwɛ kpatse duu yi ungwɔ nkɔ yi engyulo ama nto yi ese ikye ntonani.

34 Nɛ emi igeli na duu tase ka tu iYesu. Ngwi a din nɛ, a tɛkyɛ yan gbɛɛ non lu dzata ayɛsɛ mgbi ama.

9

*IYesu ngyelu inggise nkwulu
afɔ yi abɔ ootse*

¹ IYesu kaka uwaa, foye luba igeli mgban.

² Engyulo angbeka kye inggise nkwulu afɔ yi abɔ ba mbon, ladze amukwu. Ngwi iYesu di oyeye onuunu mgbi ama ne, o nya inggise otummya na gbɛɛ, <<Ka teeyi ba, ongwani; a dzita abu yi ali ibwubwe.>>

³ Mi ungwɔne ne, etsetse mgbi ola mgbi iMose angbeka gbɔ yi ewoma gbɛɛ, <<Inggise ne le fya Imgbasho ito!>>

⁴ Ngwi iYesu ye ewodze mgbi ama ne, o gbɛɛ, <<Kysine ngwi ema le tsewodze ibwubwe mi itukwu nghaa?

⁵ Li ole nghao sunɔ ba: li ogbɛɛ, <A dzita abu yi ali ibwubwe,> naadi ogbɛɛ, <Kyato kyikyɛ>?

⁶ Kpaa li ikye ni ema ye gbɛɛ Ongwe Inggise dze yi mfye mi ese ne odze inggise ta yi ali ibwubwe...>> Ta o nya inggise ntummya ma gbɛɛ, <<Kyato, kye amukwu mgbi abu lu ude.>>

⁷ Ongyulo ma si kyato lu ude.

⁸ Ngwi ibyi inggise ntona di ungwɔne ne, imio wo ma; man a si tse Imgbasho, ongwu nkye ito mfye na nu inggise mani.

Ela okwu-kwu mgbi iMatiu

⁹ Dafi iYesu dzata imbe na kiyayi ne, o di ongyulo ngwu a li kwun gbɛɛ iMatiu sɔdze imbe mgbi ama ogbe udza ifyee. O nyan gbɛɛ <<Kyedo ani,>> ta iMatiu si kyato kyedon.

¹⁰ Ngwi iYesu le gye oga onzwi onode mi ude iMatiu ne, ama ogbe udza ifyee gwuba yi <<emi

ali ibwubwe>> ba wa gye ungwogye yan beyi engwafɔɔn.

¹¹ Ngwi emi iFarasi di ungwɔnɛ nɛ, a byi engwafɔɔn gbɛɛ, <<Kycɔsine otsetse mgbi ema le gye ungwogye yi ama ogbɛ udza ifyɛɛ beyi <emi ali ibwubwe>? >>

¹² Ngwi iYesu fwo odzɛ nɛ nɛ, o gbɛɛ, <<Inggisɛ ama nle saan mina inggisɛ obwe ootse ba, kpaa li ama ndotse ta.

¹³ Nghaduu lu na ka kpayi ungwɔ ngwi odzɛ nɛ tso mani: <Ani mina elela odiidi, yama li ife ofɛ-fɛ ba.> Ikyesinɛ ani ba owa kwu ama osaan ela ba, kpaa li emi ali ibwubwe.>>

A byi iYesu ita mi odzɛ ondu otukwu-tukwu

¹⁴ Nɛ engwafɔ iɔɔn ba wa byi iYesu gbɛɛ, <<Kycɔsinɛ ngwi eyi yi emi iFarasi li tukwondɔ, kpaa engwafɔ abu li tukwondɔ ba?>>

¹⁵ IYesu nu uka gbɛɛ, <<Ka kycɔsinɛ ngwi ingyoga mgbi obongyaa ofufɛ ka kyelela ngwi o ka dze yi ama? Onɔ ka wa ba ngwi a ka kyi kyelu obongyaa ofufɛ mboma; ta a ka tukwondɔ.

¹⁶ <<Inggisɛ onyi kpaa li kye aye angwuto ofufɛ tukwu ishangli ba. Ikyesinɛ otukwu-tukwu na ka kwɔdzɛ vɔn.

¹⁷ Naadi inggisɛ li kye eneekwɔ ofufɛ yaokɛ ikpɔkpɔ eneekwɔ ogbugbe kpaa ba. Kini ot-sungwɔ kycɔ ngha, ikpɔkpɔ na ka gbobu, eneekwɔ na ka yangwuta man ikpɔkpɔ na ka nyanya. Ei, a li kye eneekwɔ ofufɛ yaokɛ ikpɔkpɔ ofufɛ man ama duu ka nyanya ba.>>

Ongwongyaa ikwukwɔ beyi ongyaa ndotse

¹⁸ Dafi iYesu le gbɔdze nɛ, ongye ogbe inggisɛ teyi ba wa gbe akwafɔ kwɛsɛ mi iyayi mbon si gbɛɛ, <<Ongwani ongwu ongyaa kuma kwulu ta aani. Nghaduu ba wa kye abɔ mgbi abu gbon, ta o ka dze oshishe.>>

¹⁹ IYesu si kyato yi engwafɔɔn kɛ yan.

²⁰ Mi onɔ mata ongyaa nle yɛ eyi mɛ onova iwyodefa ba mi iyikpa mgbi iYesu wa kye abɔ gbon ondu angwuto.

²¹ O gbɔ yi ewon gbɛɛ, <<Ni ani kye abɔ gbon gbo-gbo angwuto kpata, ootse mgbi ani ka ngyɛ.>>

²² IYesu kyata din, si gbɛɛ, <<Fyumfye itukwu, ongwani; oyeyɛ onuunu mgbi abu ngyelu abu ootse.>> Man ootse mgbi ongyaa na si ngyɛ mi onɔ nani.

²³ Ngwi iYesu kaka ude ongye ogbe inggisɛ teyi wa di ama ofo elete yi ibyi inggisɛ tole wulu nɛ,

²⁴ o gbɛɛ, <<Lu enggengga na, ongwongyaa nɛ kwulu ba kpaa o le nanuna.>> A si shan isha.

²⁵ Ngwi a nu ibyi inggisɛ ntona tase nɛ, iYesu kaka ifoozu ka byi ongwongyaa na mi abɔ, man o kyato.

²⁶ Odze nɛ si gbɔfwe kpatse ayese na duu.

IYesu kwulu obine efa ine

²⁷ Dafi iYesu dzata imbe na le lu nɛ, obine nghi efa kyɛɔn, le kweela gbɛɛ, <<Di eyi elela, Ongwɛ iDevedi!>>

²⁸ Ngwi o yɛ lu onufozu nɛ, obine ntona si ba mbon, man o byi ma gbɛɛ, <<Ema noyeyɛ gbɛɛ

ani ka yagba kwulu ema inɛ?>> A gbɛɛ, <<Ɛɛn, Otɛ.>>

²⁹ Nɛ o kye abɔ gbo ma inɛ si gbɛɛ, <<No kɔɔ dafi oyɛyɛ onuunu mgbi ema dɛɛ mani>>

³⁰ ta inɛ mgbi ama kwulu. IYesu kwo ma adɔ kpɔklɔɔ gbɛɛ, <<Di gbɛɛ ema nu inggise onyi ye odɛɛ mi ungwɔnɛ ba na.>>

³¹ Nghaduu a tase ka kye odɛɛ mgban gbɔ kpatɛ ɛɛ na duu.

³² Ngwi iYesu yi engwafɔɔn le tase nɛ, a kye inggise ngwu onodzi ibwubwe bwan non yɛɛ ikplima ba mbon.

³³ IYesu lɔ onodzi emɛɛ na onya tɔ ta, inggise ikplima na si gbɔɔɔɔ. I kwulu ibyi inggise ntona ewo ta a gbɛɛ, <<Nkonyonyi itɔ nɛ kpaa kɔɔ mi ɛɛ Israi ye waba.>>

³⁴ Nghaduu emi iFarasi gbɛɛ, <<Li ongyukwo mgbi emɛɛ nun mfye se ngwi o le dulu onodzi emɛɛ tɔ aali.>>

Elela kɔɔ iYesu wo inggise ntonani

³⁵ IYesu kaka igeli yi agwudɛ duu le tsungwɔ mi ozu okwakye mgbi emi iJuda, le gbɔ Eɔɔ Osuse mgbi esutɔ dile ngyɛlu ali ootse yi ama ngwu i sisi loma ewo duu.

³⁶ Ngwi o di ibyi inggise nɛ, elela kɔɔn wo ma, ikyekye a dɛɛ yi okakewo di yɛɛ elela, inggise ogbe ma teyi dzɛma ba, dafi mmala ndɛɛ yi inggise ongyo ma ba mani.

³⁷ Ta iYesu nya engwafɔɔn gbɛɛ, <<Eto oshɛ-shɛ le gwuba, kpaa emi idɔ le gwee ta.

³⁸ Bɔ Otɛ mgbi eto oshɛ-shɛ no gbe emi idɔ ba okwɔ mgban.>>

10

IYesu dɔ ama ogbikyon ntona esɔ

¹ IYesu kwu ama ogbikyon iwyodefa ntona ela ba mbon si kye mfyɛ nu ma gbɛɛ nu ma lɔ onodzi ibwubwe onya di ngyɛlu ali inggise ngwu i sisi lon ewo yi ali itɔ ootse duu.

² Nɛnɛ li iyi mgbi ama ogbikyon iwyodefa ma aani: Ababɔ li, iSaimɔn (ongwu a li kwun di iPyita nani) yi ongwunɔn Andru beyi iJensi ongwe iDzebedi yi ongwunɔn iJɔn

³ beyi iFyilipi yi iBatlomi yi iTɔmɔsu yi iMatiu inggise ogbɛ udza ifyɛɛ beyi iJensi ongwe Alfeɔ yi iTedusu

⁴ yi iSaimɔn Ogbodami beyi iJuda iSkarɔti ongwu nkyɛ iYesu gya nani.

⁵ Emi iwyodefa ntɔnɛ iYesu dɔ ma esɔ wo ma ola ntɔnɛ gbɛɛ: <<Ka kɛ mbi Udzenɔgye ba na dika kaka igeli mgbi emi iSamaria onyi ba.

⁶ Kpaa kɛ mbi mmala mgbi emi Israi nbyulu mani.

⁷ Ni ema kɛ yɔ, gbɛesɔ nya ma gbɛɛ: <Esuto onɔwi esho ma dze kwɛkwɛ wa.>

⁸ Ngyɛlu ama ndotse duu ootse, kyile emi ikwukwɔ, nu emi otsoma yɛɛ saan na, dulu onodzi emɛsɛ tɔ. Ema gbɛ ayayi, di kye nu ayayi na.

⁹ Ka yama kye abashi naadi iyudza onyina-nyina naadi itigbla mi igbe mgbi ema ba;

¹⁰ ka kye igbe byi mi okyɛɛ nɛ ba, naadi angwuto oka hona okpafɔ naadi okwuta ba, ikyesinɛ inggise idɔ mɛ ogye adzɛ mgban.

¹¹ <<Ali igeli naadi agwudɛ ngwi ema kaka duu, pita inggise ngwu mɛ di gbela ogbɛ ema dafi

ingyoga mani, di dze udan nghataa ni ema dzata imbe nani.

¹² Ono ngwi ema kaka ude yo, kye angba kwu ma.

¹³ Ni ude ma gbe ema yo, ni iyu mgbi ema tila mi ele; non gbe ema bayo, iyu mgbi ema no ye lu mbi ema.

¹⁴ Ni inggise onyi gbe ema naadi fwo elodze mgbi ema bayo, gbolu onbulu mi afo mi ono ngwi ema dzata ude na hona igeli na mani.

¹⁵ N nya ema otsitsi, ka tatase lo iSodon yi iGomora mi egbe ikwo ma ngha igeli nani.

¹⁶ Ani le do ema eso tase dafi mmala mi idzidze emi idukwlebe mani. Nghane kwiine dafi ifa dika dze yi obube ba dafi anyama mani.

¹⁷ <<Gbeweyi inggise na, a ka gbe ema wo ama ogbiikwo abo di gbo ema ibe mi ozu okwakye mgbi ama.

¹⁸ Ikye odze mgbi ani, a ka gbe ema ba wa kyo obwendε inai emi iGona yi emi uto beyi mbi emi Agwese.

¹⁹ Kpaa ono ngwi a bwa ema ma, ka teeyi mi odze ngwi ema ka gbo naadi dafi ema ka gbɔn ba. Mi ono na Imgbasho ka nu ema elodze ngwi ema ka gbo mani.

²⁰ Ikyekye li ema kale gbɔdze ba, kpaa li Onodzi mgbi Otsema kale gbɔdze nye mbi ema.

²¹ <<Inggise ka kye ongwunon nu mi abo ikwongye nu ma ngwon, otsongwe kpaa dika kyo ngha yi ongwan; engbe ka kye afo tweese yi otsoma di nu ma tu ikwongye.

²² Inggise duu ka di ema taanyi mi ikye ani, nghaduu inggise nkwulesε kpoklɔo ka dondu ma

ka wato.

²³ Ni a nu ema adze mi imbe oka yɔ, tsinya lu imbe oka. N nya ema otsitsi, ema ka kpatse ogalu ama nto ɛsɛ Israi duu bata Ongwɛ Inggisɛ ka yɛ.

²⁴ <<Inggisɛ okpayi ungwɔ li ngha otsetse mgban ba, hona ongbido li ngha ongyukwo mgban ba.

²⁵ Ni inggisɛ okpayi ungwɔ wa yɛɛ dafi otsetse mgban yɔ, i gyo, ni ongbido kpaa wa yɛɛ dafi ongyukwo mgban yɔ, i gyo. Ni otsungwude kpaa a kwun gbɛɛ iBedzebu ma, emidan ma a ka kwu ma sine tsatso!

Ongwu a ka mio

²⁶ <<Nghane ka mio ma ba. Ungwɔ onyi ngwi a kye tukwu se ngwi a ka kye dɛsɛ ba dzema ba, naadi kye da ngwi a ka nu ma ye ba dzema ba.

²⁷ Ungwɔ ngwi ani nya ema mi iyifu ma, gbɔn mi osa na; ungwɔ ngwi ani di nya ema mi odaada yɔ, dɔkɛ ikyendu gbɔn tase na.

²⁸ Ka mio ama nka ngwɔ ikpewo kpaa ka yagba ngwɔ oshishe ba na ba. Tatase, mio ongwu nka dzili oshishe bɛyi ikpewo mi udola nani.

²⁹ A li kye ifyilo efa gya mi anini onyi baa? Nghaduu onyi mboma kpaa ka ngwuta ba ɛsɛ ba sede li mi oweka mgbi Otsema.

³⁰ Alotu mi ikye mgbi ema duu a ye umbwon.

³¹ Nghane ka wimio ba; ema dze yi oyabo ngha ifyilo.

³² <<Ali inggisɛ ngbela ani mi ine inggisɛ yɔ, ani kpaa ka gbelan mi ine Otsani ndze esho nani.

³³ Nghaduu ali inggise nfwā ani mi ine inggise yɔ, ani kpaa ka tangwan mi ine Otsani ndzē esho nani.

³⁴ <<Ema tsɛwɛ gbɛɛ ani ba owa kye iyu ba ɛsɛɛ? Ani ba yi iyu ba, kpaa li okwusunkli.

³⁵ Ani ba owa kyata
<< <ongyulɔ yile afɔ twɛsɛ yi otsɔn,

ongwongyaa oyile afɔ twɛsɛ yi onɔn
owongwɛ ka kye iga fyi yi onoban

³⁶ engyikyili mgbi inggise ka li mi eto mgban.>

³⁷ <<Ali inggise ngwu otsɔn naadi onɔn kpan itukwu ngha ani yɔ, o mɛ oli ongwaɔ mgbi ani ba; ali inggise ngwu onghan ongyulɔ naadi ongyaa kpan itukwu ngha ani yɔ, o mɛ oli ongwaɔ mgbi ani ba;

³⁸ ali inggise ndi kye ekwatsi mgban kyɛdɔ ani bayɔ, o mɛ oli ongwaɔ mgbi ani ba.

³⁹ Ali inggise nfya odulu oshishe mgban tɔ, oshishe na ka byulu lon, inggise ngwu oshishe mgban byulu lon mi ikye ani ma ka tun.

⁴⁰ <<Inggise ngbɛ ema yɔ gbɛ ani, ongwu ndi gbɛ ani gbɛ ongwu ndɔ ani ɛsɔ mani.

⁴¹ Ali inggise ngbɛ oyegbɔ ikyegbɛɛ o li oyegbɔ yɔ, ka gbɛ umba mgbi oyegbɔ, inggise ndi gbɛ inggise nle saan ikyegbɛɛ o le saan yɔ, ka gbɛ umba mgbi inggise nle saan.

⁴² Ma ni inggise kye eni oyuyu mi ibwɛ kpata kye nu onyi mbi engbɛ ama oshilele ntone ikyegbɛɛ o li ongwaɔ mgbi ani yɔ, n nya ema otsitsi, umba mgban ka yama byulu lon ba du-udu.>>

11

IYesu yi iJon okyɔ iBatisima

¹ Ngwi iYesu ngyelu owo ama ogbyikyon iwyo-defa ola nɛ, o dzata imbe na lu le tsungwɔ dile gbeesɔ mi igeli emi iGalalia.

² Dafi iJon fwo mi obawi ungwɔ ngwi iYesu le kyɔ nɛ, o dɔ engwafɔ mgban esɔ

³ oka byi iYesu gbɛɛ, <<Abu li ongwu nka ba ma naadi ni eyi kye inɛ byi inggise oka idzidza?>>

⁴ IYesu nu uka gbɛɛ, <<Yɛ lu ka nya iJon ungwɔ ngwi ema fwo diyɛ di nɛni:

⁵ Ama nbine le di, ama ntummya le kyikye, ama ndzɛ yi otsoma, otsoma le ngyɛ loma, ama nkyadɔ le fwo, emi ikwukwɔ le kyɛɛ luba oshishe, a di gbɔ Eɔ Osuse nya emi adzɛ.

⁶ Imgbasho ka kye mse bɛ ali inggise nfwɔ ani ba duu ewo mi ikye ungwɔ ngwi ani le kyɔ nɛni.>>

⁷ Dafi engwafɔ iJon le lu nɛ, iYesu si wita ogbɔdzɛ mgbi iJon nya inggise ntona gbɛɛ: <<Li ekyɛ ngwi ema kɛ okwɛsɛ le ka di? Li atakwu ngwi awo le fan maa?

⁸ Ni li ngha ba ma, li ekyɛ ngwi ema tase le ka di? Li inggise nwo angwuto osusee? Ei, ama nwo angwuto osuse to udɛ emi utɔ ma.

⁹ Nɛ li ekyɛ ngwi ema tase oka di? Li oyegbɔɔ? Eɛn, n nya ema, o nghaangha oyegbɔ.

¹⁰ Nɛnɛ li ongwu a lɔ mi ikyen gbɛɛ:

<< <N ka dɔ ongyesɔ

mgbi ani teyi abu,

nka teyi ka mɛ abu ofɛ.>

¹¹ N nya ema otsitsi: Mi idzidze ama ngwu engyaa mba mi esɛ nɛ duu, inggise onyi kpaa shewo ngha

iJɔn okyɔ iBatisima ba; nghaduu ongwu n yeyikpa mi esuto ongwɛ esho ma, shewo nghan.

¹² Kye mi egbe mgbi iJɔn okyɔ iBatisima nghataa ba oneneni, esuto ongwɛ esho gyadze mi anglama, emi anglama di kye gbɛlu mi oglijo.

¹³ Ikyesine Oyegbo duu yi Ola mgbi iMose yegbo nghataa ba onɔ mgbi iJɔn nani.

¹⁴ Ma ni ema dze yi oweka ogbela yɔ, o li Elaija ongwu nkika ba mani.

¹⁵ Inggise ndze yi ado yɔ, no fwo.

¹⁶ <<Li ekye ngwi ani ka kye inggise ongwu onene mba yan? A to dafi engbe soto mi ifyidu dile kwu angbeka ela gbɛɛ:

¹⁷ <<Eyi fo oca mi ikye ema kpaa ema shufwe ba,
eyi shashi ibɔ kpaa,
ema tsukwu ba.>

¹⁸ Lubana iJɔn ba le gye naadi le wa ba, ne a gbɛɛ, <O dze yi onodzi emɛɛ.>

¹⁹ Ongwe Inggise ba le gye dile wa, ne a gbɛɛ, <Inggise ne li inggise okyɔ nggwɔ di fyɛbye, uka mgbi ama ogbe udza ifyɛɛ yi <<emi ali ibwubwe.>> > Kpaa ozoyeye tso to yeye mi okyɔɔkyɔ mgban.>>

Ikamba ikye ogalu ama nnoyɛɛ ba

²⁰ Ne iYesu wita ogbɔdze agya yi ogalu ama ngwi ongwu kyungwɔ okwulewo angbeka mi efu mani, ikyekye a kyatitukwu ba.

²¹ <<Ahoo ikye abu, iKoradzin! Ahoo ikye abu, iBetsaida! Ni ungwɔ okwulewo ngwi a kyɔ mbi abu na ki li mi iTiru yi iSidon ngwi a kyɔn yɔ, a ki kyatitukwu gbegbe gbe ishangli wo ewo di mwa uto tukwu ewo.

²² Kpaa n nya ema Imgbasho ka di iTiru yi iSidon elela ngha ema mi egbe ikwɔ mani.

²³ Ma abu, iKapenahun, a ka kyile abu esho wɛ? Ei, abu ka lu esɛ mi udola. Ungwɔ okwulewo ngwi a kyɔ mbi abu na, ki li mi iSodon yɔ, kika tila dze nghataa ba ine.

²⁴ Nghaduu n nya ema gbɛɛ Imgbasho ka nghao di iSodon elela ngha abu mi egbe ikwɔ mani.>>

Ba mbi ani wa tonya

²⁵ Mi onɔ na iYesu gbɛɛ, <<Ani tsɛ abu, Otsani, Otse mgbi esho yi esɛ, ikyekye abu kye ungwɔ ntonɛ da ama oyodze yi ama okpayi afɛ, di kye ma tso engbɛ ama oshilele.

²⁶ Ɛɛn, Otsɔ, li ngha ngwi abu mina gbɛɛ no dze aali.

²⁷ <<Alungwɔ duu Otsani kye wo ani abɔ. Ing-gisɛ onyi kpaa ye Ongwɛ ba li Otsɔn ta, inggisɛ onyi kpaa di ye Otsɔngwɛ ba se li Ongwɛ ta beyi ama ngwu Ongwɛ sadu okyon tso ma mani.

²⁸ <<Ba mbi ani na, ema ama ngwu ndɛ ngwi okye di lo ema mani, ta n ka nu ema onya.

²⁹ Kyelu onogblo mgbi ani di kpayi mbi ani na, ikyena ani le dumɔɔ di yile ewo esɛ mi itukwu, ta ema ka tu onya mi oshishe mgbi ema.

³⁰ Ikyekye onogblo mgbi ani sunɔ ba, okye mgbi ani kpaa le pee.>>

12

Otse mgbi egbe otonyewo

¹ Mi onɔ na emi iYesu kyikye nye okwɔ ungw-ogyowe. Enbwa dɔ engwafɔɔn ta a sile wulo ekwu le ngwunu bukwi.

² Ngwi emi iFarasi di ungwɔnɛ nɛ, a nyan gbɛɛ, <<Dii! Engwafɔ mgbi abu le kyungwɔ nli ola ba mi egbe otonyewo.>>

³ IYesu nu ma uka gbɛɛ, <<Ema gbɔ ungwɔ ngwi uto iDevedi kɔɔ mi onɔ ngwi ongwu bɛyi ama nkyɛ yan ngwi enbwa dɔ ma na ye wa lo?

⁴ O ka kaka ozu Imgbasho, kyi kyelu ibredi ongwɔ a kye nu Imgbasho umba, nli ola gbɛɛ se li ama ofifɛ mgbi Imgbasho ta ka gye mani. Kye gye di kye nu ama nkyɛ yan ma duu.

⁵ Naadi ema gbɔ mi afɛ mgbi ola gbɛɛ mi egbe otonyewo ama ofifɛ mi ozu okwukwo osunu Imgbasho mi iJerosalin li kyidɔ kpaa ola li kye wuuta ba lo?

⁶ N nya ema ongwu nshewo ngha ozu okwukwo osunu Imgbasho mi iJerosalin na dɛ mmeneni.

⁷ Ni ema ki ye itɔ elodɛ ngbɛɛ, <N mina elela odiidi, yama li ifɛ ofɛ-fɛ ba,> na yɔ, ema kika ngwɔ emi emyɛmyɛ ikwɔ ba.

⁸ Ikyena Ongwɛ Inggisɛ li Otsɛ mgbi egbe otonyewo.>>

⁹ IYesu dzita imbe na lu ka kaka ozu okwakye mgbi ama,

¹⁰ nɛ inggisɛ nwaawaa abɔ dɛ imbe nani. Ngwi a le pita itɔdɛ okye abɔ byi efu dulu ongwufabɔ mbi iYesu nɛ, a byun gbɛɛ, <<Li ola ongyɛlu inggisɛ ootse mi egbe otonyewoo?>>

¹¹ IYesu nya ma gbɛɛ, <<Kini inggisɛ mgbi ema onyi dɛ yi mmala, ma i gbɛsɛ wokɛ ishɛ mi egbe otonyewo ma, o ka dulun tɔ lo?

¹² Nghane inggisɛ nghao dɛ yi oyabɔ ngha mmala! Li ola okyɔ osuse mi egbe otonyewo.>>

13 Ta o nya inggise na gbɛɛ, <<Na abo mgbi abu.>> Nɛ o na abo man i yɛɛ saan dafi oka nani.

14 Kpaa emi iFarasi tase le ka tsewe dafi ama ka ngwo iYesu mani.

Ongbido ngwu Imgbasho dulun

15 Ngwi iYesu difwi ungwone nɛ, o dzata imbe nani. Ibyi inggise kyedon, o di ngyelu ama nto yi ootse duu ootse,

16 wo ma ola gbɛɛ nu ma ka gbodze mgbi ongwu nya inggise onyi ba.

17 Ungwone li ombwumbwo odze nto ikpewo oyegbo Adzaya mani gbɛɛ,

18 <<Nene li ongbido mgbi ani ngwu ani dulun,
o kpa ani itukwu,

n di dze yi atsa yan;

n kye Onodzi mgbi ani woke mbon,
o dika gbo otsitsi nya ese.

19 O ka shodze hona feela ba;
inggise onyi kpaa ka
fwo ela mgban mi ingofe ba.

20 O ka gbikye engga
nkle ba,

naadi andekwo nle diwu

ma kpaa, o ka myunun ba,
nghataa ngwi o ka nu emyemye fwi to.

21 Mi iyi mgban ese duu ka gbewebyi.>>

IYesu beyi iBedzebu

22 Ta a kye inggise ngwu ese don ikye bine di li ikplima ba mbi iYesu, nɛ iYesu ngyelun ootse, man o gbodze ye di.

23 I kwulu inggise ntona duu ewo, a si gbɛɛ,
<<Nene ka li Ongwe iDevedi ma hoo?>>

24 Kpaa ngwi emi iFarasi fwo odze ne mata, a si gbɛɛ, <<Li mi mfye mgbi iBɛdzɛbu uto emese ta, ngwi inggise ne lo onodzi emese onya to aali.>>

25 IYesu ye ewodze mgbi ama, ne o gbɛɛ, <<Ali esuto n gha yi ewon ka bulu, ali ogalu hona eto ndi gha yi ewon ka yagba kwudze ba.

26 Ni iSatan lo iSatan onya to, o gha yi ewon. Nghane ka kyɛnese esuto mgban ka kwudze?

27 Ne ni ani lo onodzi emese to mi mfye mgbi iBɛdzɛbu ma, emidema ma, li lo mi ali mfye? Ngyese li ama ka fwo ema ikwo.

28 Kpaa ni ani lo onodzi emese to mi Onodzi mgbi Imgbasho yo, esuto mgbi Imgbasho ba mbi ema sewaani.

29 <<Naadi inggise ka kyɛsine ka kaka ude inggise enɛpe gbelun okye gbɛ, sede o ka bwa inggise enɛpe na adi baa? Duuse o ka gben okye.

30 <<Ongye ndze yi ani bayo, kye afɔ twese yi ani. Ongwu ndi gbe ngwikwo yi ani ba le bulu-bulu.

31 Nghane n nya ema, alobube yi ito duu, a ka kye to inggise mkpa, kpaa ito ofya Onodzi yo, a ka yama kye to inggise mkpa ba.

32 Ali inggise ngbɔdze mi ikpewo Ongwe Inggise duu, a ka dzanta yi obube. Kpaa ongwu ngbɔdze mi ikpewo Onodzi Osaan yo, a ka yama dzanta yi obube ba, mi onɔ ongwɛ onene yi onɔ ongwɛ iyayi kpaa.

33 <<Ekwo osuse li wa owawa osuse, ekwo obube di li wa owawa obube. A li difwi ekwo mi owawa mgban.

³⁴ Ema emi ongwe ogidzi ntonɛ, ka kyɔsine ngwi ema nli ibwubwe nɛ ka gbɔdze osuse? Bana ewodze ongwi itukwu li fwi tɔ mi ondu.

³⁵ Inggise osuse li tɔ yi ewodze osuse mi itukwu mgban, inggise obube di li tɔ yi ewodze obube mi itukwu mgban.

³⁶ Nghaduu n le nya ema gbɛɛ ali inggise duu ka nu uka mi ali elodze onbwaa ngwi a gbɔ ma mi egbe ikwɔ.

³⁷ Bana mi elodze mgbi abu o ka gye emyemye, mi elodze mgbi abu, a dika ngwɔ abu ikwɔ.>>

Ambɛ mgbi iJona

³⁸ Nɛta emi iFarasi angbeka yi etsetse mgbi ola nyan gbɛɛ, <<Otsetse, eyi mina odi ambɛ okwulewo mbi abu.>>

³⁹ O nu uka gbɛɛ, <<Eto imbali yi etɔ amah li byita ambɛ okwulewo! Kpaa a ka nun onyi ba sede li ambɛ mgbi oyegbɔ iJona ta.

⁴⁰ Dafi iJona nose la ifu mmbweni okwukwo egbe eta na, li ngha ngwi Ongwe Inggise ka la mi ikpɛsɛ egbe eta aali.

⁴¹ Emi iNinive ka kyato mi egbe ikwɔ yi etɔ nɛ di ngwɔ ma ikwɔ; ikyesine a kyatitukwu mi esɔ ogbɔɔgbɔ mgbi iJona, ma onɛnɛ ongwu nshewo ngha iJona dze mmenɛni.

⁴² Apodza ongwi agwudu ka kyato mi egbe ikwɔ yi etɔ nɛ di ngwɔ ma ikwɔ; ikyena o tɔkyɛ imbe ngwi ɛsɛ dondu owa fwo ozoyeye mgbi iSolomu, ma onɛnɛ ongwu nshewo ngha iSolomu dze mmenɛni.

43 <<Ono ngwi onodzi obube to mbi inggise ma, o li le ga mi imbe ongwongwo le pita imbe ngwi o ka tonya, kpaa non ka tu bayo,

44 o si li gbɛɛ, <N ka yido lu imbe mgben ogbugbe.> Ni o ye wa to, di ozu na la ayayi, a fyan di kye melu saan yo.

45 O ka ye lu ka gbe angbeka ntimbali ngha ongwu nghi egyafa, man a ka ba wa sɔke ele. Nghane odzɛɛdze mgbi inggise na li timbi nghaabo ogbugbe. Li ngha nka dze yi eto imbali ne aali.>>

Ono iYesu yi engwunon

46 Ngwi iYesu kale gbɔdze yi ibyi inggise ne, onon yi engwunon kwudze to ese, le mina ogbɔdze yan. [

47 Inggise oka nyan gbɛɛ, <<Onabu yi engwunabu to ese, a mina ogbɔdze yi abu.>>]*

48 IYesu byita gbɛɛ, <<Li eme li onani, di li ele li emi ongwunani?>>

49 O tso abo mbi engwafɔon si gbɛɛ, <<Li onani yi engwunani aani.

50 Bana ali inggise nkyo mi oweka mgbi Otsani ongwu esho yo, o li ongwunani ongwu ongyulo yi ongyaa beyi onani.>>

13

Utsa mgbi inggise ofwe eto

1 Mi egbe na kpoo iYesu tase mi ozu dika sɔke onduuto.

* 12:47 12:47 Ambulu ne dze mi olɔɔɔ angbeka ba.

² Ibyi inggise kwuba kwutokɛ yan nɛ o kaka ka sise mi ifu uwaa, ta inggise angbeka duu tokɛ agobo.

³ Nghane o gbɔdze kwuba yi ama mi itaodze gbɛɛ: <<Inggise okwɔ tase oka fwe eto mgban.

⁴ Dafi o le fwe eto nɛ, angbeka yangwuta mi ofɛ, man ingwunɔ ba wa kyi salu gye.

⁵ Angbeka yangwuta mi imbe akwutɛ, mi imbe ngwi ekyɛ le kwuba ba. I lumbye vla, ikyekyɛ ekyɛ she mi ele ba.

⁶ Kpaa ngwi onɔ wa tɛ nɛ, ungwogyɛ ntona ndzili, ikyekyɛ a taakpa ba.

⁷ Eto angbeka yangwuta mi ato, ato she yi ama nu ma gbufyo.

⁸ Eto angbeka kpɔɔ di yangwuta mi ekyɛ osuse wa owawa ngha ongwu a teyi kya ma akpe ideli, ngwuseta naadi osudiwyo.

⁹ Inggise ndze yi adɔ yɔ, no fwo.>>

¹⁰ Ta engwafɔ mgban ba mbon wa byita gbɛɛ, <<Kyonɛse ngwi abu le gbɔdze yi inggise mi itaodze nghaa?>>

¹¹ IYesu nu uka gbɛɛ, <<Ozoyeye mgbi ungwɔ ama odaada mgbi esuto ongwɛ esho ma, a kye nu ema, kpaa ama yɔ, a kye nu ma ba.

¹² Ali inggise ndzeyan yɔ, a ka mbwon mmbwo o dika dzeyan kpakpa. Kpaa ali inggise ndze yi ungwɔ bayɔ, ogyɛngyɛ ngwi o dzeyan ma kpaa a ka kye gbɛlu mbon.

¹³ Li ikyengha ngwi ani le gbɔdze yi ama mi itaodze aali,

<<Bana a le di, kpaa a le difwi ba;
a dile fwo kpaa, le gbosa loma ba.

14 Ungwɔ ntone mbwumbwo odze ngwi oyegbo Adzaya gbo ma yeye gbee,

<< <Ema kale fwo kpaa ka yama gbosa lo ema ba;
Ema kale di kpaa ema ka yama difwi ba.

15 Bana itukwu mgbi inggise ntone tiishu,
li fyima mfyee ofwo mi ado mgbi ama kpaa,
a di kye ine mgbi ama kpaa tukwu.

Bana a ki di mi ine,
di fwo mi ado,
di difwi mi itukwu mgbi ama,
di kyata yo,
ani kika ngyelu ma ootse.>

16 Nghaduu mse dze yi ema ikyekye ine mgbi ema di, ado mgbi ema di fwo.

17 Bana n nya ema otsitsi, i mina oyegbo kwuba beyi inggise ama osaan odi ungwɔ ama ema di ne, kpaa a di ba, odi nu ma fwo ungwɔ ngwi ema fwo ntone kpaa, a fwo ba.

18 <<Nghane gado mi ungwɔ ngwi itaodze mgbi inggise ofwe eto ne tso mani:

19 Mi onɔ ngwi inggise fwo eso mgbi esuto ma di difwi bayo, olodu li ba wa lafwa ungwɔ ngwi a kye kya mbon mani. Nene li eto ngwi a fwe mi ondoofe ma aani.

20 Ongwu ngbe eto n yangwuta mi imbe akwutse ma li inggise nfwo elodze na di gban vla yi atsa.

21 Kpaa ngwi o dze yi akpa bayo, o la mi ongwono gwee ta. Ngwi okakewo hona adze ba mi ikye elodze na man, o gbese vla.

22 Ongwu ngbe eto ama n yangwuta mi ifu ato ma li inggise nfwo elodze na kpaa okakewo

ongwi ɛsɛ nɛ bɛyi okpagyewo mgbi awuya loka wo elodzɛ na, non wa owawa wuba.

²³ Nghaduu ongwu ngbɛ eto ama n yangwuta mi ekyɛ osuse ma li ongwu nfwo elodzɛ na di difwin. O wa owawa mɛ dafi ideli, ngwuseta naadi akpe osudiwyo mgbi ungwɔ ngwi a kye kya mani.>>

Utsa mgbi eto obube

²⁴ IYesu nya ma utsa oka gbɛɛ, <<Esuto ongwɛ esho dzɛ dafi inggisɛ nkyɛ eto osuse ka kya mi okwɔ mgban.

²⁵ Kpaa mi onɔ ngwi ali inggisɛ duu nuna mata, ongyikyili mgban ba wa kya eto obube mi ifu ekwu, si yɛ lu.

²⁶ Mi onɔ ngwi ekwu na she dile fwɛ nɛta, eto obube ntona kpaa fwɛ.

²⁷ <<Engbidɔ mgbi otsungwɔ okwɔ na ba mbon wa gbɛɛ, <Ongyukwo, li eto osuse ngwi abu kya mi okwɔ mgbi abu baa? Li mi ole ngwi eto obube ntona kyɛ se ba?>

²⁸ <<O nu uka gbɛɛ, <Li ongyikyili kyungwɔnɛni.>

<<Engbidɔ ntona si byun gbɛɛ, <I mina abu ni eyi ka kyi kwɔlu maa?>

²⁹ <<O gbɛɛ, <Ei, ikyekyɛ ni ema le kwɔ eto obube ntona, ema ka kwɔlu ekwu tablikyi yi ama.

³⁰ Dzata ma duu nu ma she yi ewoma nghataa ba mi onɔ oshɛ-shɛ. Mi onɔ na se ani ka nya ama oshɛ eto gbɛɛ, <Teyi kyi gbelu eto obube ntona kyi bwalu mi indinde gbe toola; di kyi gbelu ekwu ntona kwakye gbe wa wo ani kɛ oba.> >>

Utsa inɛnɛ unkwodzi bɛyi okwuna

³¹ IYesu di nya ama utsa oka gbɛɛ: <<Esuto ongwi esho dɛɛ dafi inenɛ unkwodzi ngwi inggisɛ kye kya mi okwɔ mgban.

³² Ngwi le gyengye ngha ali eto ungwɔ duu nɛ kpaa, no lumbye yɔ, li she ngha ali ekwɔ duu man li yɛɛ ekwɔ okwukwo, nghane ingwunɔ emi esho li ba wa lude mi abɔn.>>

³³ O di nya ma utsa oka kpɔɔ gbɛɛ: <<Esuto ongwi esho dɛɛ dafi okwuna ngwi ongyaa kye takye yi ofumbu ngwi ganyan kpatse ele mani.>>

³⁴ IYesu gbɔ ungwɔ ntonɛ duu nya ibyi inggisɛ mi utsa; ungwɔ onyi ngwi o nya ma mi utsa ba dzɛma ba.

³⁵ Nghane i mbwumbwo yeye mi ungwɔ ngwi a gbɔ nyɛ mbi oyegbɔ gbɛɛ:

<<N ka kwulu ondu mgbi ani gbɔdze mi utsa,
n ka gbɔ ungwɔ ama nto daada wita kye onɔ
ngwi a ta ɛsɛ majo.>>

Osa mi utsa mgbi eto obube

³⁶ Ta o dzata ibyi inggisɛ di lu ifoozu. Engwafɔɔn ba mbon wa gbɛɛ, <<Nu eyi osa mi utsa mgbi eto obube mi okwɔ neni.>>

³⁷ O gbɛɛ, <<Ongwu nkya eto osuse ma li Ongwɛ Inggisɛ.

³⁸ Okwɔ na li ɛsɛ duu, eto osuse na kwudze mi ikye mgbi emi ongwe esuto. Eto obube ntona li engwe mgbi onodzi ibwubwe,

³⁹ ongyikyili ongwu nkya eto ntona ma li olodu. Onɔ oshe-she na li egbe ngwi ɛsɛ ka ngye, ama oshe eto ntona li engyesɔ.

⁴⁰ <<Dafi a kwɔlu eto obube ntona gbe toola na, li ngha nka dɛɛ mi egbe ongwi olɛɛ aali.

⁴¹ Ongwe Inggise ka do engyeso mgban eso tase, man a ka wa kyi kwolu alungwo ama nle nu ungow obube kyo beyi ama nle kyungwo ibwubwe duu tase mi esuto mgban.

⁴² A ka ngwi ma woke amoola, li imbe na ngwi a kale tsukwu diye gyaaba aali.

⁴³ Neta ama osaan ntona ka kwo dafi ono mi esuto mgbi Otsoma. Inggise ndze yi ado yo, no fwo.

Utsa mgbi aludu odaada

⁴⁴ <<Esuto ongwi esho dze dafi aludu da dze okwo. Ono ngwi inggise oka wa tu neta, o yilen kye da si yido lu yi atsa ka gbelu ungow mgban duu gbe gya, kye udza ma ka gyalu okwo nani.

⁴⁵ <<Esuto ongwi esho di dze dafi inggise okyummya le pita itagwude ama osuse mani.

⁴⁶ Ngwi o ka di ongwi ndze yi oyabo kpakpa neta, o lu ka salu ungow mgban duu gbe gya yile udza ma ka gyalu itagwude nani.

Utsa mgbi uke

⁴⁷ <<Esuto ongwi esho di dze dafi uke ngwi a kye wo mi uto di kwu ali ito mmbweni duu mani.

⁴⁸ Ono ngwi mmbwe mbwo uke ma, ama otuntse li kwon luba ese. Ta a li sise salu mmbwe ama osuse gbe yaoke uya, kpaa ama obube ntona yo, a li gbe ma yangwuta.

⁴⁹ Li ngha nka dze mi ono ngwi ese ka dondu aali. Engyeso ka ba wa ghalu emi imbali mbi emi osaan

⁵⁰ di ngwi ma woke amoola, imbe ngwi ikwu otsetse yi aba ogyeegye ka dze mani.

⁵¹ IYesu byi engwafoon gbee, <<Ema difwi ungow ntona duu we?

A nu uka gbɛɛ, <<Ɛɛn.>>

⁵² O nya ma gbɛɛ, <<Nghane ali otsetse mgbi ola ngwu a tson ungwɔ mgbi esuto ongwi esho dze dafi otsungwude ngbe ungwɔ ama ofufe yi ogbugbe mi oba mgban ba ese mani.>>

A kwu iYesu shanye mi ogalu mgban

⁵³ Ngwi iYesu tsuutsa ntonɛ ngye nɛ, o dzata imbe nani.

⁵⁴ Ngwi o luba ogalu mgban nɛ, o wita otso inggise ungwɔ mi ozu okwakyɛ mgbi ama, i di kwulu ma ewo. Ta a gbɛɛ, <<Li mi ole ngwi inggise nɛ tu ozoyeye yi mfyɛ ama okwulewo ntonɛ ngha?>>

⁵⁵ <<Nɛnɛ li ongwɛ inggise ogbokwo ungwɔ nɛ lo? Li ongwu onɔn li iMeri, ngwu emi ongwunɔn li iJensi yi iJose yi iSaimɔn beyi iJuda nɛ baa?

⁵⁶ Emi ongwunɔn emi engyaa duu to yi eyi mmɛnɛ den baa? Nghane li mi ole ngwi inggise nɛ tu ungwɔ ntonɛ duu nghaa?>>

⁵⁷ Man i kpa ma yan wuba.

Nghaduu iYesu nya ma gbɛɛ, <<Oyegbo dze yi mmwɛ mi igeli mgban beyi ude mgban ba.>>

⁵⁸ Ta o kyungwɔ ama okwulewo kwuba mi imbe na wuba ikyekye a noyeye ba nghao.

14

A dze iJɔn okyɔ iBatisima ikye

¹ Mi onɔ na iHerude uto mgbi emi iGalalia fwo odze mgbi iYesu,

² ta o nya emi ido mgban gbɛɛ, <<Nɛnɛ li iJɔn okyɔ iBatisima mani, o kyato mi ikwu! Li

ngba ngwi mfye okyungwo okwulewo le to mbon aani.>>

³ Lubana iHerude nu ma bwa iJon di bwan adi kyon woke obawi mi ikye mgbi iHerodia, owa ongwunon iFyilipi, ⁴ ikyena iJon teyi nyan gbɛɛ, <<Li ola ba onu abu kyon.>>

⁵ iHerude mina ongwɔ iJon, kpaa o mio ibyi inggise, ikyekye a kyon wuuta dafi oyegbo mani.

⁶ Ngwi egbe oga owe egbe ngwi a mba iHerude kwokyi nɛ, ongwɛ iHerodia ongwu ongyaa ba wa shufwe nu ma di man i kpa iHerude kpakpa

⁷ ta o zondɔ yɛ fa gbɛɛ alungwo ngwi ong-wongyaa na mina duu ongwu ka kye nun.

⁸ Nghaduu onon tunwo, man o gbɛɛ, <<Kye ikye mgbi iJon okyɔ iBatisima mi akpetɛ wa nu ani mmeneni.>>

⁹ I kaka uto iHerude ewo, kpaa ikyegbɛɛ o teyi zondɔ mi inɛ ingyoga mgban nɛ, o woola gbɛɛ nu ma kyo ngba

¹⁰ si nu ma ka dzɛlu iJon ikye mi obawi.

¹¹ A kye ikye ma mi akpetɛ kaka wa nu ong-wongyaa nani, o kyi kye ka nu onon.

¹² Engwafɔ iJon ba wa kye ikwo mgban ka ndzi. Ta a lu ka nya iYesu.

IYesu nu inggise idubu eda ungwogye

¹³ Ngwi iYesu fwo ungwɔ nkyɔ neta, o dzata imbe na kaka uwaa lu imbe ndede ka dzɛ yuon. Ngwi ibyi inggise fwo ungwɔnɛ nɛ, a to mi ifu igeli mi afɛɛsɛ kyɛdon.

¹⁴ Ngwi iYesu ka kaka dili ibyi inggise nɛ, elela kyɔn wo ma, o di ngyɛlu ma ootse.

¹⁵ Dafi onɔ dze kwɛkwɛ ogbɛsɛ nɛ, engwafɔɔn ba mbon wa gbɛɛ, <<Imbe nɛ li ifoshɛ, onɔ di gbɛsɛ wa, nu ibyi inggise ntonɛ ofɛ nu ma lu, zukwu nu ma lu emi agwudɛ ka gya ewoma ungwogye.>>

¹⁶ IYesu gbɛɛ, <<Dze mbiso a ka lu ba. Nu ma ungwogye nu ma gye na.>>

¹⁷ A gbɛɛ, <<Eyi dze yi ibredi nghi eda ta yi abatsa efa.>>

¹⁸ O gbɛɛ, <<Kye wa nin na.>>

¹⁹ Ta o woala ni ibyi ntona sisɛ mi oshɛ. O kyelu ibredi eda bɛyi abatsa efa ntona si kyile inɛ esho, ta Imgbasho angba man kye mwalu ibredi ntona kye nu engwafɔ mgbɛn, engwafɔɔn si kye gha ibyi inggise ntonani.

²⁰ Ama duu gye tolo, engwafɔ iYesu di sa ambulu ama nsisi ma mi uya nghi iwyodefa.

²¹ Mmbwo inggise ama ngye ungwogye ma mɛ dafi engyulo idubu eda hini, a kye engyaa yi engbɛ wele ba.

IYesu kyikye mi ikye eni

²² Mina nɛta iYesu nu emi ongwafɔɔn kaka uwaa teyi ongwu fooye, ikye ni ongwu nu ibyi inggise ntona ofɛ lu se.

²³ Ngwi o wa nu ibyi inggise ofɛ nye nɛta, o tɔkɛ unggwo ongwu yuon oka bibɔ, ngwi onɔ wa gbɛsɛ nɛ, o dze imbe na yuon,

²⁴ Nghaduu uwaa teyi fyata yi agobo wa, akpeni le ngwin ikyekye awo le fa shayɛ.

²⁵ Mi ikyegbe nɛ, iYesu lu le ka tu ma, le kyikye mi ikye eni.

²⁶ Ngwi engwafoon din le kyikye mi ikye eni ne, i kwulu ma ewo. A gbɛɛ, <<Li onodzi ikwukwo,>> a si makwo to yi imio.

²⁷ Kpaa iYesu nya ma vla gbɛɛ: <<Fyumfye itukwu na! Li ani. Ka mio ba na.>>

²⁸ Ta iPyita si kwun ela gbɛɛ, <<Otse, ni li abu yo, nya ani nin kyikye mi ikye eni ka tu abu.>>

²⁹ O si gbɛɛ, <<Ba.>>

Ta iPyita tase mi uwaa, kyikye mi ikye eni le ka tu iYesu.

³⁰ Kpaa ngwi iPyita di awo ne, imio won man o wita osu lu iteeni, o makwo to gbɛɛ, <<Otse, dulin to!>>

³¹ Mina ta iYesu na abo byun. O gbɛɛ, <<Abu ndze yi oyeye onuunu gyengye ne, kyone ngwi itukwu dze abu efefa ngha?>>

³² Ngwi a kaka uwaa mata, awo si kwulu.

³³ Ta ama nwoto uwaa na sunun, le gbɛɛ, <<Otsitsi otsitsi abu li Ongwe Imgbasho.>>

³⁴ Dafi a fooye ne, a kye afɔ dɔke ikpese iGene-sareti.

³⁵ Ngwi emi imbe na difwi iYesu ne, a deso kpatse imbe na duu. Ta inggise gbe emidama ama ndotse duu ba mbon

³⁶ di tekye nun gbɛɛ no nu emi ootse ntona kye abo gbon ondu angwuto ta, nghanɛ ama nkye abo gbon duu, ootse gbosa loma.

15

Osaan beyi okpekpe

¹ Ta emi iFarasi angbeka yi etsetse mgbi ola kye mi iJerosalin ba mbi iYesu wa byin gbɛɛ,

2 <<Kyɔnɛ ngwi engwafɔ mgbi abu le mbelu aletɔ ngwi engyukwo tso eyi nghaa? A li sabɔ duuse gye ungwogye ba!>>

3 IYesu nu uka gbɛɛ, <<Kyɔnɛ ngwi ema li mbe ola mgbi Imgbasho mi ikye ungwɔ etɔ mgbi ema?

4 Bana Imgbasho gbɛɛ, <Sunu otsabu yi onabu> ma <Ali inggise nfya otson yi onon ito yɔ, o ka kwulu kyemɛ.>

5 Nghaduu ema li gbɛɛ li ayin ni inggise nya ama omba ma gbɛɛ, <Gyen aba, n ka yagba tobyi ema ba. Ikyesinɛ n tsekise zonu okye ungwɔ ngwi ani kika kye nu ema ma, nu Imgbasho.>

6 Mi ito ofɛ nɛ ema li gbɛɛ, dze mbiso ngwi a ka sunu ama omba ma ba. Nghane ema kyi ndɛlu elodze Imgbasho ikye aletɔ mgbi ema.

7 Ema emi ikpala ntonɛ! Oyegbɔ Adzaya teyi gbɔ ayin mi ikpewo ema gbɛɛ,

8 << <Inggise ntonɛ li sunu ani
mi ikpondu mgbi ama ta,
kpaa itukwu mgbi ama yɔ,
dze mbombo yi ani.

9 A le sunu ani ayayi;
bana otsootso mgbi ama duu kpaa li
ola mgbi inggise ta.> >>

10 IYesu kwu ibyi inggise ela ba mbon wa nya ma gbɛɛ, <<Gadɔ no di gbosa lo ema na.

11 Li ungwɔ nkaka ondu mbi inggise ma li nu otsungwɔn <tsiidza> ba, kpaa li ungwɔ ntase mi ondu mbon ma, li non <tsiidza> aali.>>

12 Ta engwafɔn wa byun gbɛɛ, <<Abu ye dafi itukwu wulu emi iFarasi ntona ngwi a fwo odze nɛ ma wɛ?>>

¹³ O nu uka gbɛɛ, <<Ali ekwɔ ngwi li Otsani ongwɛ esho kye ye ba duu, a ka kye todulu yi akpa.

¹⁴ Dzata ma; a li ama ogbe obinɛ teyi. Kini obinɛ kye obinɛ oka teyi yɔ, ama duu ka gbɛsɛ woke ishɛ.>>

¹⁵ IPyita gbɛɛ, <<Nu eyi osa mi utsa neni.>>

¹⁶ IYesu byi ma gbɛɛ, <<Nghataa ba onɛnɛ kpaa ema difwi odzɛ nɛ wa lo?

¹⁷ Ema di dafi alungwɔ nkaka ondu li nye lu ifu a di li kye nyalu ngwuta mi inɛnɛ ma baa?

¹⁸ Kpaa ungwɔ ama nli tɔ mi ondu ma li kye mi itukwu, di li ungwɔ ntona li nu inggise <tsiidza> aali.

¹⁹ Bana li mi itukwu ngwi ewodzɛ ibwubwe, ongwɔ inggise yi amah okyɔɔkyɔ yi inɛ okyeekye yi mmyi yi obwendɛ atsika beyi ito li tɔ aali.

²⁰ Li ungwɔ ntonɛ li nu inggise <tsiidza> aali, kpaa osabɔ bata gye ungwogyɛ, ka nu inggise <tsiidza> ba dududu.>>

Oyɛyɛ onuunu mgbi ongyaa iKana

²¹ Ngwi iYesu dzata imbe na nɛ, o lu ayɛsɛ mgbi iTiru yi iSidon.

²² Ta ongyaa iKana ndzɛ ayɛsɛ na ba mbon wa makwɔ gbɛɛ, <<Otɛ, Ongwɛ iDɛvedi, di ani elela! Eɛɛ dɔ ongwani ongwu ongyaa ikye she.>>

²³ IYesu gbɔ elodzɛ onyi ba. Nɛ engwafɔɔn ba mbon wa tɛkyɛ yan gbɛɛ, <<Nu ongyaa nɛ ofɛ no lu, bana o le makwɔ kye eyi iyikpa.>>

²⁴ O gbɛɛ, <<A dɔ ani esɔ mbi mmala mgbi Israi nbyulu ma kyon.>>

²⁵ Ongyaa ma ba wa kwɛsɛ mi iyayi mbon, o gbɛɛ, <<Otɛ, ya ani abɔ!>>

²⁶ IYesu nu uka gbɛɛ, <<Li ayin okye ungwogyɛ mgbi engwɛ ngwuta to obwe ba.>>

²⁷ Ongyaa na gbɛɛ, <<Ɛɛn, Otɛɛ, obwe kpaa li gye ambulu ungwogyɛ ama n yangwuta mi adinyatɛ mgbi otsungwudɛ mani.>>

²⁸ Man iYesu nu uka gbɛɛ, <<Ongyaa, oyɛyɛ onuunu mgbi abu shewo! Ungwɔ ngwi abu mina ma a kɔɔ abu ele wa.>> Ta ewo gbosa lo ongwɔn ongwu ongyaa na mi obyɪ na yɛyɛ.

IYesu byi inggise idubu ɛnɛ enbwa

²⁹ Nɛ iYesu dzata imbe na yɛ lu ekyoo mgbi iGalalia. Ta o tɔkɛ unggwɔ ka sise mi ele.

³⁰ Man ibyɪ inggise kpakpa ba mbon, yi inggise ogbyikye tukwu esɛ yi obinɛ yi inggise okwukwu yi ikplima bɛyi angbeka kwuba, gbe ma wa lakiyayi iYesu; man o ngyɛlu ma duu ootse.

³¹ I kwulu inggise ntona ewo mi onɔ ngwi a di ikplima le gbɔdzɛ, inggise okwukwu yɛɛ saan yi inggise ogbyikye tukwu esɛ le kyikye bɛyi obinɛ le dinɛ mani. A si tɛ Imgbasho mgbi Israi.

³² Nghanɛ iYesu kwu engwafɔɔn ela ba mbon di gbɛɛ, <<Elela kɔɔ ani wo inggise ntonɛni; bana a to yi ani mɛ egbe ɛta waani yi unkonyi ogyeegye ba. N mina owo ma ofɛ lu yi enbwa ifu ba, adzi nu ma ka kwu anadza mi ofɛ ba mani.>>

³³ Engwafɔ mgban nu uka gbɛɛ, <<Li mi ole eyi ka tu ibredi mi ifoshɛ nɛ mɛ obyɪ ibyɪ inggise ntonɛ enbwa?>>

³⁴ IYesu si byita gbɛɛ, <<Ema dzɛ yi ibredi eminɛ?>>

A gbɛɛ, <<Li nghi egyafa bɛyi engwɛ abatsa bweɛ.>>

³⁵ O nya ibyɪ inggise nu ma sise mi ombulu.

³⁶ Ta o kyi kyelu ibredi egyafa yi engwɛ abatsa ntona, ngwi o ta Imgbasho angba nɛ, o kye mwalu di kye nu engwafɔ mgban, man a yilen kye gha ibyi inggise ntonani.

³⁷ Ama duu gye di tolo. Ngwi nyɛ neta, engwafɔɔn kyi gbelu ambulu ama nsisi ma mbwo uya egyafa.

³⁸ Mmbwo inggise ama ngye ungwogyɛ ma li idubu enɛ, engyaa yi engbɛ wele ba.

³⁹ Ngwi iYesu wa nu ibyi inggise ofɛ lu neta, o kaka uwaa lu ayɛsɛ iMagadan.

16

A mina ambɛ

¹ Emi iFarasi yi emi iSadusi ba mbi iYesu wa mbadin, a byun gbɛɛ non tso ama ambɛ ongwi esho.

² Nghane iYesu nu uka gbɛɛ, * <<Ni onɔ le gbɛsɛ ta, ema li gbɛɛ, <Imbe ka kwulu, ikyekyɛ akpesho ma,>

³ mi egbegbe ema li gbɛɛ, <Inɛ mmbwo ka kya, ikyekyɛ akpesho ma i di yifu.> Ema li yagba ogbɔ ambɛ mgbi akpesho, kpaa ema ka yagba difwi ambɛ mgbi odzɛɛdze ongwi onɛnɛ ba.

⁴ Eto obube yi eto amah li le pita ambɛ okwulewo, nghaduu a ka nun onyi ba, se li ambɛ mgbi iJona na ta.>> IYesu si dzata ma lu.

Okwuna mgbi emi iFarasi yi emi iSadusi

* **16:2 16:2** Olɔɔɔ angbeka emi ababɔ dze yi ambulu efa yi eta nɛ ba.

⁵ Ngwi engwafɔ iYesu foye uto nɛ, a gblimɔ okye ibredi byi.

⁶ Nɛ iYesu nya ma gbɛɛ, <<Gbɛwɛbyi di ngyo ewoma mi okwuna mgbi emi iFarasi yi emi iSadusi na.>>

⁷ A le gbɔ yi ewoma gbɛɛ, <<Li ikyegbɛɛ eyi kye ibredi onyi kpaa byi ba mani.>>

⁸ Ngwi iYesu ye ewodze mgbi ama nɛ, o gbɛɛ, <<Ema ngwu oyɛyɛ onuunu shanyɛ mbi ema nɛ, kyɔnɛse ema le gbɔ yi ewema kye gbɛɛ li ikyegbɛɛ ema dze yi ibredi ba?

⁹ Ema difwi walo? Ema wɛ ibredi eda mi ikye inggise idubu eda, yi ongwi ema gbe mbwo uya kwuba na lo?

¹⁰ Naadi ibredi nghi egyafa mi ikye inggise idubu enɛ, yi ongwi ema gbe mbwo uya kwuba na lo?

¹¹ Ani le gbɔdze yi ema mi ikye ibredi ba, i wita sine ngwi ema difwi ba? Kpaa ngyo ewema mi okwuna mgbi emi iFarasi yi emi iSadusi.>>

¹² Ta a difwi gbɛɛ o le nya ama gbɛɛ ni ama ngyo ewoma mi ikye okwuna owo ibredi ba, nghaduu li ikye otsootso mgbi emi iFarasi yi emi iSadusi.

IPyita gbɔ odzɛdzɛ mgbi iYesu

¹³ Dafi iYesu ba ayɛse mgbi iSisiria iFyilipi nɛ, o byi engwafɔn gbɛɛ, <<Inggise li gbɛɛ Ongwɛ Inggise li emɛ?>>

¹⁴ A gbɛɛ, <<Angbeka gbɛɛ o li iɔn okyɔ iBatisima, angbeka yɔ gbɛɛ o li Elaija, angbeka di gbɛɛ o li iJeremia hona onyi mbi ama ogbɛɛɛ.>>

¹⁵ IYesu byita gbɛɛ, <<Nghane ema ma, ema gbɛɛ ani li emɛ?>>

16 Ne iSaimon iPyita nu uka gbɛɛ, <<Abu li iMedzaya,[†] Ongwɛ Imgbasho oshishe.>>

17 IYesu nyan gbɛɛ, <<Mse no bɛ abu ewo, iSaimon ongwe iJona, bana li inggise nya abu ungwɔnɛ ba, kpaa kye mbi Otsani ongwi esho.

18 Nghane n kwu abu gbɛɛ iPyita,[‡] ma li mi ikye ikwutse nɛ n ka mbe okwakye mgbi emi iKrestu mgbi ani, ma onufozu udola ka yagba tukwu ofɛ ba.

19 N ka gbe ungwɔ okwulu ofɛ esuto ongwi esho duu nu abu; alungwɔ ngwi abu kyi bwalu mi esɛ nɛ duu, a ka kye bwalu mi esho, alungwɔ ngwi abu di kye shɛlu mi esɛ nɛ duu, a ka kye shɛlu mi esho.>>

20 Ta o kwo engwafɔɔn adɔ gbɛɛ nu ma ka nya inggise onyi gbɛɛ ongwu li iMedzaya ma ba.

IYesu yegbo ikwu ewon

21 Mi onɔ na lu iyayi iYesu wita onya engwafɔɔn gbɛɛ li kyɛmɛ ngwi ongwu ka kɛ iJerosalin ka gbiiso mi ungwɔ kwuba mi abɔ engyukwo emi Israi yi engyukwo ama ofife bɛyi etsetse mgbi ola, a dika ngwɔ ongwu kyɛmɛ, nghaduu mi egbe ongwu ta ma ongwu ka kyɛɛ mi ikwu.

22 Ne iPyita kyon lu enggengga ka wita okyɔkyɔ yan gbɛɛ, <<Imgbasho no tukwu ofɛ nani, Otse! Ungwɔnɛ ka yama kyɔ abu ba!>>

23 IYesu kyata yɛ nya iPyita gbɛɛ, <<Yɛ iyikpa mbi ani, iSatan! Abu li ungwɔ onu ani esɛ ogboogbo; bana abu kye ungwɔ ama nli mgbi

[†] 16:16 16:16 Ngwi li iKrestu mi ondu iGriki nani. [‡] 16:18 16:18 Iyi iPyita na itan di ikwutse mi ondu iGriki.

Imgbasho ma wuuta ba, se li mgbi inggise kyoon.>>

²⁴ Ta iYesu nya engwafoon gbɛɛ, <<Kini inggise mina okyedɔ ani yɔ, li kyeme ngwi o ka tangwe ewon ye kye ekwatsi mgban kyedɔ ani.

²⁵ Lubana ali inggise nmina ona oshishe mgban to yɔ, oshishe mgban ka byulu, kpaa inggise nnu oshishe mgban byulu ikye ani duu ka tun.

²⁶ Ni inggise tu alungwo mi ese duu kpaa ni oshishe mgban nyanya lon ma, oyabo li ekye? Naadi li ekye ngwi inggise ka kye nu gbikye oshishe mgban?

²⁷ Lubana Ongwe Inggise ka wa ba mi okwɔkwɔ mgbi Otson yi engyeso mgban, ne o ka nu ali inggise umba mi okyɔkyɔ mgbi otsungwon.

²⁸ N nya ema otsitsi, ema angbeka kwudze mmene ma, nka di ikwu ine ba nghataa wa di Ongwe Inggise kye le ba mi esuto mgban.>>

17

Okwɔkwɔ mgbi iYesu

¹ Ngwi i wa nye egbe egyin ne, iYesu kyelu iPyita yi iJensi beyi ongwunon iJon, si teyi ma ofe lu ka dɔke unggwo oshigbo to efu yuoma.

² Mi imbe na a kyatan mi inai ma. Ine mgban kwɔkwɔ dafi onɔ, angwuto mgban tundze kpledede dafi osa mani.

³ Labolabo ne iMose beyi Elaija mblegba tu ma, le gbodze yi iYesu.

⁴ Ne iPyita si nya iYesu gbɛɛ, <<Otse, i tishi ni eyi dze mmene. Ni abu gbela yɔ, n ki kle afu nghi eta, onyi ikye abu, onyi ikye iMose oka ikye Elaija.>>

⁵ Dafi o kale kiyayi yi odze ogboogbo neta, akpa okwokwo gbiiwulu tukwu ma, ela si to mi akpa na gbɛɛ, <<Nɛnɛ li Ongwani itukwu-tukwu; i kpa Ani yan saan. Fwon na!>>

⁶ Ngwi engwafɔ mgbi iYesu fwo ungwɔnɛ nɛ, a si lake esɛ kye inɛ tukwu esɛ, yi imio.

⁷ Neta iYesu si ba wa kye abɔ gbo ma ewo. O nya ma gbɛɛ, <<Kyato, ka wimio ba na.>>

⁸ Ngwi a kyile inɛ esho nɛ, a yama di inggise onyi wuba se iYesu ta.

⁹ Dafi a tashulu mi unggwo le luba esɛ nɛ, iYesu wo ma ola gbɛɛ, <<Ka yama gbo unggwo ngwi ema di nɛ nya inggise onyi ba, nghataa se ni a wa kyile Ongwe Inggise mi ikwu.>>

¹⁰ Engwafɔ mgbi iYesu byun gbɛɛ, <<Kycsinɛse ngwi etsetse mgbi ola lile gbɔgbɛɛ Elaija ka wa ba ababɔ kyemɛ?>>

¹¹ Man iYesu nu uka gbɛɛ, <<Li otsitsi, Elaija ka ba wa yile alungwo mɛ dzɛkɛ yɛyɛ.

¹² Nghaduu n nya ema, Elaija ba wa, kpaa a yama difwin ba nɛ a kyɔn alungwo ngwi a mina duu. Mi ito ofɛ na kpɔɔ Ongwe Inggise ka wa gyadze mi abɔ ma.>>

¹³ Ta engwafɔɔn si difwi gbɛɛ li iɔn okyɔ iBatisima ngwi o le gbɔdze mgban nya ama aali.

Ongwongyulo ngwu a dulun onodzi emɛɛ

¹⁴ Dafi a yido wa tu ibyi inggise nɛ, ongyulo oka ba wa kwokiyayi iYesu.

¹⁵ O nyan gbɛɛ, <<Otɛ, di ongwani ongwu ongyulo nɛ elela. O li dzekwulu pyiipyii mi onɔ ngwi i wa dzɛsin, o li gye onikyɔ adze oshewo

saan. O li gbese tseke ola hona mi eni alonɔ ngwi i dzesun duu.

¹⁶ N kyon ba mbi engwafɔ mgbi abu, kpaa a yagba ongyelun ootse nɛ ba.>>

¹⁷ Nɛ iYesu gbɛɛ, <<Kpei, etɔ ndzɛ yi oyɛyɛ onuunu ba di dze kpenye-kpenye nɛ! Ka kye onɔ sinɛ ngwi ani ka dze yi ema? Ka kye onɔ sinɛ ngwi ani ka kyungwɔ yi ema? Kye ongwongyulɔ ma ba mbi ani mmeneni!>>

¹⁸ Ta iYesu kyɔkyɔ yi onodzi obube nani, man onodzi ma tase mbi ongwongyulɔ nani, mi onɔ na jo ootse mgban ngyɛ.

¹⁹ Nɛ engwafɔ mgbi iYesu si ba mbon fyɛɛ wa byun gbɛɛ, <<Kyɔsinɛse ngwi eyi yagba lɔ onodzi obube nɛ onya tɔ gbɛ ba?>>

²⁰ Man iYesu nya ma gbɛɛ, <<Li ikyegbɛɛ ema dze yi oyɛyɛ onuunu shanye mani. N nya ema otsitsi, kini ema dze yi oyɛyɛ onuunu ndzɛ tsiklimbyi dafi inɛnɛ unkwodzi hini yɔ, ema ka nya unggwɔ gbɛɛ, <Kyato mmɛnɛ lu mbo> ka yagba kyɔ ngha. Nkonyi ka ndɛ ema okyɔkyɔ ba.>>

²¹ (Kpaa itɔ nɛ li yama tɔ ngha ba, sede li mi ibɔ beyi ondu otukwu-tukwu kpɔklɔɔ!)*

²² Ngwi a wa kwakye yi ewoma mi iGalalia nɛ, iYesu nya ma gbɛɛ, <<A ka wa kye Ongwɛ Inggisɛ wo inggisɛ kɛ abɔ.

²³ A ka ngwɔn, ta mi egbe ongwu ta ma Imgbasho ka kyilen mi ikwu.>> Nɛta engwafɔn si yɛɛ elela.

Udza IDracama

* **17:21 17:21** Ambulu nɛ dze mi olɔɔlɔ angbeka ba.

²⁴ Ngwi iYesu yi engwafɔɔn wa kaka iKape-nahun nɛ, ama ogbɛ udza IDracama† ba mbi iPyita wa byun gbɛɛ, <<Otsetse mgbi ema nɛ li kpa udza ifyɛɛ mgbi ozu okwukwo osunu Imgbasho mi iJerosalin lo?>>

²⁵ O gbɛɛ, <<Ɛɛn, o li kpa.>> Ngwi iPyita wa kaka ozu nɛta, iYesu li inggise ongwu ababo ogbɔdze. O byita gbɛɛ, <<Abu tsewe sine, iSaimon? Li mbi ele ngwi uto emi ɛɛ li gbɛ udza ifyɛɛ, li mbi engwe ma engyulo naadi li mbi inggise angbeka?>>

²⁶ Nɛ iPyita nu uka gbɛɛ, <<Li mbi inggise angbeka.>> Ta iYesu gbɛɛ, <<Ngyɛɛ emi ongwɛ ma wele ba.>>

²⁷ <<Nghaduu ni eyi ka foola mgbi ama bayɔ, lu uto ka ngwi alii. Kye mmbweni ongwɛ ababo ngwi abu kwu ma; kwulun ondu ta o ka tu iwai awuya. Kyelu kye wa nu ma mi ikye udza ifyɛɛ mgbi ani yi abu.>>

18

Ongwu nshewo ngha mi esuto ongwi esho

¹ Mi onɔ na engwafɔ iYesu ba mbon wa byun gbɛɛ, <<Li emeni shewo ngha mi esuto ongwɛ esho?>>

² Nɛ iYesu kwu ongwɛ ogyengye ela ba wa non dzeke mi idzidze ma.

³ O gbɛɛ, <<N nya ema otsitsi, sede ni ema kyata di yɛɛ dafi engbɛ ama oshilele bayɔ, ema ka kaka esuto ongwɛ esho ba.

† **17:24 17:24** IDracama li udza ifyɛɛ mgbi ozu okwukwo osunu Imgbasho mi iJerosalin, ngwi ali ongyulo ijuda li kpaa akpe efa mi onova mani.

⁴ Nghanɛ, ali inggise n yile ewon ese dafi ongwɛ nɛ yɔ, ka shewo ngha mi esuto ongwi esho.

⁵ <<Ali inggise ndi gbɛ ongwongbɛ dafi ongwu nɛ mi iyi mgbi ani yɔ, gbɛ ani.

⁶ Kpaa ni inggise onyi nu onyi mbi ama oshilele ntonɛ ngwu noyɛyɛ mbi ani nɛ kyɔ alobube yɔ, ka tatase nu ma kye onikyikwɔɔ okpinangwɔ shaan onbukwɔ kyen ka ngwuta mi ole ozunubyi mi idzidze ekyoo okwukwo.

⁷ <<Ahoo ikye ese mi ikye ungwɔ nnu inggise kyɔ alobube mani! Itɔ ungwɔ ntona ka wa dze kyɛmɛ-kyɛmɛ, nghanɛ ikamba ka wa dze mi ikye inggise ngwu itɔ ungwɔ ntona ka kye ikpewon ba mani!

⁸ Ni abɔ naadi afɔ mgbi abu nu abu kyungwɔ obube yɔ, kye dzɛlu ngwuta. Ka tatase ni abu kaka oshishe yi mmya otaata hona ogbyikye-gbyikye ngha onu abu dze yi abɔ efa bɛyi afɔ efa nu ma kye abu ngwuta woke ola nka gye gyegwu nani.

⁹ Kini inɛ mgbi abu nu abu kyungwɔ obube yɔ, kye todulu ngwuta. Ka tatase ni abu kaka oshishe yi inɛ onyi ngha odze yi inɛ efa nu ma kye abu ngwuta woke udola.

Utsa mgbi mmala nbyulu

¹⁰ <<Ka di gbɛɛ engbɛ ama oshilele ntonɛ li unkaba ba na. Bana n nya ema gbɛɛ engyeso mgbi ama mi esho li di inɛ Otsani ongwi esho alono duu.

¹¹ (Bana Ongwɛ Inggise ba owa nagbɛ inggise ama nbyulu mani.)*

* **18:11 18:11** Ambulu nɛ dze mi olɔɔlɔ angbeka ba.

¹² <<Ema tsewe sine? Kini inggise dze yi mmala ideli onyi, ma onyi mi efu byulu lu mbeka ma, o ka dzata ngwusene don iwyo diwyegyane ntona mi unggwo lu oka pita onyi nbyulu wooshe na baa?

¹³ Ki non ka kpakyon yo, n nya ema otsitsi, o ka tsatsa kpakpa ikye mmala onyi nbyulu na ngha ngwusene don iwyo diwyegyane nbyulu wooshe ba ntonani. ¹⁴ Mi ito ofe ne kpoo Otsema ndze esho dze yi oweka gbæ onyi mbi engbe ama oshilele ntona nu ma byulu ba.

Ongwuno nkyo abu obube

¹⁵ <<Kini ongwunabu kyo abu obube yo, ke ka non difwi obube mgban, mi idzidze ema efa ta. Ki non gadu mi elodze mgbi abu yo, abu yilen dze ofe waali.

¹⁶ Nghaduu non yama gbela fwo bayo, kye inggise onyi naadi efa beke yoo wafu ke mbon, ikyegbæ nu ma yile odze me mi obwende mgbi inggise efa hona eta mani.

¹⁷ Ki non fwa ofwo ma yo, nya okwakye mgbi emi iKrestu, non di fwa ofwo okwakye mgbi emi iKrestu kpaa yo, kyo yan dafi abu kika kyo yi inggise ola angwula naadi inggise ogbe udza ifyee mani.

¹⁸ <<N nya ema otsitsi, alungwo ngwi ema kye bwalu mi ese ne duu a teyi kye bwalu mi esho wa, alungwo ngwi ema di kye shelu mi ese ne duu a teyi kye shelu mi esho wa.

¹⁹ <<N di nya ema gbæ ni ema efa mi ese bwundu bo ungwo yo, Otsani ndze esho na ka kyo ema ele.

20 Bana imbe ngwi inggise efa naadi eta kwakye mi iyi mgbi ani ma, Ani dze ele yi ama.>>

Utsa mgbi ongbido odi elela ba

21 Ta iPyita wa byi iYesu gbɛɛ, <<Otsɛ, li akpe emine ngwi ani ka dzata ongwunani ki non kyo ani obube? No li akpe egyafa hinii?>>

22 IYesu nyan gbɛɛ, <<N nya abu, akpe egyafa ta ba, kpaa li akpe ngwuseta don iwo diwyegyafa.

23 <<Nghanɛ, esuto ongwi esho dze dafi uto oka nkwu engbido mgban ama ngbe mkpa mbon ela ba gbɛɛ nu ma nya ongwu mmbwo mkpa ngwi a dze yi ongwu efu mani.

24 Dafi o wita okyungwɔnɛ nɛ, a kye ongyulo oka ba mbon ndzeyan mkpa mɛ imilɔn ibyibi.

25 Ngwi o yagba okpa mkpa na gbe ba nɛ, ongyukwo na si noola gbɛɛ ongwu yi owan yi engbe yi alungwo ngwi o dzeyan tsatsadu ni a gbe ma gya kpa mkpa nani.

26 <<Ongbido na si gbe akwafɔ kwese tekyɛ nun gbɛɛ, <Shitukwu yi ani, n ka wa kpa abu alungwo duu.>

27 Ongyukwo mgban si din elela. O dzanta yi mkpa nani di non lu.

28 <<Ta ongbido na tase lu esɛ, o ka kpatse yi odon ongbido oka ndzeyan mkpa mɛ dafi idubu ngwusefa don iwo sini. O kpaklin kye abɔ fyin onbukwo gbɛɛ, <Kpa ani mkpa ngwi abu dze yi ani efu mani!>

29 <<Ongbido odon na si gbe akwafɔ kwese di tekyɛ nun gbɛɛ, <Shitukwu yi ani, n ka wa yile udza mgbi abu kpa abu.>

³⁰ <<Nghaduu o fwa. O ke ka nu ma bwa ongyulo na woke obawi gbɛɛ sede no kpan mkpa.

³¹ Ngwi engbido angbeka di ungwo nkyo ne, i wulu ma ewo saan man a ke ka nya ongyukwo mgbi ama ungwo nkiyayi duu.

³² <<Ta ongyukwo ma kwu ongbido na ela ba mbon nyan gbɛɛ, <Abu ongbido ndze yi imbali ne, n dzita abu yi udza ngwi abu dze yi ani ele duu ikyegbɛɛ abu tekye nu ani.

³³ Abu kpa ki di odo oka na elela dafi ani di abu na baa?>

³⁴ Ongyukwo na nye yi itingga kyen wo ama odi mi obawi abo gbɛɛ nu ma nun adze saan, nghataa se non yile mkpa ngwi o gye na kpa klekle.

³⁵ <<Ne li ngha ngwi Otsani ongyi esho ka kyo yi ali inggise mgbi ema, se ni ema dzita ongwunema yi obube itukwu onyi.>>

19

Eba oghaagha

¹ Ngwi iYesu ngyelu odze ntonɛ ogboɔgbo beyi ama ne, o lu dzata iGalalia di kaka mi ayese mgbi iJudia lu oyombo iJodan.

² Ibyi inggise tukwun iyikpa kye, man o ngyelu ma ootse mi imbe nani.

³ Emi iFarasi angbeka ba mbon ikye owa mbadin. A byin gbɛɛ, <<Li ola ni ongyulo gheeba yi owan mi ali itodze duu?>>

⁴ IYesu nu uka gbɛɛ, <<Ema gbo ye walo? Gbɛɛ mi owita-wita ma Atta <ta ongyulo yi ongyaa,>

⁵ di gbɛɛ, <Mi itɔdze nɛ, ongyulo ka dzita otson beyi onon ye kwokyi yi owan, ta ama efa ka yɛɛ ikpewo onyi.>

⁶ Nɛ a li efa wuba, kpaa a li onyi. Ikyenghanɛ ungwɔ ngwi Imgbasho kye kwokyi yi eka yɔ, ni inggise onyi ka yama ghalu ma ba.>>

⁷ A byita gbɛɛ, <<Nghama kyɔsinɛ ngwi iMose woola gbɛɛ ongyulo no dze afe ogheeba nu owan di lon onya lu?>>

⁸ IYesu gbɛɛ, <<iMose nose nu ema ofɛ ogheeba yi owema ikyegbɛɛ itukwu mgbi ema tiishu. Nghaduu li ngha ngwi i dze mi owita-wita ma ba.

⁹ N nya ema gbɛɛ ali inggise n gheeba yi owan, ni li ikye amah ba di kye ongyaa oka yɔ, kyo amah.>>

¹⁰ Ta engwafɔɔn nyan gbɛɛ, <<Ni li ngha ungwɔ dze yi ongyulo yi owan yɔ, i tatase okye ongyaa ba.>>

¹¹ Nghaduu iYesu gbɛɛ, <<Li ali inggise duu ka gbela odze nɛ ba, kpaa li ama ngwu a kye nu ma mata.

¹² Lubana angbeka li adumongyaa ikyesinɛ li ngha ngwi a mba ma aali; angbeka li inggise kyo ma nu ma yɛɛ ngha aali; angbeka di fwa okye ongyaa ikye esuto ongyi esho. Inggise nka gbela yi odze nɛ yɔ no gbela.>>

¹³ Nɛta a gbe engbe ama oshilele ba mbi iYesu gbɛɛ no kye abɔ gbo ma ewo di bibɔ wo ma. Kpaa engwafɔɔn kyɔkyɔ yi ama ngbe ma ba mani.

¹⁴ IYesu gbɛɛ, <<Nu engbe ama oshilele ofɛ nu ma ba mbi ani, ka yama kwɔ ma ba, bana esuto ongyi esho dze ikye ito ntoneni.>>

15 Ngwi o kye abo gbo ma ewo ne, o lu dzata imbe nani.

Mmafa inggise aludu

16 Nghanɛ ongyulo oka ka ba mbi iYesu wa byita gbɛɛ, <<Otsetse, li alungwo osuse ngwi ani ka kyo kyeme se tu oshishe ogyegwu?>>

17 IYesu nyan gbɛɛ, <<I kyosine ngwi abu byi ani ita ungwo nli osuse? Inggise li Onyi ta nli osuse. Ni abu mina otu oshishe yo, ngyo ola duu.>>

18 Ongyulo na gbɛɛ, <<Li ole?>>

IYesu gbɛɛ, << <Ka ngwo inggise ba, ka kyo amah ba, ka yimi ba, ka kyo obwendɛ atsika ba,

19 sunu otsabu yi onabu, di di inggise owatse do abu kpa abu itukwu dafi ewabu mani.> >>

20 Ongyulo mmafa na gbɛɛ, <<Ola ntone duu n li ngyo ma. Li ekye sisi ngwi ani ka kyo?>>

21 IYesu nyan gbɛɛ, <<Ni abu mina odze nyaan yo, lu ka gbe alungwo ngwi abu dzeɣan duu gya kye udza ma nu emi adze, ta o ka dze yi aludu mi esho. Ta o si ye wa kyedo ani.>>

22 Ngwi ongyulo mmafa na fwo ungwone ne, o lu yi mtse obaaba, ikyena o dze yi aludu shewo.

23 Nghanɛ iYesu nya engwafɔn gbɛɛ, <<N nya ema otsitsi, ka fyumfye kpakpa ni inggise udza kaka esuto ongyi esho.

24 N di nya ema, ka fyumfye ba onu ilakwumyi nye to ifeedi ngha onu inggise udza kaka esuto mgbi Imgbasho.>>

25 Ngwi engwafɔ ntone fwo ungwone ne, i kwulu ma ewo kwuba ta a byita gbɛɛ, <<Li eme tsatso ka watɔ?>>

²⁶ IYesu di ma ine si gbɛɛ, <<Mbi inggise owamye yɔ itɔ ungwɔnɛ ka kyo gbɛ ba, kpaa yi Imgbasho yɔ, alungwɔ duu li kyemɛ.>>

²⁷ Neman iPyita gbo yan gbɛɛ, <<Eyi dzita alungwɔ duu kyɛdɔ abu! Nghane li ekyɛ ka dze ikye eyi?>>

²⁸ IYesu nya ma gbɛɛ, <<N nya ema otsitsi, onɔ ngwi Ongwe Inggise ka sɔke itsuuto mgban okwɔkwɔ mi ɛɛ ongwɔ iyayi ma, ema ama nkyɛdɔ ani duu ka sɔke itsuuto iwyodefa, le gbo eto mgbi Israi iwyodefa ikwɔ.

²⁹ Ali inggise ndi dzata ude hona emi ongwunɔn engyulo yi engyaa naadi otson yi onon hona engbe beyi okwɔ mi ikye ani duu ka tun akpe ideli-ideli, a dika gyokwude oshishe igyegwu.

³⁰ Nghaduu emi ababo kwuba ka yɛɛ emi olele, emi olele ma ka yɛɛ ababo.

20

Utsa mgbi ama okyido mi okwɔ

¹ <<Lubana esuto ongwɔ esho dze dafi otsungwɔ okwɔ ntase mi egbegbeegbe oka gbɛ inggise nu ma wa kyɔn idɔ mi okwɔ awawekwɔ mgban mani.

² O si gbela okpa ma awuya ngwi a li kpa emi idɔ mi egbe ololo man nu ma lu okwɔ mgban ka wita idɔ.

³ <<Mi obyɔ egyane ongwɔ egbegbe o di tase ka di angbeka gbeka to ifyidu le kyo unkonyi ba.

⁴ O nya ma gbɛɛ, <Ema kpaa lu ka kyo ani idɔ mi okwɔ na, ta n ka kpa ema awuya ngwi i wogyo okpa mani.>

⁵ Neta a si lu.

<<O di wa tase mi obyi iwyodefa yi obyi ongwu ta dika kyo nga.

⁶ Ba obyi eda ongwi onode, o tase dika di angbeka kpoo to imbe nani. O byi ma gbɛɛ, <Kysine ngwi ema to mmene kye egbegbe le kyo unkaba?>

⁷ A nu uka gbɛɛ, << <Ikyekye inggise onyi kpaa kye eyi ido ba.>

<<O gbo yi ama gbɛɛ, <Ema kpaa lu ka kyo ani ido mi okwo na.>

⁸ <<Ngwi onɔ wa gbese ne, otsungwo okwo ma nya inggise nkye ine le byi emi ido mgbi ongwu ma gbɛɛ, <Kwu emi ido ela kpa ma awuya mgbi ama, wita mbi ama ani kye ma ido olele lu mbi emi ababo.>

⁹ <<Ama ngwu a kye ma ido mi obyi eda ma, a kpa ma udza ido mgbi egbe ololo.

¹⁰ Onɔ ngwi ama a kye ma ido ababo ba owa gbɛ awuya mgbi ama ne, a tsewe gbɛɛ ama ka nghao gbɛ. Nghaduu ama kpaa a kpa ma udza ido mgbi egbe ololo.

¹¹ Ngwi a kye gbelu ne, a wita okwu otsungwo okwo ondukwo.

¹² A gbɛɛ, <Inggise ama ngwu a kye ma ido olele ntonɛ kyido obyi onyi ta, ma abu kpa ma ungwonyi yi eyi ngwu tsigegɛ kyido ni onɔ tse eyi nghataa egbe ololo.>

¹³ <<Nghaduu o nu onyi mi ele uka gbɛɛ, <Anɔ, ani kyo ema ogye ba. Ema gbela okyido egbe ololo mi udza ngwi a teyi li kpa ma baa?

14 Kye awuya mgbi ema lu na. I mina ani okpa inggise ngwu ani kyon ido olele ne udza ungwonyi dafi ani kpa ema neni.

15 Ani dze yi ofe okyungwo ani mina yi awuya mgbi ani baa? Naadi le wulu ema ewo ikyegbee di ani kyo osuse yi angbeka?>

16 <<Nghane emi olele ka li ababo, emi ababo dika li olele.>>

IYesu di gbodze ikwu ewon

17 Ngwi iYesu le ke iJerosalin ne, o gbe engwafu mgban iwyodefa ntona lu enggengga si nya ma gbee,

18 <<Eyi le lu iJerosalin, ma a ka kye Ongwe Inggise wo engyukwo ama ofife beyi etsetse mgbi ola abo. A ka ngwon ikwo ikwongye

19 dika yilon nu emi agwese, a ka nyan agya di gbon onitse ye ngwon mi ekwatsi. Mi egbe ongwu ta ma a ka kyilen mi ikwu!>>

Imina mgbi onongwe

20 Ne owa iDzebedi ba mbi iYesu yi emi ongwani engyulo, ngwi o gbe akwafu kwese ne, o si mina abo oyaaya mbon.

21 IYesu byun gbee, <<Li ekye ngwi abu mina?>>

O gbee, <<Zondu yi ani gbee engwe ani efa ntona, oka ka so abu abugye oka dika so abube mi esuto mgbi abu.>>

22 Nghaduu iYesu nya ma gbee, <<Ema ye ungwu ngwi ema le bo ma ba. Ema ka wa mi ibwe ngwi ani ka wa ma gbee?>>

A nu uka gbee, <<Eyi ka wa.>>

²³ IYesu nya ma gbɛɛ, <<Ema ka wa mi ibwɛ mgbi ani otsitsi. Nghaduu oso mi abugye hona abubɛ mgbi ani yɔ, li idɔ mgbi ani onu ofɛ ba. Imbe ntonɛ dɛɛ ikye mgbi ama ngwu Otsani mɛ ikye ma mani.>>

²⁴ Onɔ ngwi iwyo ntona fwo ungwɔnɛ nɛ, a kyitingga yi engwuneka efa ntonani.

²⁵ Man iYesu si kwu ma ela kwakye gbɛɛ, <<Ema ye ama ngwu a di gbɛɛ a mɛ ogbe Udzengye teyi li kyɔ mfye mboma, engyukwo ama oshewo mi idzidze ma li kyɔ mfye mi ikpewo ma.

²⁶ Dɛɛ ngha yi ema ba. Tatase yɔ, ali inggisɛ nmina oyɛɛ angbodzi mi idzidze ema yɔ, no li ongbidɔ mgbi ema kyɛmɛ-kyɛmɛ,

²⁷ ali inggisɛ ndi mina oli ababɔ yɔ, no li ofyɛɛ mgbi ema kyɛmɛ-kyɛmɛ,

²⁸ dafi Ongwɛ Inggisɛ kpaa ba gbɛɛ nu ma kyɔn idɔ ba, kpaa owa kyɔ-kyɔ inggisɛ idɔ, di kye oshishe mgban nu ikye odulu inggisɛ ibyibyi wato nɛni.>>

A kwulu obinɛ efa inɛ

²⁹ Ngwi emi iYesu le dzata iJeriko nɛ, ijiji inggisɛ kyɛɔn.

³⁰ Inggisɛ ama obinɛ efa sɔto ondoofɛ, ngwi a fwo gbɛɛ iYesu le nyɛ ofɛ na nɛ, a kweela gbɛɛ, <<Otɛ, Ongwɛ iDevedi, di eyi elela!>>

³¹ Ijiji inggisɛ ntona kyɔkyɔ yi ama di nya ma gbɛɛ nu ma dede, kpaa a nghao kweela duu gbɛɛ, <<Otɛ, Ongwɛ iDevedi, di eyi elela!>>

³² IYesu kwulɛɛ di kwu ma ela, si byi ma gbɛɛ, <<Li alungwɔ mina ema gbɛɛ ni ani kyɔ ema ele?>>

³³ A nu uka gbɛɛ, <<Otɛ, i mina eyi odine.>>

³⁴ IYesu si di ma elela man kye abɔ gbo ma ine. Labɔlabɔ mata ine kwulu loma man a kyɛɔn.

21

Okakaakaka onghaangha

¹ Ngwi iYesu yi engwafɔɔn dɛ kwɛkwɛ yi iJeros-alin wa kaka iBetifege mi Unggwɔ Olivi nɛ, iYesu si dɔ engwafɔɔn efa esɔ,

² nya ma gbɛɛ, <<Kɛ ogalu ndɛɛ ema iyayi nani, ni ema kaka jo ema ka di itaklimyi shadɛ yi ongwɔn. Kyi shɛlu ma wa nin na.

³ Kini inggise byi ema ita yɔ, nyan gbɛɛ odɛ wo Otɛ yi ama ta inggise ma ka byakpa nu ema ofɛ ni ema kye shɛlu luba.>>

⁴ Ungwɔnɛ kiyayi ikye onu elodɛ ngwi oyegbɔ gbo ma dondu yɛyɛ gbɛɛ:

⁵ <<Gbɔ nya ogalu mgbi iDzayɔn gbɛɛ,

<Di uto mgbi abu,
nkyɛ le ba mbi abu na,
o le dumɔɔ di kye le ba mi ikye itaklimyi,
mi ikye ongwɛ itaklimyi.> >>

⁶ Engwafɔ ntonɛ ka kyo yɛyɛ dafi iYesu dɔ ma esɔ mani.

⁷ A kye itaklimyi yi ongwɛ itaklimyi ongyulɔ na ba, gbe angwuto mgbi ama tukwu ma kɛ ekpo man iYesu dɔkɛ ele.

⁸ Ibyi inggise kwuba gbe angwuto mgbi ama takɛ ofɛ, angbeka dɛ afutse gbe takɛ ofɛ.

⁹ Ibyi inggise ama nteyin beyi ama nkyan iyikpa gbakwɔ gbɛɛ,
<<Osana, mbi Ongwɛ iDevedi!

Mse dze yi ongwu nba
mi iyi mgbi Otse mani!>>

¹⁰ Ngwi iYesu kaka iJerosalin ne, ogalu tsatsa
yee yayaaya, a sile byita gbɛɛ, <<Nene li eme lo?
>>

¹¹ Ibyi inggise ntona nu uka gbɛɛ, <<Nene li
iYesu, oyegbo nkye iNadzareti mi iGalalia mani.>>

*IYesu mi ifoozu okwukwo osunu Imgbasho
mi iJerosalin*

¹² IYesu kaka ozu okwukwo osunu Imgbasho mi
iJerosalin man kye lolu ama okyummya mi imbe
na tase. O kyi kyata adinyatse mgbi ama onyine
awuya tukwuke ese, beyi itse otunto mgbi ama
okye anyama gya.

¹³ O nya ma gbɛɛ, <<Afe lo gbɛɛ, <Ozu mgbi ani
ka li ozu ibo,> kpaa ema kye kyata yee imbe mgbi
<ama ozoofe.> >>

¹⁴ Emi obine yi ama otummya ba mbon mi
ozu okwukwo osunu Imgbasho mi iJerosalin, ta
o ngyelu ma ootse.

¹⁵ Kpaa itingga kyo engyukwo ama ofife yi
etsetse mgbi ola ngwi a di ungwɔ ama okwulewo
ngwi iYesu kyo di fwo engbe tole gbakwo mi ozu
okwukwo osunu Imgbasho mi iJerosalin gbɛɛ,
<<Osana mbi Ongwe iDevedi mani.>>

¹⁶ A byun gbɛɛ, <<Abu fwo odze ngwi engbe
ntone le gbo ne we?>>

IYesu gbɛɛ, <<Een, abu teyi gbo imbe ngwi Afe
gbɛɛ,

<< <Engbe yi engweyeyi
kale shashi otseetse na lo?>>

¹⁷ O si dzata ma tase mi ogalu na lu ka la iBetani.

Andundu ngweeni

¹⁸ Mi egbegbeegbe ngwi iYesu ye le luba ogalu neta enbwa don.

¹⁹ O dili andundu mi ondoofe, si ke kwekwe kpaa tu unka mi ele ba sede afe ta. O si gbo yan gbef, <<Abu ka wa owawa wuba!>> Labolabo mata ekwo na ngweeni.

²⁰ Ngwi engwafon dili ungwone ne, ewo waa loma man a byita gbef, <<I kysinese andundu ne ngweeni vla ngha?>>

²¹ IYesu nu uka gbef, <<N le nya ema otsitsi, ni ema noyey di dze yi itukwu efefa bayo, ema ka kyungwo ngwi a kyo yi ekwo andundu ne ta ba, kpaa ema ka yagba nya unggwo gbef, <kye ewabu lu ka ngwuta woke ekyoo okwukwo> o dika kyo ngha yeyef.

²² Alungwo ngwi ema bo mi ibo di noyeyef yo, a ka nu ema.>>

A byita odze mi odze mfye mgbi iYesu

²³ IYesu kaka akangga ozu okwukwo osunu Imgbasho mi iJerosalin, dafi o le tso neman engyukwo ama ofife beyi engyukwo emi Israi ba mbon wa byun gbef, <<Li mi ali mfye ngwi abu le kyungwone, li eme nu abu mfye ne?>>

²⁴ IYesu gbef, <<Ani kpaa ka byi ema ita onyi. Ni ema nu ani uka yo, n ka nya ema mfye ngwi ani le kyungwo ntonf mani.

²⁵ IBatisima mgbi iJon kye mi ole? Li mi esho mbi Imgbasho naadi li mbi inggise?>>

A kponya yi ewoma mi odze ne si gbɛɛ, <<Kini eyi gbɛɛ, <Li mi esho yɔ,> o ka byita gbɛɛ, <Nghane kyɔsine ngwi ema nun oyeye ba?>

²⁶ Kpaa ni eyi gbɛɛ, <Li mbi inggise yɔ> eyi le pyio inggise, lubana inggise duu gbela gbɛɛ iɔn li oyegbo.>>

²⁷ Nghane a si nu iYesu uka gbɛɛ, <<Eyi ye ba.>>

O gbɛɛ, <<Ngyese ani kpaa ka nya ema mfyɛ ngwi ani le kyungwɔ ntonɛ ba.>>

Utsa engwe nghi efa

²⁸ <<Ema tsɛwɛ sine? Ongyulo oka nose dze, o dze yi engwengyulo efa. O ke mbi ongwu ongyukwo ka nyan gbɛɛ, <Ongwani, lu ka kyido ine mi okwɔ.>

²⁹ <<O fwa gbɛɛ, <N ka ke ba,> nghaduu o wa kyatitukwu ye ke.

³⁰ <<Nɛ otsɔma ye ke mbi ongwan oka na dika nyan nga yeye. O nya otsɔn gbɛɛ, <N gbela, otsani,> kpaa o ke wuba.

³¹ <<Mi idzidze ama efa ntonɛ ma, li ole kyo itukwu otsɔn?>>

A gbɛɛ, <<Ongwu ongyukwo nani.>>

IYesu nya ma gbɛɛ, <<N le nya ema otsitsi, ama ogbɛ udza ifyɛɛ yi owagbai engyaa ka kaka esuto mgbi Imgbasho kise ema.

³² Lubana iɔn ba mbi ema owa tso ema ofɛ mgbi osaan, kpaa ema nun oyeye ba, nghaduu ama ogbɛ udza ifyɛɛ yi owagbai engyaa ntona nun oyeye. Ngwi ema di ungwɔ ntonɛ ne kpaa ema yagba kyata noyeye ba.

*Utsa mgbi ama ogbiine byi okwɔ
awawekwɔ*

33 <<Gado mi utsa oka: Otsungwo ikpese oka nose ye ekwo. O loka won, o tise ogbe eni awawekwo, di ta otila ongyo okwo. O kye okwo ma wo emi okwo angbeka abo si lu agaba.

34 Ngwi on osheto wa dze kwekwe ne, o do engbido mgban eso mbi ama ngwu o kye okwo wo ma abo ntona gbese nu ma ka gbe owawekwo mgban wa nun.

35 <<Emi okwo ntona kye bwalu engbe ntona; a gbo oka ibe, ngwolu oka, di tse ongwu ta ma ikwutse.

36 Nghane o diyee do engbido eso nghaabo ogbugbe, emi okwo ntona di kyo yi ama ngha yeye.

37 O do ongwani abuon eso olele, o gbese, <a ka nu ongwani mmwe.>

38 <<Nghaduu ngwi emi okwo ntona dili ongwani neta, a gbo yi ewoma gbese, <Nene li ongwu nka gyokwude ma aani, ba ni i tawon azukwu ni okwude yee mgbi eyi.>

39 A bwan kyon ngwi nye ikyiishi mgbi okwo ekwo na lu ese di ngwan.

40 IYesu byi ma gbese, <<Ita ungwane ma, ni otsungwo okwo na wa ba ma, o ka kyo yi emi okwo ntona sine?>>

41 A nu uka gbese, <<O ka dzili emi imbali ntona mi ikwu elela, di yile okwo na wo emi okwo angbeka abo, ama nkale nun awawekwo mgban mi alono osheto duu mani.>>

42 IYesu gbo yi ama gbese, <<Ema gbo mi Afe ngbese,

<< <Ikwutse ngwi ama ombese ozu fwan ma li ongwu

ye kwulu ikye ozu mi esho na ye wa lo;

Ungwone li ungwo ngwi Otse kyo,
ma i kwulewo mi ine mgbi eyi badeen>?

⁴³ <<Nghane n le nya ema gbɛɛ a ka kyi kyelu esuto mgbi Imgbasho mbi ema yilen kye nu inggise ama nka ba yi owawan mani.

⁴⁴ (Inggise ngyeke ikwutse ne ka fwa ambulu-ambulu, kpaa ongwu ikwutse ne gyan yo o ka jiyɛ.>>)*

⁴⁵ Ono ngwi engyukwo ama ofife beyi emi iFarasi fwo utsa mgbi iYesu ne, a yeta gbɛɛ o le gbɔdze ne ikye mgbi ama.

⁴⁶ A pita ofe ni ama kpaklin, nghaduu a pyio ibyi inggise ntonani, ikyekye inggise noyeye gbɛɛ o li oyegbo.

22

Utsa oga eba okwokiikwokyi

¹ IYesu diye gbɔdze yi ama mi utsa kpoo gbɛɛ:

² <<Esuto mgbi Imgbasho dze dafi uto nwewo oga eba okwokiikwokyi ikye ongtwan ongyulo mani.

³ O do engbido mgban eso mbi ama ngwu a bo ma oga ma gbɛɛ nu ma ba, nghaduu a fwa obaaba.

⁴ <<Ne o diye do engbido angbeka eso kpoo gbɛɛ, <Nya ama ngwu ani bo ma oga ma gbɛɛ ani ngyelu ungtwoye okyockyo wa: Mnda mgbi ani ongyulo yi mnda olubu-lubu a ngwo di kye fwalu ma wa, ne alungwo duu dze le fe-fe. Ba oga eba okwokiikwokyi na.>

⁵ <<Kpaa a nu itukwu mi ele ba di lu ungwo ma, oka lu okwo mgban, oka lu mmya mgban.

* **21:44 21:44** Ololo angbeka dze yi ambulu ne na.

⁶ Angbeka ama nsisi ma kpali engbido ntona nu ma iso di ngwolu ma.

⁷ Uto na si nye yi itingga. O do ogbakwu mgban eso ka dzili ama ongwɔ inggise ntona di kye ma ogalu toola.

⁸ <<Neman o nya engbido mgban gbɛɛ, <Oga eba okwokiikwoki ne gyo wa, ama ngwu ani bo ma ma, a me oba ba.

⁹ Lu imbe ngwi ofe gha, ka bo ali inggise ngwu ema tu duu oga neni.>

¹⁰ Ta engbido ntona tase lu emi ingofe ka wulu inggise ngwu ma tu duu, ama osuse yi obube wa yaoke, ozu oga byakpa flengba yi ingyoga.

¹¹ <<Nghaduu ngwi uto ba owa kpadi ingyoga neta, o dili ongyulo oka n wo angwuto oga ba mi ele.

¹² O byita gbɛɛ, <Uka, abu nye ole kaka mmene ngwi abu wo angwuto oga ba?> Ongyulo na byakpa nde wifwe.

¹³ <<Ne uto nya ama ogbe ine byi oga gbɛɛ, <Bwalun abo yi afo, kyon ngwuta lu ese mi iifu, imbe ngwi ikwu otsetse beyi aba ogyeegy ka dze mani.>

¹⁴ <<Lubana a bo inggise kwuba, kpaa li gwee ta ngwi a sadu.>>

Okpa iSidza udza ifyɛ

¹⁵ Nghane emi iFarasi tase ka tsewe ofe ngwi ama ka non gbo mi elodze ni ama bwan.

¹⁶ A do engwafɔ mgbi ama beyi emidi iHerude eso mbon. A gbɛɛ, <<Otsetse, eyi ye abu li inggise oyeye, abu di li tso ofe mgbi Imgbasho mi otsitsi.

Inggise li yagba tu abu wo ba ikyekye i kwokyi abu yi odzeedze mgbi ama ba.

¹⁷ Nya eyi ka, abu di sine? Li ola ni eyi kpa iSidza udza ifyee naadi li ola ba?>>

¹⁸ Nghane iYesu difwi owitukwu mgbi ama obube, ne o gbée, <<Ema emi ikpala ntoné, kyosiné ngwi ema le mina okya ani ukya?

¹⁹ Tso ani iwai awuya ngwi ema li kpa ifyee ele ma na.>> A kye ikobo mgbi ama ba wa tson,

²⁰ O byi ma gbée, <<Li onodzi beyi olɔɔlɔ mgbi eme den?>>

²¹ A nu uka gbée, <<Li mgbi iSidza.>>

O si nya ma gbée, <<Kye ungwɔ nli mgbi iSidza nu iSidza, di kye ungwɔ mgbi Imgbasho nu Imgbasho.>>

²² Ngwi a fwo odze ne mata ewo fwe loma. Man a dzatan lu imbe oka.

Okye ongyaa mi onɔ okyee mi ikwu

²³ Mi egbe na kpɔɔ, emi iSadusi, ama nli gbée okyee mi ikwu dzema ba ma, ba mbon yi ita.

²⁴ A gbée, <<Otsetse, iMose nya eyi gbée ni ongyulo tu ongwɛ ba ta kwulu yɔ, ni ongwunɔn yile owakwade na kyeme-kyeme mban engbe.

²⁵ Engwunɔ ewoma engyulo nghi egyafa to yi eyi. Ongwu ababɔ kye ongyaa kpaa kye okwude dze ba man kwulu dzata owan nu ongwu fan.

²⁶ Ongwu na beyi ongwu ta nghataa lu mbi ongwu gyafa duu a tu ongwɛ ba.

²⁷ Mi ongyeengye yɔ ongyaa na kpaa wa kwulu.

²⁸ Nghane mi onɔ okyee mi ikwu ma, o ka li owa eme yeye mi idzidze ama egyafa na, ngwi ama duu kyon?>>

²⁹ IYesu nu uka gbɛɛ, <<Ema le wɛndɛ, ikyekyɛ ema ye odzɛ ngwi Afɛ gbɔ hona mɛye mgbi Imgbasho ba.

³⁰ Mi onɔ okyɛɛ mi ikwu ma, inggise ka kye ongyaa hona kye ongwɛ nu eba ba; a ka to dafi engyeso emi esho mani.

³¹ Kpaa mi odzɛ okyɛɛ mi ikwu yɔ, ema gbɔ ungwɔ ngwi Imgbasho nya ema ngwi o gbɛɛ,

³² <Ani li Imgbasho ngwu Abrahan, Adziki, yi ijeko le sunun mani.> O li Imgbasho mgbi emi ikwukwɔ ba kpaa mgbi emi oshishe.>>

³³ Ngwi inggise ntona fwo otsootso mgban nɛ, i kwulu ma ewo.

Ola onghaangha

³⁴ Ngwi emi iFarasi fwo gbɛɛ iYesu gbɔdzɛ dzɛ emi iSadusi umyɛ nɛ, a wa kwakye yi ewoma.

³⁵ Onyi mboma, n ye Ola mgbi emi ijuda saan, mbadin yi ita nɛ gbɛɛ:

³⁶ <<Otsetse, li Ola ole nghaangha mi Ola duu?>>

³⁷ IYesu nu uka gbɛɛ, << <Otse Imgbasho mgbi abu no kpa abu yi eka mgbi abu duu, yi oshishe mgbi abu duu, beyi itukwu mgbi abu duu.>

³⁸ Nɛnɛ li ola ongwɛ ababo di nghaangha joni.

³⁹ Ongwu fan ndzɛ dafi ongwunɛ yɔ, inggise nwatse dɔ abu no kpa abu itukwu dafi ewabu mani.

⁴⁰ Ola yi emi Oyegbɔ duu kye abɔ byi ola efa ntonɛni.>>

IKrestu ma li Ongwɛ emɛ

⁴¹ Ngwi emi iFarasi kwakye to mbonyi nɛ, iYesu byi ma gbɛɛ,

42 <<Ema tsɛwɛ sinɛ mi odzɛ iMedzaya? O li ongwɛ emɛ?>>

A gbɛɛ, <<O li Ongwɛ iDevedi.>>

43 O gbɔ nya ma gbɛɛ, <<I wo sinɛ ngwi iDevedi nose le gbɔdzɛ mi Onodzi se kwun gbɛɛ <Otɛ>? Bana o gbɛɛ,

44 << <Otɛ Imgbasho gbɔ nya *Otɛ mgbi ani gbɛɛ: <<Sɔkɛ abugye mgbi ani nghataa nin wa nu engyikyili mgbi abu, yɛɛ itse mgbi abu ogbe afɔ to ele.>> >

45 Ni iDevedi kwun di <Otɛ iMedzaya> wali, kyɔsinɛ ngwi o dika li ongwan?>>

46 Inggisɛ onyi yagba dulu elodzɛ nun uka gbɛ ba, wita mi egbe na lu iyayi inggisɛ onyi fya-fya byun ita wuba.

23

Ikamba ngbi egyafa

1 Nɛta iYesu si nya ibyi inggisɛ ntona bɛyi engwafɔɔn gbɛɛ:

2 <<Etsetse mgbi ola ntonɛ bɛyi emi iFarasi li sise mi itse mgbi iMose.

3 Nghane ema ka kyɛɔ elodzɛ mgbi ama, di kyungwɔ ngwi a nya ema gbɛɛ ni ema kyɔ duu. Kpaa ka kyɛɔ okyɔɔkyɔ mgbi ama ba na, ikyekye a li kyungwɔ ngwi ama li gbɔn ma ba.

4 A li kwu okye kpakpa ɔ inggisɛ ikye, kpaa ama abuoma li wewo okye ongwufabɔ gbo ele ba.

5 <<Alungwɔ ngwi a kyɔ duu li ikyegbɛɛ ni inggisɛ di ama: A li ɔ ambulu ibyibyilo wokɛ onggiimu kye bwake ebeshu bɛyi alubɔ, a di li

* 22:44 22:44 Otɛ ongwu fan nɛ li iMedzaya.

nu ondu angwuto mgbi ama tunto ikye ni inggise di gbæ di ama le sunu Imgbasho.

⁶ Li kpa ma oso imbe mmwe mi oga, beyi itse onghaangha mi ozu okwakyè mgbi emi iJuda;

⁷ A li mina gbæ a kile ta ama angba kye ifyidu ni a di kwu ama gbæ <Etsetse okwukwo.>

⁸ <<Nghaduu tishi nu ma kwu ema di <Etsetse okwukwo> ba, lubana ema dze yi ongyukwo onyi ta, ema duu li ongwuno ewema.

⁹ Dika kwu inggise onyonyi mi ese ne di <Otsema> ba, bana ema sulu Otsema Onyi ta, o dze esho.

¹⁰ Li ayin ba nu ma kwu ema gbæ <otsetse,> ikyena ema sulu Otsetse Onyi kyoona, o li iMedzaya.

¹¹ Ongwu nshewo ngha mi idzidze mgbi ema ma ka li ongbido mgbi ema.

¹² Lubana ali inggise nkyile ewon esho yo a ka yilen ese, kpaa inggise n yile ewon ese yo a ka kyilen esho.

¹³ <<Ikamba ikye ema etsetse mgbi ola beyi emi iFarasi, ema emi ikpala ntoneni! Ema tukwu inggise ofe okaka esuto ongwi esho, ema abuema kpaa kaka ba, ama nle fya okaka ma kpaa ema le nu ma ofe okaka ba.

¹⁴ (<<Ahoo ikye ema, etsetse mgbi ola yi emi iFarasi, ema emi ikpala ntoneni! Ema li kyo emi owakwade ogye di tso osaan mi ibo obo tunto. Nghanε Imgbasho ka kwo ema ado kpakpa.>>)*

¹⁵ <<Ahoo ikye ema, etsetse mgbi ola yi emi iFarasi, ema emi ikpala ntoneni! Ema li ga kwo

* **23:14 23:14** Ambulu ne dze mi ololo angbeka ba.

ekyoo okwukwo yi ese tsatsa ikye otu inggise onyi ongwu nka kyedɔ ema, ni ema wa tun yɔ, ema di li non yee ongbɛ mgbi udola dze ema wo akpe efa.>>

¹⁶ <<Ikamba ikye ema, obine ama ngbe inggise teyi! Ema li gbɛɛ, <Ni inggise fa yi ozu okwukwo osunu Imgbasho yɔ li itɔdze ba; kpaa ni inggise fa yi abashi mgbi ozu okwukwo osunu Imgbasho yɔ, o ka kyon kyeme-kyeme.

¹⁷ Ema ikwangha obine ntonɛ! Li ole ngha: abashi, naadi ozu okwukwo osunu Imgbasho ngwi nu abashi yee saan na?

¹⁸ Ema di li gbɛɛ, <Kini inggise fa mi iwashi yɔ li itɔdze ba; kpaa ni inggise fa yi umba ndɔdze ele na yɔ, o ka kyon kyeme-kyeme.>

¹⁹ Ema obine ntonɛ! Li ole ngha: umba na, naadi iwashi ngwi nu umba na yee saan na?

²⁰ Nghane, inggise nfa yi iwashi yɔ, o fa yi iwashi beyi alungwɔ ndɔdze ele duu.

²¹ Inggise ndi fa yi ozu okwukwo osunu Imgbasho yɔ, o fa mi ele beyi Imgbasho ndze ele na kpaa.

²² Inggise nfa mi esho yɔ, o fa mi itsuuto mgbi Imgbasho beyi ongwu nsɔdze ele nani.

²³ <<Ahoo ikye ema, etsetse mgbi ola yi emi iFarasi, ema emi ikpala ntonɛni! Ema li nu onyi ikye iwyo mi alungwɔ ama nli nu ungwogye gbungbɛ duu. Nghaduu ema li kye ola nnghao wuuta ma wuuta ba, emyemye yi elela odiidi oyeye okyɔɔkyɔ. Ema ki nghao le kyo ama nwuuta ntonɛ duuse angbeka ntonani.

²⁴ Ema obine ama ogbe inggise teyi ntonɛ! Ema li selu imatsɔ mi eni mgbi ema owaawa yangwuta

kpaa kye ilakwumyi mbe.

²⁵ <<Ikamba mi ikye ema, etsetse mgbi ola yi emi iFarasi, ema emi ikpala ntonɛ! Ema li salu ewo inumbɛɛ yi inunggaa, kpaa mi ifun yɔ li mbwo yi nggwɔ yi ofu.

²⁶ Emi iFarasi ama obinɛ! Teyi kyi salu inumbɛɛ yi inunggaa mi ifun, ta esaan kpaa ka yɛɛ saan.

²⁷ <<Ahoo ikye ema, etsetse mgbi ola yi emi iFarasi, ema emi ikpala ntonɛni! Ema dɛɛ dafi endzi ngwi a gbon enotse onzundɛ, ngwi i tishi odiidi mi esɛ kpaa mi ifun yɔ akpukpu mgbi emi ikwukwɔ li mbweele bɛyi alungwɔ ama okpekpe duu mani.

²⁸ Mi itɔ ofɛ nɛ kpɔɔ, ema li tso inggise gbɛɛ ema le saan kpaa mi idzidɛ yɔ, ema mbwo yi oshu yi imbali.

²⁹ <<Ahoo ikye ema, etsetse mgbi ola yi emi iFarasi, ema emi ikpala ntonɛni! Ema li mbɛ endzi mgbi ama ogbɛɛɛɛ diyɛ mɛ endzi mgbi inggise ama osuse ingwinda.

³⁰ Ema di gbɛɛ, <Ni ema ki dɛɛ mi onɔ mgbi otsikyema tugbe mayɔ, ema kika wo abɔ mi ikwu mgbi ama ogbɛɛɛɛ ba.>

³¹ Nghanɛ ema kyɔ ewema obwende obube dafi ema gbɛɛ di ema li engwiba mgbi ama nngwɔ ama ogbɛɛɛɛ mani.

³² Kiyayi ngyɛlu ungwɔ ngwi emi otsikyema wita nani!

³³ <<Ema ifa! Emi ongwe ogidzi ntonɛ! Ema ka kysinɛɛ ngwi a ka ngwɔ ema ikwɔ ni ema lu udola ba?

³⁴ Nghanɛ ani le kye ama ogbɛɛɛɛ yi ama oyodɛ bɛyi etsetse desɔ nu ema. Angbeka mboma ema

ka ngwɔ di gbokwo ma; angbeka yɔ ema ka gbo ma onitse mi ozu okwakye mgbi emi iJuda dika lɔ ma tɔ mi igeli oka lu igeli oka.

³⁵ Ikyenghanɛ, a ka bwa ema mi ikye ikwu mgbi inggise ama osaan ngwu a ngwɔ mi ɛɛ nɛ duu, wita mi ikwu inggise osaan Ebɛl lu mi ikwu iDzakaria ongwɛ iBɛlekia ngwu ema ngwɔ mi idzidzɛ ozu okwukwo osunu Imgbasho beyi iwashi ofifɛ nani.

³⁶ N nya ema otsitsi, ungwɔnɛ duu ka dɔ etɔ nɛ ikye.

³⁷ <<Ekyi! iJerosalin, iJerosalin, abu nngwɔ ama ogbɛɛɛ di tɛɛ ama ngwu a dɔ ma ɛɔ mbi abu akwutɛ nɛ, onɔ kɛ ngwi ani gbili ogbe emi ongwabu kwakye mbonyi dafi onogbi li kwulu engwaan wo asha neni, nghaduu abu gbela ba.

³⁸ Dika, a dzata ozu okwukwo mgbi ema osunu Imgbasho yɛɛ okwudɛ waana.

³⁹ Lubana n nya ema, ema ka din wuba se ni ema wa gbɛɛ, <Mse dze yi ongwu nba mi iyi mgbi Otɛ na se.> >>

24

Ambɛ mgbi ɛɛ ongyɛngye

¹ IYesu dzata ozu okwukwo osunu Imgbasho mi iJerosalin le lu imbe oka man engwafɔ mgban gble tun ikye onyan odzɛ idabɔ mgbi ozu nani.

² O byi ma gbɛɛ, <<Ema di ozu ntonɛ duu wɛ? N nya ema otsitsi a ka wa dzata akwutɛ onyi kpaa dɔ ikye oka ba; a ka bulu ma duu kwutokɛ ɛɛ.>>

³ Dafi iYesu sɔdzɛ unggwɔ Olivi nɛ, engwafɔn ba mbon fyɛɛ, a gbɛɛ, <<Nya eyi, li alonɔ ngwi

ungwɔnɛ ka kyo, ma li alungwɔ ka tso ambe mgbi obaaba mgbi abu yi mgbi ongyeengye ese?>>

⁴ IYesu nu uka gbɛɛ, <<Gbɛwɛbyi saan na, ni inggise wa kpagya ema wo ba.

⁵ Lubana inggise kwuba ka ba mi iyi mgbi ani, le gbɛɛ, <Ani li iMedzaya,> a dika kpagya inggise kwuba wo.

⁶ Ema ka fwo ika yi a gbɛɛ mgbi ika, kpaa ka tsaatsa ewo ba na. Itɔ ungwɔ ntonɛ ka kyo kyeme, nghaduu ongyeengye ka kye iyayi.

⁷ Eɛɛ oka ka kyɛɛ ika yi eɛɛ oka, esuto oka ka kyɛɛ ika yi esuto oka. Obyoyanu (enbwa) yi eɛɛ osuusu ka dze mi imbe idzidza-dzidza.

⁸ Ungwɔ ntonɛ duu li owita-wita mgbi iso.

⁹ <<Neta a ka bwa ema lu ka nu ema iso di ngwɔ ema, eɛɛ duu ka di ema lanyi mi ikye ani.

¹⁰ Mi onɔ na inggise kwuba ka yeyikpa mi oyeye onuunu ye kye ewoma dakwɔ diyɛ di ewoma lanyi,

¹¹ oyegbo atsika kwuba ka tɔ di kpagya inggise kwuba wo.

¹² Ikyegbɛɛ ali ibwubwe ka wa gbɔfwɛ nɛ, okpitukwu mgbi inggise kwuba ka yuyu,

¹³ nghaduu inggise nkwulesɛ kpɔklɔɔ ba ongyeengye yɔ, o ka wato.

¹⁴ Eɛɔ Osuse mgbi esuto nɛ a ka gbɔn mi eɛɛ tsatsa dafi obwendɛ mbi ayese duu mani, taman ongyeengye mgbi eɛɛ sika ba.

¹⁵ <<Onɔ ngwi ema di <Ungwɔ Idza> ye wa dze mi ozu okwukwo osunu Imgbasho mi iJerosalin dafi oyegbo iDanɛ teyi gbɔ na yɔ, inggise ogbɔ afe no difwi

16 ne ama nto mi iJudia duu nu ma tsinya lu unggwo.

17 Ni inggise onyi ndodze endoozu mgban tashulu o wa kye unkonyi tase mi ozu ba.

18 Ni inggise onyi mi okwo ka yido ke iyikpa oka gbe angwuto mgban ba.

19 Egbe ntona ka li egbe obube kpakpa mbi engyaa emi ifu beyi enengwe ama nbyi engwe abo!

20 Bibo na, ni ono otsinya mgbi ema na no wa li owa hona egbe otonyewo ba.

21 Lubana ono na ka li ono adze yi omani ito ngwi a ta ese inose nghataa ba nene lu iyayi kpaa a di ye waba mani.

22 Ni Imgbasho ki kye mwalu egbe ntona bayo, inggise onyi ki wato ba, kpaa mi ikye ama ngwu a ple sadulu ma ma yo, Imgbasho ka kyi mwalu egbe ntonani.

23 Mi ono na ni inggise nya abu gbex, <Dii, iMedzaya dzana!> Hona, <O dzali!> Ka noyeye mi ele ba.

24 Lubana Imedzaya atsika yi oyegbo emi atsika ka wa gbofwe di tso ambe okwukwo yi ungwo ama okwulewo ikye okpagya ama ngwu a sadu ma kpaa wo, ni li kyeme-kyeme yo.

25 Dika, n ple nya ema duuse ni ono ma wa gyo.

26 <<Nghane ni inggise nya ema gbex, < O to dze imbe okplagada aali,> ka tase ba, hona, <O wodze ifoozu ana,> ka noyeye mi ele ba.

27 Lubana dafi mmbwo li naabo mi onosa ngwi a li di to onode ne, li ngha ngwi obaaba mgbi Ongwe Inggise ka dze aali.

28 Li imbe ngwi ikwɔ la ma ngwi mmpo li kwakye aali.

29 <<Ni egbe okakewo okwukwo wa nye gwee taman,

<< onɔ ka yifu,
ofyia kpaa ka fya wuba,
mɛ ka yangwuta mi esho,
a ka su mfyɛ emi esho.>

30 <<Mi onɔ na ambɛ mgbi Ongwɛ Inggisɛ ka tɔ mi esho, man ali ayɛɛ mi ɛɛ nɛ duu ka nye yi ikwu. A ka di Ongwɛ Inggisɛ kyɛ le ba mi akpa emi esho, yi mfyɛ bɛyi okwɔkwɔ oshewo.

31 O dika dɔ engyɛɔ mgban ɛɔ nu ma fo agba okwukwo kweela, a dika gbe emidan ama ngwu a teyi sa ma ma kwakye mi ayɛɛ ɛnɛ ntonɛ duu, mi owita-wita mgbi agya esho oka nghataa lu oka.

32 <<Onɛnɛ kpai ozoyɛɛ nɛ mbi andundu na: Labɔlabɔ ngwi abɔn kyinda ngwi afɛ tɔ mi ele mata, ɛma li ye gbɛɛ akyonova dɛ kwɛkwɛ wa.

33 Nghanɛ, ni ɛma di ungwɔ ntonɛ duu, ɛma li ye gbɛɛ dɛ kwɛkwɛ yi onufozu wa.

34 N nya ɛma otsitsi, ɛtɔ nɛ ka nye waba sede ungwɔ ntonɛ ka kyɔ se.

35 Esho yi ɛɛ ka nye, kpaa elodɛ mgbi ani ka yama nye ba.

*Inggisɛ onyi ye egbe hona
obyi ma ba*

36 <<Inggisɛ onyi ye odɛ egbe hona onɔ ma ba, engyɛɔ emi esho hona Ongwɛ kpaa ye ba sede li Imgbasho yuon.

³⁷ Dafi ndze nose mi egbe mgbi iNua mani, li ngha nka dze mi obaaba mgbi Ongwe Inggise kpaa aali.

³⁸ Lubana duuse ni onikyo eni-ayo wa ba yo inggise tole gye ye wa, le kye engyaa dile kye engwe nu eba, nghataa ba egbe ngwi iNua kaka uwaa mani;

³⁹ a yama ye ungwo onyi nka ba ma ese ba nghataa onikyo eni-ayo wa kyi gbelu ma lu. Li ngha nka wa dze mi obaaba mgbi Ongwe Inggise aali.

⁴⁰ Ne inggise efa ka to okwo a ka kyi kyelu onyi lu dzata oka.

⁴¹ Engyaa efa kale kpinangwo mi ikwo, a ka kyi kyelu onyi lu dzata oka.

⁴² <<Nghane ngyo le fe na, lubana ema yama ye egbe ngwi Otse mgbi ema ka ye ma ba.

⁴³ Ungwone no gbosa lo ema; ni otsungwude ki ye onwo ngwi emumyi kye le ba mi otu yo, o ki ngyo le fe, o kika gbela nu ma gbobun ozu kaka ba.

⁴⁴ Nghane abu kpaa ka wewo dzeedze kyeme, lubana Ongwe Inggise ka ye mi onwo ngwi abu tsewe ba mani.

⁴⁵ <<Li eme tsatso li ongbido oyeye di kwiine? Li ongwu ongyukwo gbe engbido mi ude mgban won abo gbene no le nu ma ungwogyo mi onwo yeye mani.

⁴⁶ Ka to tishi lo ongbido na kini ongyukwo mgban ye wa tun le kyo ngha yo.

⁴⁷ N nya ema otsitsi o ka gbe alungwo mgban duu don ubo.

⁴⁸ Kpaa kini ongbido na timbali di nya ewon gbene, <Ongyukwo mgbi ani ka dze imbe na onwo

ka she,>

⁴⁹ man wita ogbo engbido emidan ibe, le gye diye wa yi ama ofebye yo,

⁵⁰ Ongyukwo mgbi ongbido na ka yido mi egbe hona ono ngwi o ye ba mani.

⁵¹ O ka nun adze di kyon woke mbonyi yi emi ikpala, imbe ngwi ikwu otseetse yi aba ogyeegye ka dze mani.

25

Utsa ibidrua iwyo

¹ Mi ono na esuto ongwi esho ka dze dafi ibidrua engwengyaa iwyo ama nkye ipitila mgbi ama ke oka kpatse obongyaa ofufe mani.

² Eda mboma li imbuu eda diye kwiine.

³ Imbuu ntona gbe ipitila mgbi ama byi kpaa engyie yo a byi ba.

⁴ Kpaa ama okwiine ntona gbe ipitila beyi engyie mi ikpokpo byi.

⁵ Obongyaa ofufe mbe ono obaaba kwuba, man a nde sile mwuna.

⁶ <<Mi idzidze otu neta a wita ogbaakwa gbegbe, obongyaa ofufe kaka wa! To wa kpatsan na!>

⁷ Neman ibidrua ntona duu kyato una kyile ipitila mgbi ama esho.

⁸ Emi ikwangha ntona nya ama oyodze gbegbe, <Mwa engyie mgbi ema gwee nu eyi na; di ipitila mgbi eyi le myunu.>

⁹ A gbegbe, << <Ei, kaba ka me eyi yi ema ba. Tatase ke mbi ama okye engyie gya ka gya mgbi ema na.>

¹⁰ <<Kpaa dafi a kale keeke ofe oka gya engyie neta, obongyaa ofufe si kaka. Ibidrua ama

nwewo ntona si kaka ifun mi imbe oga eba okwokiikwoki ma yan. Man a si yile ofe tukwu.

¹¹ <<Ono gwee ta angbeka ntona kpaa yido. A gbɛɛ, <Ongyukwo! Ongyukwo!> Kwulu eyi ofe!>

¹² <<Nghaduu o nu uka gbɛɛ, <N nya ema otsitsi, ani ye ema ba.>

¹³ <<Nghane ngyo le fe na, ikyena ema ye egbe hona ono ba.

Utsa mgbi iwai awuya

¹⁴ <<Dika dze dafi inggise nle ke agaba, kwu engbido mgban ela gbe okye mgban wo ma abo.

¹⁵ O nu onyi ma igbe efa yi isule iwyo, oka igbe onyi, oka ma o nun isule iwyo, ali inggise duu dafi mmye mgban me mani. Ta o si lu agaba mgban.

¹⁶ Inggise ngbe igbe efa yi isule iwyo ma lu akponyi ka kye mgban fashabo diye tu igbe efa yi isule iwyo mbwoke ele.

¹⁷ Li ngha yeye ngwi ongwu ndze yi igbe onyi na kpaa diye tu onyi mbwoke ele aali.

¹⁸ Nghaduu ongwu ngbe isule iwyo na, ngwi o lu ma jo ka tise mi ese kye udza mgbi ongyukwo mgban da mi ele.

¹⁹ Ono wa ke gblagdo ne ongyukwo mgbi engbido ntona ye wa kyo okwakye yi ama mi odze mmya mani.

²⁰ Inggise ngbe igbe efa yi isule iwyo na di kye igbe efa yi isule iwyo mbwoke ele wa gbɛɛ, <Ongyukwo, abu nu ani oyeye yi igbe efa yi isule iwyo. Dii, n tu igbe efa yi isule iwyo mbwo ikyen aana.>

²¹ <<Ongyukwo mgban gbo nyan gbɛɛ, <N nuu abo, engbido osuse oyeye! Ngwi abu tso oyeye mi

ungwɔ ogwee nɛ, n ka nu abu gbinebyi ani ungwɔ kwuba. Ba wa tsatsa yi ongyukwo mgbi abu!>

²² <<Inggise ngwu o nun igbe onyi na kpaa ba. O gbɛɛ, <Ongyukwo, Abu nu ani oyeye yi igbe onyi; dii, n tu onyi mbwoke ele aana.>

²³ <<Ongyukwo mgban nyan gbɛɛ, <N nuu abɔ, ongbido osuse oyeye! Ngwi abu tso oyeye mi ungwɔ ogwee nɛ; n ka nu abu gbinebyi ani ungwɔ kwuba. Ba wa tsatsa yi ongyukwo mgbi abu!>

²⁴ <<Ta inggise ongwu ngbe isule iwyo na ba. O gbɛɛ, <Ongyukwo, ani teyi ye dafi abu li inggise ofyumfye ali mani, abu li she mi imbe ngwi abu kya ba di li gbe ngwikwo mi imbe ngwi abu fwe eto ba mani.

²⁵ Nghane ani mio tase lu ka kye awuya mgbi abu da mi ese. Dii, ungwɔ dzani.>

²⁶ <<Ongyukwo mgban nun uka gbɛɛ, <Abu ongbido ntimbali di wo ewewa nɛ! Ngwi abu ple ye gbɛɛ ani li she mi imbe ngwi ani kya ba, di li gbe ngwikwo mi imbe ngwi ani fwe eto ba nɛ,

²⁷ i tishi se waali, abu ki kye ani udza da mi ozu awuya, ikyegbɛɛ nin wa ye yɔ, n ki dulu udza mgben yi eni owaawa.

²⁸ << <Gbɛlu isule iwyo na mbon na di yilen nu ongwu ndze yi igbe efa yi isule iwyo nani.

²⁹ Lubana ali inggise nsulun yɔ a ka mbwon ele, o dika sulun dzii. Ali inggise nsulun bayɔ, ungwɔ ngwi o sulun ma kpaa a ka kyi gbelun ele.

³⁰ Di kye ayayi ongbido na ngwuta lu ese, mi iifu, imbe ngwi ikwu otsetse yi aba ogyeegye ka dze mani.>

Mmala beyi mndo

³¹ Ono ngwi Ongwe Inggise ka ba mi okwɔkwɔ mgban yi engyeso duu yan ma, o ka so itsuuto mgban mi okwɔkwɔ ongwi esho.

³² Eɛ duu ka kwakye mi iyayi mbon, ta o ka kyi ghalu inggise yi ewoma dafi inggise ongyo ifyungwɔ li kyi ghalu mmala yi mndo neni.

³³ O ka gbe mmala toke abugye di gbe mndo toke abube.

³⁴ <<Ta uto ka gbo yi ama nto mi abugye ma gbɛɛ, <Ba na, ema ngwu Otsani kye mse be ema ewo ntoneni; gyokwude mgbi ema na, esuto ngwi a kyi melu dzeke ikye ema wita mi ono ngwi a ta eɛɛ mani.

³⁵ Lubana enbwa do ani ema nin ungwɔ nin gye, ekweni kwin ema di nin ungwɔ nin wa, ani li ingyoga ema di gbɛ ani,

³⁶ ibiba angwuto kwin ema ten angwuto, ootse den ema gbeka byin, n wo obawi ema di wa kpadi ani.>

³⁷ Ta ama onyaan ka nun uka gbɛɛ, <Otse li engga ngwi eyi di abu dze enbwa se byi abu enbwa, hona kwu ekweni di kye ungwɔ nu abu wa?

³⁸ Li engga ngwi abu li ingyoga se eyi gbɛ abu, naadi dze ibiba angwuto se to abu angwuto?

³⁹ Li alono ngwi eyi di abu dotse hona wo obawi se ka kpadi abu?

⁴⁰ Uto na ka nu uka gbɛɛ, <N nya ema otsitsi, alungwɔ ngwi ema kyo yi inggise onyi ama ngwu i nghama ewo mi idzidze emi ongwunani ntonɛ yo, li ani ngwu ema kyo yi ani.

⁴¹ Ta o sika nya ama nto mi abube mgban ntona gbɛɛ, <Noofɛ mmene na, ema ama a wo ema

ikamba nẹ, lu ifu ola ngwi a mɛwo ikye olodu yi engyeso mgban nani.

⁴² Lubana enbwa dɛn kpaa ema nin unkonyi nin gye ba, ekweni kwɛn kpaa ema nin unkonyi nin wa ba,

⁴³ n li ingyoga kpaa ema gbɛn ba, ibiba angwuto kwɛn kpaa i ten angwuto ba, n dotse di wodzɛ obawi kpaa i gbeka byin ba.>

⁴⁴ <<Ama kpaa ka byita gbɛɛ, <Otɛɛ, li alonɔ ngwi eyi di enbwa naadi ekweni kwu abu, hona li ingyoga hona dzɛ ibiba angwuto naadi dotse hona wo obawi, se ya abu abɔ ba?

⁴⁵ <<O ka nu uka gbɛɛ, <N nya ema otsitsi, ekyɛekye ngwi ema kɔ yi inggise onyi mi idzidzɛ ama ngwu i ngha ma ewo ntonɛ ba duu, li ani ngwu ema kɔ yi ani ba aali.

⁴⁶ <<Ta a sika yɛ atata lu mi adɔ okwookwo ogyegwu, nghaduu ama onyaan ntona sika kaka oshishe ogyegwu.>>

26

A wibu iYesu

¹ Ngwi iYesu gbɔdzɛ ntonɛ ngye duu nɛ, o nya engwafɔn gbɛɛ,

² <<Dafi ema ye gbɛɛ oga owɛ owato-wato mgbi emi Israi sisi egbe efa nɛ, a ka kye Ongwɛ Inggise wo engyikyili abɔ nu ma gbokwon ngwɔn.>>

³ Nɛ engyukwo ama ofife yi emi obɔtɛ mgbi ama kwakye mi ude okwukwo inggise ofife, ngwu iyin di iKayafa mani,

⁴ a si tɛwɛ obwa iYesu daada lu ka ngwɔn.

⁵ A gbɛɛ, <<nghaduu no ka li mi onɔ oga ba, kpakpana inggise ntona ka kyɔ ablodze.>>

A kye engyie kyi iYesu ikye mi iBetani

⁶ Ngwi iYesu ka dze iBetani mi uɔe iSaimon inggise otsoma nɛ,

⁷ ongyaa ba mbon yi ikpɔkpɔ alabasta ogbungbɛ nfyumfyummya kpakpa, wa kye yawon ikye ngwi o kwodze ongongo mi ewo adinyatɛ.

⁸ Dafi engwafo iYesu di ungwɔnɛ nɛ, itingga kyɔ ma. A byita gbɛɛ, <<Li ali engyie ombeembe ngha?>>

⁹ <<A ki kye engyie nɛ gya mi mmya okwukwo kye awuya na nu emi adze.>>

¹⁰ Ngwi iYesu ye ungwɔnɛ nɛ, o gbɔ yi ama gbɛɛ, <<Kyɔnɛ ngwi ema le nu ongyaa nɛ okakewo? O kyungwɔ nsunse yi ani.

¹¹ Emi adze ka dze yi ema alonɔ duu, kpaa ani ka dze yi ema alonɔ duu ba.

¹² Onɔ ngwi o kye engyie ogbungbɛ nɛ kyi ani ewo na, o kyɔn ikye omɛlu ani ni a wa kye ani ndzi.

¹³ N nya ema otsitsi, ali imbe ngwi a gbɔ Eɔ Osuse nɛ mi ɛɛ olɔlɔ duu, ungwɔ ngwi o kyɔ nɛ kpaa a ka gbɔn, ikye owe odze mgban.>>

IJuda gbela okye iYesu gya

¹⁴ Nɛ onyi mbi emi iwyodefa ntona, ongwu a li kwun di iJuda Iskarɔti, kɛ mbi engyukwo ama ofife

¹⁵ ka byita gbɛɛ, <<Ni ani kyon wo ema abɔ ma li ekye ngwi ema weka onu ani?>> Neta a kyi gbɔlu isule osudiwyo kye nun.

16 Wita mi onɔ na iJuda le pita ofɛ ni ongwu kyon wo ma abɔ.

Ungwogyɛ mgbi Otɛ ongwɪ olɛlɛ

17 Mi egbe ongwɪ ababɔ mgbi oga ibredi ngwi a kye okwuna wele ba ma, emi ongwafɔ iYesu ba mbon wa byita gbɛɛ, <<Li mi ole ngwi abu mina gbɛɛ ni eyi mɛ abu imbe ni abu wa gye oga owɛ owatɔ-watɔ mgbi emi Israi?>>

18 O nya ma gbɛɛ, <<Kɛ mbi inggise oka mi ifu ogalu ka nyan gbɛɛ, <Otsetse gbɛɛ: onɔ ngwi a kye dɛɛ ani ma dɛɛ kwɛkwɛ. N ka ka gye oga owɛ owatɔ-watɔ mgbi emi Israi mi ude abu yi engwafɔ mgbi ani.> >>

19 Nghanɛ engwafɔ ntona si kyɔ dafi iYesu tso ma mani man a si wewo oga owɛ owatɔ-watɔ mgbi emi Israi.

20 Ngwi onɔ gbɛɛ nɛ, iYesu kwo ongongo le gye ungwogyɛ mi adinyatɛ yi emidan iwyodefa ntonani.

21 Ngwi a le gye ungwogyɛ nɛ, o gbɛɛ, <<N nya ema otsitsi, onyi mbi ema ka kye ani gya.>>

22 Engwafɔn si yɛɛ elela wita ogbɔ yan onyonyi gbɛɛ, <<Otɛ, mi otsitsi li ani ba lɔ?>>

23 IYesu nu uka gbɛɛ, <<Li onyi mi idzidzɛ ema nle gye ungwogyɛ yi ani nɛ ka kye ani gya.

24 Ongwɛ Inggise ka lu dafi Afɛ lɔ ikyon ma yeyɛ. Kpaa ahoo mi ikye inggise nkyɛ Ongwɛ Inggise gya mani! Tatase a ki mban ba.>>

25 Nɛ iJuda nka kyon gya ma gbɛɛ, <<Otsetse, mi otsitsi li ani ba lɔ?>> IYesu nu uka gbɛɛ, <<O gbɔ wali.>>

²⁶ Ngwi a le gye ungwogye nɛ, iYesu kyi kyelu ibredi, kye angba nu Imgbasho man kye mwalu, di kye nu engwafɔ mgban, gbɛɛ, <<Gbɛ gye na; nɛnɛ li ewo mgbi ani.>>

²⁷ Nɛ o kyi kyelu ibwɛ yi eneekwɔ mi ele, kye angba nu Imgbasho di kye nu ma, si gbɛɛ, <<Ema duu, wa na.

²⁸ Nɛnɛ li eyi mgbi ani mgbi ondu odzɛɛdzɛ, ngwi a kye kyi ikye okye ali ibwubwe ta ibyi inggise mkpa.

²⁹ N nya ema, wita onɛnɛ nghataa lu iyayi n ka weni awawa ekwɔ nɛ wuba nghataa ba egbe ngwi ani ka wa wan ofufe yi ema mi esuto mgbi Otsani mani.>>

³⁰ Onɔ ngwi a shashi onyi otse Imgbasho ngye nɛ, a tase lu unggwɔ olivi.

*iYesu teyi gbɔ angwɛ ota-ta
mgbi iPyita*

³¹ Ta iYesu nya ma gbɛɛ, <<Mi otu inɛ nɛni ema duu ka yeyikpa mi ikye odzɛ ani, lubana Afɛ lɔ gbɛɛ: << <N ka kwudɔwo inggise ongyo ifyungwɔ, man ifyungwɔ mmala ka ganya.>

³² Nghaduu onɔ ani wa kyato yɔ, n ka teyi ema lu iGalalia.>>

³³ iPyita nyan gbɛɛ, <<Ni inggise duu yeyikpa mi ikye odzɛ abu kpaa, ani ka yɛ ba.>>

³⁴ iYesu gbɔ yi iPyita gbɛɛ, <<N nya abu otsitsi, mi otu inɛ nɛni, duuse ni ogbigbi teela, abu ka tangwɛ ani akpe eta.>>

³⁵ Nghaduu iPyita biibe gbɛɛ, <<Yeba ni ani ka kwulu yi abu kpaa, n ka tangwɛ abu ba.>> Man engwafɔ angbeka ntona kpaa gbɔ elodzɛ onyi.

IYesu bibo mi iGesemani

³⁶ IYesu ke imbe ngwi a li kwun di iGesemani yi engwafɔ mgban, o si nya ma gbɛɛ, <<Sɔ mmɛnɛ na, ni ani ke mmana ka bibo.>>

³⁷ O kye iPyita yi emi ongwe iDzebedi nghi efa wafɔ yan, o kyelela saan di dze mi okakewo.

³⁸ O nya ma gbɛɛ, <<Ani kyelela she jo ke ikwongye kpaa. Dze mmɛnɛ, di ngwo yi ani na.>>

³⁹ Ngwi o gbleke iyayi gwee nɛ, o lake esɛ kye inɛ tukwu esɛ bibo gbɛɛ, <<Otsani, ni li kyemɛ yɔ, kyi kyelu ibwe adze nɛ mbi ani. Nghaduu no ka li oweka mgbi ani ba, kpaa oweka mgbi abu no kyɔ.>>

⁴⁰ Nɛ o yidɔ luba mbi engwafɔɔn si wa di ma le nuna. O byi iPyita gbɛɛ, <<Ema ka yagba ngwo yi ani mi obyɔ onyi kpaa lo?

⁴¹ <<Ngwo di bibo ikye ni ema ka gbese mi imbadi ba mani. Onodzi le mina, kpaa ewo yɔ dzatsi.>>

⁴² O diyɛ lu akpe ongwu fan ka bibo gbɛɛ, <<Otsani, ni li kyemɛ okyelu ibwe adze nɛ ba, se ni ani wan yɔ, owitukwu mgbi abu no kyɔ.>>

⁴³ Ngwi o di ye nɛ, o di tu ma le nuna, ikyekye akwukwine mgbi ama sundo.

⁴⁴ Nghanɛ o diyɛ dze ma ta kpɔɔ dika bibo akpe ongwu ta, le gbɔ elodze na kpɔɔ.

⁴⁵ O ye ba mbi engwafɔ mgban di gbɔ yi ama gbɛɛ, <<Ema kale nuna dile tonya maa? Dii, obyɔ ma dze kwɛkwɛ, ngwi a ka kye Ongwe Inggise wo emi ibwubwe abɔ wa.

⁴⁶ Kyato, i ke na! Inggise nkye ani gya ma o dze na!>>

A bwa iYesu

⁴⁷ Ngwi o kale gbɔdze nɛ, iJuda, onyi mbi emi iwyodefa ntona, wa to. Ibyi inggise byi okwusunkli beyi okwuta ama osundo kye yan kye, ngwi li engyukwo ama ofife beyi emi obɔtse mgbi ama dɔ ma esɔ.

⁴⁸ IJuda nkyon gya na teyi bwondu yi ama gbɛɛ: <<Ongwu ani kye ondu kwon ataka ma li ongyulo ma aali; bwan na.>>

⁴⁹ IJuda kwɔke mbi iYesu akponyi, si gbɛɛ, <<N tangba, Otsetse!>> Man kye ondu kwon ataka.

⁵⁰ IYesu nyan gbɛɛ, <<Oya, kyungwɔ abu ba ikyon mani.>> Ta inggise ntona gbleba, dze iYesu wo bwan.

⁵¹ Labɔlabɔ nɛta, emidi iYesu onyi kye ngwalu okwusunkli mgban kye kwɔdze ongbidɔ mgbi okwukwo inggise ofife adɔ.

⁵² IYesu nyan gbɛɛ, <<Yile okwusunkli mgbi abu woke mbi ikwukwun, ikyesine ama nngwa okwusunkli duu ka kwulu mi okwusunkli.

⁵³ Ema tsɛwe gbɛɛ ani ka kwu Otsani ela, ta o ka byakpa gbe engyeso ngha obyi* engyeso iwyodefa dɛsɔ nu ani lo?

⁵⁴ Nghama ka kyɔsinese ngwi Afɛ ngbɛɛ ungwɔnɛ ka kyɔ mi itɔ ofɛ nɛ kyɛmɛ na mbwumbwo?>>

⁵⁵ Mi onɔ na iYesu gbɔ yi ibyi inggise ntona gbɛɛ, <<Ani gbe ama onghaadɔ teyi se, ngwi ema kye yi okwusunkli beyi okwuta ama osundo owa bwa anii? Alegbe ani li sɔ akangga ozu okwukwo osunu Imgbasho mi iJerosalin le tsungwɔ kpaa ema bwa ani ba.

* **26:53 26:53** Obyi ongyeso onyi li engyeso idubu egyin.

⁵⁶ Nghaduu ungwɔnɛ kɔɔ ikye ni ungwɔ ngwi ama ogbɛɛsɛ lɔ ma mbwumbwo.>> Nɛta engwafɔ mgbi iYesu duu dzanta tsinya lu.

IYesu mi inai okwakyɛ

⁵⁷ Ama nbwa iYesu ma kyon kɛ mbi iKayafa, okwukwo inggise ofifɛ, imbe ngwi etsetse mgbi ola bɛyi engyukwo kwakyɛ mani.

⁵⁸ Nghaduu iPyita kyan iyikpa mbombo, ng-hataa kaka ifyudɛ okwukwo inggise ofifɛ. O kaka ka sise yi ama ongyoongyo ntona ikye odi ungwɔ nka kiyayi mani.

⁵⁹ Engyukwo ama ofifɛ bɛyi okwakyɛ duu le pita itɔdzɛ atsika ni ama kye abɔ byi ele ngwɔ iYesu.

⁶⁰ Ama okɔɔ obwendɛ atsika kwuba tɔ ba esɛ, nghaduu a tu itɔdzɛ onyi ba, owa ngyɛ-ngyɛ inggise efa tɔ ba

⁶¹ wa gbɛɛ, <<Inggise nɛ gbɛɛ, <Ani ka yagba kyi gbobu ozu okwukwo osunu Imgbasho mi iJerosalin di yilen mbɛ mi egbe eta.> >>

⁶² Nɛ okwukwo inggise ofifɛ kyato di byi iYesu gbɛɛ, <<Abu ka nu uka mi odzɛ ngwi a le gbɔ kwu iyi abu nɛ lo?>>

⁶³ Kpaa iYesu dze shili. Okwukwo inggise ofifɛ na nyan gbɛɛ, <<Ani gbabɔ nu abu mi iyi mgbi Imgbasho ndzɛ oshishe nani: Nya eyi ni abu li iMedzaya, Ongwɛ Imgbasho ma yɔ.>>

⁶⁴ IYesu gbɛɛ, <<Eɛn, dafi abu gbɔ mani. Kpaa n nya ema duu gbɛɛ naa: Mi iyayi ema ka di Ongwɛ Inggise sɔdzɛ abugye mgbi Ongwu nngba yi mfye kyɛ akpa mi esho.>>

⁶⁵ Neta okwukwo inggise ofife na si fawa ewon angwuto di gbɛɛ, <<O fya Imgbasho ito! Kyɔsine ngwi eyi dika mina obwende angbeka? Dika, onene ema fwo ito neni.

⁶⁶ Ema tsewe sine?>> A gbɛɛ, <<O me ondu ikwongye.

⁶⁷ Neta a kyanggwo kyin ine di gbon. Angbeka tan afe

⁶⁸ di gbɛɛ, <<Yegbo nya eyi ka, abu iKrestu. Li eme kwudwo abu okwuta?>>

IPyita tangwe iYesu

⁶⁹ Mi onɔ na iPyita sɔdze ifyude uto, man ongwongyiido ba mbon. O gbɛɛ, <<Abu kpaa li onyi mbi ama nkye yi iYesu ongwi iGalalia.>>

⁷⁰ Kpaa iPyita tangwe mi inai ma duu. O gbɛɛ, <<Ani ye odze ngwi abu le gbo na ba.>>

⁷¹ Ne o tase lu onufoka, imbe ngwi ongwongyaa oka din di nya inggise ama nto mmana ma gbɛɛ, <<Inggise ne dze yi iYesu ongwi iNadzareti.>>

⁷² O di tangwe, yi ofaafa gbɛɛ: <<Ani ye inggise na ba!>>

⁷³ I kye onɔ bwee ne, ama nto mmana ma ke mbi iPyita ka gbɛɛ, <<Mi otsitsi abu li onyi mboma, ikyesine ela mgbi abu mi ikye kye abu gya.>>

⁷⁴ Ta o si wita owo ewon ikamba di fa gbɛɛ, <<Ani ye inggise na ba!>> Labɔlabɔ mata ogbigbi si teela.

⁷⁵ Man iPyita we elodze ngwi iYesu teyi gbo yan mani gbɛɛ: <<Duuse ni ogbigbi teela, abu ka tangwe ani akpe eta.>> Ta o tase ka tsukwu kpakpa.

27

Ifuda kye ewon widɔkwɔ

¹ Mi egbegbe byibyiibi, engyukwo ama ofife mgbi Imgbasho beyi engyukwo emi ese na duu bwalu ondu okyi ngwɔlu iYesu.

² A bwan adi, kyon lu ka nu mi abɔ mgbi iPlatu, iGɔna mani.

³ Mi onɔ ngwi iJuda, ongwu nkyon gya na, di gbɛɛ iYesu le lu ondu ikwu nɛ, itukwu mgban kyata man o yile isule osudiwyo na lu ka nu engyukwo ama ofife beyi engyukwo mgbi emi iJuda.

⁴ O gbɛɛ, <<Ani kyungwɔ obube, dafi ani kye inggise nkyɔ obube ye ba gya mani.>>

A nun uka gbɛɛ, <<Mgbi eyi dikye? Nana li okakewo mgbi abu,>>

⁵ Nghane iJuda kye udza na fwe toma kɛ ozu okwukwo osunu Imgbasho mi iJerosalin man lu. Ta o si lu ka kye ewon widɔkwɔ.

⁶ Engyukwo ama ofife mgbi Imgbasho kye salu isule ntonani si gbɛɛ, <<Li ola ba okye udza nɛ woke imu mgbi eyi, bana li udza eyi.>>

⁷ Nghane a gbela okye udza na gya ikpɛɛ yi inggise ombɛ ishe no li imbe ogbe ingyoga ndzi mi ele.

⁸ Li ikyengha ngwi a li kwu imbe na gbɛɛ ikpɛɛ mgbi eyi nghataa ba ine aani.

⁹ Ta odzɛ ngwi Oyegbɔ iJeremia gbɔ ma mbwumbwo gbɛɛ: <<A kyi salu isule osudiwyo ntonani, mmya ngwi emi Israi gbela kpa mi ikye iYesu mani,

¹⁰ man a kye udza ma gya ikpɛɛ yi inggise ombɛ ishe, dafi Otɛ Imgbasho teyi wo ani ola mani.>>

IPlatu byi iYesu ita

¹¹ Mi onɔ na iYesu kwudze iyayi iGɔna, iGɔna si byun gbɛɛ, <<Abu li uto mgbi emi iJuda?>> iYesu nyan gbɛɛ, <<Dafi abu gbɔ mani.>>

¹² Onɔ ngwi engyukwo ama ofife mgbi Img-basho bɛyi engyukwo mgbi emi iJuda maayi ban nɛ, o kwondu onyi ba.

¹³ Nɛ iPlatu byun gbɛɛ, <<Abu fwo obwendɛ ngwi a gbe ba mi ikye abu nɛ lo?>>

¹⁴ Kpaa iYesu kwondu ba, di nu uka mi itɔdze onyi kpaa ba, i kwulu iGɔna ewo kpakpa.

¹⁵ Onɔ nɛ i teyi li aletɔ mgbi iGɔna mi onɔ oga owe owatɔ-watɔ mgbi emi Israi, odulu inggise onyi mi obawi ongwu emi Israi gbela won mani.

¹⁶ Mi onɔ na a dze yi ibwubwe inggise oka mi obawi, iyin di iBaraba.

¹⁷ Dafi emi Israi kwakye duu nɛta, iPlatu byi ma gbɛɛ, <<Li emɛ ngwu ema mina gbɛɛ ni ani dulu nu ema; li iBaraba naadi iYesu ngwu a li kwun di iMedzaya na?>>

¹⁸ Lubana o ye dafi li mi ikyili ngwi a kye iYesu ba mbi ongwu mani.

¹⁹ Dafi iPlatu ka sɔdze itse ogbiikwɔ nɛ, owan dɛsɔ nɛ gbɛɛ, <<Ka dze yi unkonyi okyɔ yi inggise ndze yi obube ba nɛ ba, lubana ani gyadze kwuba inɛ mi elela mi ikye mgban.>>

²⁰ Nghaduu engyukwo ama ofife bɛyi engyukwo mgbi emi iJuda tu ibyi inggise ntona wo gbɛɛ nu ma bɔ iBaraba kpaa iYesu yɔ nu ma ka ngwɔn.

²¹ IGɔna byi ma gbɛɛ, <<Li emɛ mi idzidze inggise efa ntonɛ ngwi ema mina gbɛɛ ni ani dulu nu ema?>>

A wulu gbɛɛ, <<IBaraba.>>

²² IPlatu byi ma gbɛɛ, <<Nghanɛ nin kyɔsine yi iYesu ngwu a li kwun di iMedzaya nɛ?>>

Ama duu wulu gbɛɛ, <<Gbokwon mi ekwatsi.>>

²³ IPlatu byita gbɛɛ, <<dikye? Li alungwɔ obube ngwi o kyɔ?>>

Kpaa a nghao feela okwukwo gbɛɛ, <<Gbokwon mi ekwatsi.>>

²⁴ Ngwi iPlatu di gbɛɛ odze mgbi ongwu le kaka ma adɔ ba, eye kpaa dile fya okyɛɛ nɛ, o mweni di sabɔ mi inai ma. O gbɛɛ, <<Ani dze yi obube mi eyi mgbi inggise nɛ ba, li idɔ mgbi ema!>>

²⁵ Inggise ntona duu nu uka gbɛɛ, <<Ni eyi mgban dikye eyi yi engwe eyi duu!>>

²⁶ Ta o dulu iBaraba nu ma: Kpaa iYesu yɔ, o nu ma gbon onitse ngye taman, kyon wo ma abɔ gbɛɛ nu ma ka gbokwon mi ekwatsi.

Eblakwutse nya iYesu agya

²⁷ Ta ama oblakwutse mgbi iGɔna na kye iYesu lu agya oka mi ifyude uto di gbe obyɔ oblakwutse duu kpakeke won.

²⁸ A dulun angwuto di gbe awulu omuma jaan won ewo,

²⁹ diye fulu akata mi ato tukwun ikye. A di kye okwuta won ke abugye, ye kwese mi iyayi mgban nyan agya gbɛɛ, <<Eyi ta abu angba, uto mgbi emi iJuda!>>

³⁰ A kyanggwɔ kyin, di kye gbelu okwuta na mi abɔ mgban yilen gbon mi ikye dudo-dudo.

³¹ Ngwi a nyan addi ngye nɛ, a kye dulun awulu na mi ewo ye gbe angwuto mgban won. Man a tawon lu oka gbokwon mi ekwatsi ngwɔn.

A gbokwo iYesu mi ekwatsi

³² Dafi a le tase ne, a kpatse ongyulo ngwi iSirini, iyin di iSaimon, neman a siin gbɛɛ non kye ekwatsi nani.

³³ A wa kaka imbe ngwi a li kwun gbɛɛ iGogota (Ngwi itan di idingbo nani.)

³⁴ Mi imbe na a kye eneekwo ngwi a kye takye yi mɛɛ nu iYesu gbɛɛ non wa, kpaa ngwi o mbadi ne, o fwa owan.

³⁵ Ngwi a gbokwon mi ekwatsi nye ne, a kye ghalu angwuto mgban mi efa ogboogbo.

³⁶ Man a sɔke, le ngyon mmanani.

³⁷ Mi onye ikye mgban ke esho gwee, a kye itɔdze ngwi a kye won ewo ma kyi lolu beke ele gbɛɛ: NENE LI IYESU, UTO MGBI EMI IJUDA.

³⁸ Emumyi ama ofofe nghi efa kpaa a gbokwo ma yan, onyi mi abugye mgban yi oka mi abube mgban.

³⁹ Ama nnye kwɛkwɛ gbe ito tukwun ewo, dile ngwi ikye,

⁴⁰ ye le gbɛɛ, <<Abu nka gbobu ozu okwukwo osunu Imgbasho mi iJerosalin di yilen mbe mi egbe eta ta ne, dulu ewabu to! Tashulu mi ekwatsi, kini abu li Ongwe Imgbasho yo!>>

⁴¹ Li ito ofe ne kpɔɔ ngwi engyukwo mgbi ama ofife mgbi Imgbasho yi etsetse mgbi ola mgbi iMose beyi engyukwo mgbi emi ijuda mwibwa nyan aali.

⁴² A gbɛɛ, <<O dulu angbeka to kpaa o yagba dulu ewon ba! Non li uto mgbi emi Israi yo! Non tashulu mi ekwatsi, ta eyi ka nun oyeye.

⁴³ O nu Imgbasho oyeyē. Ni Imgbasho dulun oneneni ki non kpan itukwu yɔ, lubana o gbēē <Ani li Ongwē Imgbasho.> >>

⁴⁴ Li ito ofe nē kpɔɔ ngwi emumyi ama ngwu a gbokwo ma yan mi ekwatsi ntona kpaa yawon ito aali.

Ikwu iYesu

⁴⁵ I wita mi obyi iwyodefa nghataa ba obyi eta ongwī onode imbe yifu kpatse ese duu.

⁴⁶ Dafi obyi eta hini iYesu makwɔ tase mi ela okwukwo gbēē, <<Elio, Elio, lama sabatani?>> - Itan gbēē, <<Imgbasho mgbi ani, Imgbasho mgbi ani, kyone ngwi abu dzani ta?>>

⁴⁷ Ono ngwi angbeka nkwudze mmana fwo akwɔ nē ma a gbēē, <<O le kwu Elaija ela.>>

⁴⁸ Labɔlabɔ mata onyi mi idzidze mgbi ama tsinya ka kye isoso. O kye tswoke enee kwɔ onuno, kye bwake anggekwo, di kye nu iYesu gbēē non wa.

⁴⁹ Kpaa inggise ama nsisi duu gbēē, <<Kwulese na, ni eyi di kana Elaija kyema ka wa dulun to.>>

⁵⁰ Ngwi iYesu diyē makwɔ to mi ela okwukwo neman, o si yulu.

⁵¹ Mi ono na mata angwuto ntsedze ozu okwukwo osunu Imgbasho mi iJerosalin na gbua efa wita kye esho nghataa to ese. Ikpese suusu man unggwɔ kadze.

⁵² Endzi gbeka kwulu lake asisa man ikpewo mgbi inggise ama osaan nteyi kwulu ma a kyile ma yee oshishe.

⁵³ A tase mi endzi, ngwi iYesu kyeē mi ikwu nye duu nē, a lu kaka ogalu osaan nani di tsetu inggise ibyibyi.

⁵⁴ Dafi okwukwo ogbakwu beyi ama nto yan le ngyo iYesu di ese osuusu beyi ungwɔ ama nkyɔ duu nɛ, i kwulu ma ewo, a diyɛ gbɔ tɔ gbɛɛ, <<Otsitsi o li Ongwɛ Imgbasho!>>

⁵⁵ Engyaa kwuba to imbe na, le di kɛ mbotunto. A kyɛdɔ iYesu kye iGalalia ikye oyan abɔ mi imina mgban.

⁵⁶ Mi idzidze mgbi ama li iMeri iMagidalin, iMeri onɔ iJensi yi iJose, beyi owa iDzebedi.

A ndzi iYesu

⁵⁷ Dafi onɔ le gbɛɛ nɛ, inggise aludu oka mi Arimatia, iyin di iJose, o teyi kye ewon yɛɛ ongwafɔ mgbi iYesu.

⁵⁸ O kɛ mbi iPlatu ka bɔn ikwɔ mgbi iYesu, man iPlatu nondu gbɛɛ nu ma kye nun.

⁵⁹ IJose kyelu ikwɔ nani, kye angwuto ofufe ndiwon,

⁶⁰ kye ka ndzi mi endzi mgbi ongwu ofufe ngwi o cɛfo mi ungwɔ. O mulu ikwutse okwukwo kye tukwuke ondendzi si di ofan nye.

⁶¹ iMeri iMagidalin yi iMeri oka na soto fashi inɛ tɛ endzi nani.

Inggise ongyo endzi

⁶² Tegblifan ma, li egbe otonyewo, engyukwo mgbi ama ofife mgbi Imgbasho beyi emi iFarasi kɛ mbi iPlatu.

⁶³ A gbɛɛ, <<Ongyukwo eyi wɛ gbɛɛ onɔ ngwi inggise ogbatsika na ka dze oshishe ma, o gbɛɛ, <Ni i wa nye egbe eta ani ka kyɛɛ mi ikwu.>

⁶⁴ Nghane noola ikye nu ma ngyo endzi na saan nghataa ba egbe eta nani. Bana, emi ongwafɔn ka wa kye yili ikwɔ na diyɛ nya ibyi inggise gbɛɛ

o kyee mi ikwu. Okpagyewo ongwi olele ne ka wa timbi ngha ongwi ababo.>>

⁶⁵ IPlatu nya ma gbese, <<Kye ama ongyoongyo na, lu, ka ngyo endzi na dafi ema yagba mani.>>

⁶⁶ Nghane a lu ka kye kwobe ondendzi na mi ikwutse nani di gbe ama ongyoongyo le ngyo.

28

Okyee-kyee mi ikwu

¹ Ngwi egbe otonyido wa nye ne, mi egbegbe ototu mi egbe iladi, iMeri iMagidalin yi iMeri oka na ke oka di endzi.

² Vla neta ikpese suusu kpakpa, ta Ongyeso mgbi Otse tashulu kye esho ba ese, wa munu ikwutse na lu iyikpa di soko ele.

³ Odzedze mgban dze dafi mmbwo onaabo, angwuto mgban di gbosa dafi ofufu itu.

⁴ Ama ongyoongyo ntona imio wo ma yan kpakpa man a shigakwu diye gbese lake ese dafi a kwulu mani.

⁵ Ongyeso na nya engyaa ntona gbese, <<Ka mio ba na, lubana ani ye li iYesu ngwu a gbokwon mi ekwatsi na ngwi ema le pitan.

⁶ O dze mmene ba; o kyee mi ikwu, dafi o teyi gbo mani. Ba wa di imbe ngwi a kyon la ma na.

⁷ Nghane ye lu ple-ple ka nya engwafoon gbese: <O kyee mi ikwu di teyi ema le lu iGalalia ma. Li mi imbe na ema ka din.> Li ungowo ngwi ani ba owa nya ema aani.>>

⁸ Ta imio wo engyaa ntonani, nghaduu a dze yi atsa kpakpa, man a dzata endzi tsinya lu ple-ple ka nya engwafoon.

⁹ Vla neta iYesu kpatse ma. O nya ma gbɛɛ, <<Iyu no dze yi ema.>> A ye ba mbon, wa kpaklin afo di sunun.

¹⁰ IYesu si nya ma gbɛɛ, <<Ka mio ba na. Lu ka nya emidani nu ma lu iGalalia; a ka di ani mi imbe nani.>>

Odze ogboɔgbɔ mgbi ama ongyo endzi

¹¹ Dafi engyaa ntona kpatse ofe le lu ne, angbeka mi idzidze mgbi ama ongyoongyo ntona kaka ifu ogalu ka gbɔ nya engyukwo ama ofife mgbi Imgbasho alungwo nkyɔ duu.

¹² Ono ngwi engyukwo ama ofife kwakye yi engyukwo mgbi emi iJuda ma a tsewodze si kye awuya kpakpa nu ama oblakwutse,

¹³ nya ma gbɛɛ, <<Ema ka gbɔgbɛɛ, <Engwafɔɔn ba mi otu wa kye yili ikwo mgban lu mi ono ngwi eyi le nuna mani.>

¹⁴ Kini odze ne to ado mgbi iGona yo, eyi ka nyan odze nka man dika dulu ema to mi okakewo mani.>>

¹⁵ Nghane ama oblakwutse ntona gbelu udza na di kyɔ dafi a nya ma ma yeye. Ta utsa ne a gbɔn kpatse mbi emi iJuda nghataa ba ine.

Idɔ okwukwo

¹⁶ Ta engwafɔ iwyodonyi ntona lu iGalalia, mi unggwo ngwi iYesu teyi nya ma gbɛɛ nu ma lu ele mani.

¹⁷ Ngwi a din ne, a sunun, kpaa angbeka tangwe.

¹⁸ Ne iYesu ba mboma wa gbɛɛ, <<Ali mfye mi esho yi ese duu a kye nu ani.

¹⁹ Nghane lu dika nu inggise mi ese duu yee engwafɔ mgbi ani, kɔɔ ma iBatisima mi iyi mgbi Otse yi Ongwe beyi Onodzi Osaan,

²⁰ di tso ma ongyo alungwɔ ngwi ani wo ema ola mi ele duu. N dika dze yi ema alonɔ duu, nghataa ke ongyeengye ese.>>

Etulo NT

Portions of the Holy Bible in the Etulo language of Nigeria

copyright © 2024 Initiative for the Translation and Development of African Languages

Language: (Etulo)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 9 Jul 2025

156b6685-3a62-5375-95ed-97245882cc90